

TOTAL BANKEN

Årsrapport 2017

Indhold

Beretning	2
PRÆSENTATION	2
ÅRSRAPPORTEN	2
ÅRET 2017	2
Kort om året	2
Udvikling	2
Basisindtjening	3
Kursreguleringer	3
Tab og nedskrivninger	4
Resultat	4
Kreditrisiko	4
Kapital og solvens	5
Solvensbehov	5
Likviditet	5
Tilsynsdiamanten	6
Dansk Erhvervsfinansiering A/S	6
Nærtstående parter	6
Regnskabsrapporter	6
Om regnskabspraksis	6
Regnskabsmæssige skøn	6
ÅRET 2018	7
Efter regnskabs afslutning	7
Forventninger	7
Nye regler for nedskrivninger	7
Nye regler for nedskrivningseguede passiver	7
Offentliggørelse af oplysninger	8
RISIKOSTYRING	8
Marked og aktivitet	8
Kreditpolitik og risikovurdering	8
Sikkerheder og værdiansættelse	9
Nedskrivnings- og hensættelsespolitik	9
Kreditororganisation	9
Markedsrisici	9
Likviditet	10
Interne kontrol- og risikostyringsystemer	10
SAMFUNDSANSVAR	11
LEDELSE	11
Generalforsamling	11
Repræsentantskab	11
Bestyrelse	11
Direktion	12
Bestyrelsens opgaver og ansvar	12
Revisionsudvalg	13
Bestyrelse og revision	13
Ledelsens vederlag	14
Aktiebesiddelser	14
Ledelseshverv i andre erhvervsvirksomheder	14
Virksomhedsledelse	15
Politik for det underrepræsenterede køn	15
AKTIONÆR	15
Kapital og ejerforhold	15
Aktionærmøde og generalforsamling	15
Valg til bestyrelsen	16
Regler for ændring af Bankens vedtægter	17
Bemyndigelser til bestyrelsen	17
SAMARBEJDER	17
Resultat – og totalindkomstopgørelse	18
Balance	19
Egenkapitalopgørelse	21
Pengestrømsopgørelse	23
Noteoversigt	24
Ledelsespåtegning	65
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	66
Generalforsamling	70
Filioler	71

Beretning

PRÆSENTATION

Totalbanken er et fynsk pengeinstitut, som er stiftet i 1911. Banken har 60 medarbejdere, og hovedsædet er beliggende i Aarup på Fyn. Herudover har Banken to privatfilialer på Vestfyn og to privatfilialer i Odense. Ved udgangen af 2017 har Banken en balance på 2,9 mia.kr. og en egenkapital på 351 mio.kr.

Banken driver traditionel bankvirksomhed med formidling af udlån, indlån og garantier. Som udgangspunkt findes forretningsgrundlaget på Fyn, som er Bankens primære markedsområde med særlig vægt på kommunerne Odense, Assens og Middelfart. Den primære kundegruppe er private husstande, samt mindre og mellemstore virksomheder.

Gennem det 100 % ejede datterselskab, Dansk Erhvervsfinansiering A/S, udbydes leasing til små og mellemstore virksomheder.

ÅRSRAPPORTEN

Årsrapporten omfatter ledelsesberetning, Bankens regnskab samt koncernregnskabet, der er udarbejdet som et sammendrag af moderselskabets og datterselskabets regnskaber. I koncernen er Banken moderselskab og Dansk Erhvervsfinansiering A/S datterselskab. Med mindre andet er anført i ledelsesberetningen, kommenteres på Bankens regnskab. Udviklingen i driftsposter kommenteres i forhold til samme periode året før, og udviklingen i balanceposter i forhold til seneste årsrapport.

Anvendt regnskabspraksis er uændret. Regnskabsmæssige skøn og anvendt regnskabspraksis er beskrevet i note 47 og 48.

ÅRET 2017

Kort om året

Årets resultat er et overskud på 63,0 mio.kr. mod 30,2 mio.kr. året før. Resultatet forrenter egenkapitalen med 18,5 % p.a. Basisindtjeningen falder som forventet og udgør 49,2 mio.kr. mod 52,3 i 2016. Faldet skyldes, at der i 2016 indgik en engangsindtægt, korrigeret herfor øges basisindtjeningen med 2,2 mio.kr. (5 %).

Tab og nedskrivninger reduceres med 18,3 mio.kr. (68 %) til 8,5 mio.kr. mod 26,8 mio.kr. året før. Udviklingen anses for tilfredsstillende og kan primært henføres til de forbedrede konjunkturer i landbruget. Kursreguleringer udgør et kurstab på 1,2 mio.kr. mod en kursgevinst på 6,5 mio.kr. året før. I kursreguleringer indgår en nedskrivning af Bankens kapitalandele i BEC, der medfører en negativ kursregulering på 7,4 mio.kr.

Resultat før skat udgør 39,5 mio.kr. og realiseres 7,6 mio.kr. (24 %) bedre end i 2016. Det øgede resultat skyldes, at nedskrivninger realiseres lavere end i 2016.

Skat udgør en indtægt på 23,5 mio.kr. mod en udgift på 1,7 mio.kr. året før, idet Banken i 2017 delvist indregner et udskudt skatteaktiv på 27,0 mio.kr. vedrørende uudnyttede skattemæssige underskud, som blev udgiftsført i 2011.

Bestyrelsen udtrykker tilfredshed med resultatet, og det er bestyrelsens forventning, at Banken vil kunne fastholde fokus på at øge udlånet og tiltrække flere nye kunder.

Udvikling

Det lave renteniveau, kombineret med en lav inflation og øget beskæftigelse, har resulteret i en bedring af boligmarkedet og en øget investeringslyst hos virksomheder. Selv om aktivitetsniveauet på flere områder er stigende, er det fortsat påvirket af lav investeringslyst hos de private husstande, der er tilbageholdende med lånefinansieret forbrug.

I et marked med høj konkurrence øger Banken udlånet med 178 mio.kr. (12 %) til 1.660 mio.kr., hvilket anses for tilfredsstillende. Banken har en god tilgang af nye kunder, hvor langt de fleste kommer efter anbefaling fra bestående kunder.

Indlån inklusive puljeordninger stiger i forhold til udgangen af 2016 med 277 mio.kr. (13 %) til 2.471 mio.kr., heraf udgør stigningen i indlån 225 mio.kr. og puljeindlån 52 mio.kr.

Garantier stiger i forhold til udgangen af 2016 med 87 mio.kr. (13 %) til 784 mio.kr., primært afledt af god aktivitet på bolig- og realkreditområdet.

Basisindtjening

Basisindtjeningen opgøres som årets resultat før skat tillagt kursreguleringer og nedskrivninger og indeholder følgende poster.

Basisindtjening

	Banken		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Netto rente- og gebyrindtægter	124.857	124.197	132.886	128.196
Andre driftsindtægter	399	1.754	1.835	3.115
Udgifter til personale og administration	79.538	74.248	85.995	78.999
Afskrivninger på materielle aktiver	1.268	667	2.434	1.787
Andre driftsudgifter	46	161	46	161
Resultat af kapitalandele i tilknyttede virksomheder	4.757	1.416	0	0
Basisindtjening	49.162	52.291	46.245	50.364

Ved indgangen til året forventede Bankerne en basisindtjening i niveauet 41-45 mio.kr. Forventningen blev i halvårsrapporten opjusteret til 44-48 mio.kr. og realiseres med 49,2 mio.kr., hvilket anses for tilfredsstillende. Som forventet reduceres basisindtjeningen med 3,1 mio.kr. (6 %), idet der i 2016 indgik en engangsindtægt.

I et marked med fortsat lavt renteniveau har Bankerne øget netto renteindtægterne med 3,7 mio.kr. (5 %) til 76,9 mio.kr.

Renteindtægter fastholdes uændret og udgør 85,0 mio.kr. mod 85,1 mio.kr. året før. Renteindtægter af udlån reduceres med 0,6 mio.kr. (1 %) til 84,2 mio.kr., selv om udlån i 2017 er øget med 178 mio.kr. (12 %) til 1.660 mio.kr. Renteindtægter fra centralbanker udgør en udgift på 0,8 mio.kr. mod 0,7 mio.kr. året før.

Renteudgifter til indlån reduceres med 3,8 mio.kr. (47 %) til 4,3 mio.kr. mod 8,1 mio.kr. året før., selv om indlån er øget med 225 mio.kr. (13 %), idet Bankerne har erstattet aftaleindskud for 114 mio.kr. med almindelige indlån.

Gebyrer og provisionsindtægter udgør 49,0 mio.kr. mod 51,1 mio.kr. i 2016, hvilket anses for tilfredsstillende, idet der i 2016 indgik en engangsindtægt. Korrigeret herfor øges gebyrer og provisioner med 3,2 mio.kr. (7 %). Fremgangen kan blandt andet henføres til god aktivitet på bolig- og realkreditområdet.

Samlet øges netto rente- og gebyrindtægter med 0,7 mio.kr. (1 %) til 124,9 mio.kr.

Bankerne havde i 2017 afsat øgede omkostninger med henblik på at øge væksten i Bankerne og anser udviklingen for tilfredsstillende.

Udgifter til personale og administration øges med 5,3 mio.kr. (7 %) til 79,5 mio.kr., idet lønninger og personaleudgifter stiger 3,9 mio.kr. (10 %) til 44,1 mio.kr. Øvrige administrationsudgifter stiger med 1,4 mio.kr. (4 %) til 35,5 mio.kr., primært afledt af øgede IT-udgifter som følge af øget aktivitet og nye lovkrav i den finansielle sektor. Det gennemsnitlige antal ansatte udgør 60 og er øget med 3 i forhold året før. Bankerne benytter ikke resultatafhængige løntillæg.

Resultat af kapitalandele i tilknyttede selskaber udgør resultatet i Dansk Erhvervsfinansiering A/S og er et overskud på 4,8 mio.kr. mod 1,4 mio.kr. året før.

Kursreguleringer

Bankerne har sammen med den øvrige ejerkreds bag Bankernes EDB Central besluttet at gennemføre en nedskrivning af BEC's udviklingsaktiver i 2017. Beslutningen er truffet for at minimere de fremtidige økonomiske forpligtelser for BEC's ejerkreds i tilfælde af et medlems udtræden af fællesskabet uden godtgørelse som følge af afvikling foranlediget af Finanstilsynet.

Som konsekvens af beslutningen er ejerkredsens andelskonti fuldt nedskrevet, og ejerkredsen indskyder ny kapital i BEC. For Bankerne medfører det, at der er foretaget en nedskrivning af Bankernes kapitalandele i BEC, der medfører en negativ kursregulering på 7,4 mio.kr.

Samlet udgør kursreguleringer et kurstab på 1,2 mio.kr. mod en kursgevinst på 6,5 mio.kr. året før. I kursreguleringer indgår kursgevinst af obligationer med 1,8 mio.kr. mod 1,1 mio.kr. året før. Kursgevinst af valuta og afledte finansielle instrumenter, der bl.a. omfatter kursregulering af kunders lån i valuta og Bankernes afdækning af disse lån, reduceres med 1,2 mio.kr. til 0,3 mio.kr.

Tab og nedskrivninger

Tab og nedskrivninger reduceres med 18,3 mio.kr. (68 %) til 8,5 mio.kr. mod 26,8 mio.kr. året før. Udviklingen anses for tilfredsstillende og kan primært henføres til de forbedrede konjunkturer i landbruget.

Årets nedskrivningsprocent udgør 0,3 % mod 1,1 % året før. Bankens korrektivkonto øges med 2 mio.kr. og repræsenterer en samlet nedskrivning til endnu ikke realiserede tab på debitorer på 7,4 % af låne- og garantiporteføljen mod 8,2 % ved udgangen af 2016.

Finanstilsynet har i november og december 2017 gennemført en ordinær undersøgelse i Banken med gennemgang af ca. 45 % af udlån og garantier, fordelt på 198 eksponeringer. Ved undersøgelsen blev Banken pålagt at nedskrive 2,5 mio.kr., som indgår i årets nedskrivninger.

Resultat

For 2017 forventede Banken et resultat i niveau med 2016 ud fra en forventning om lavere nedskrivninger og forudsat et uændret niveau for kursreguleringer. Både nedskrivninger og kursreguleringer realiseres lavere end forventet ved indgangen til året.

Årets resultat før skat er et overskud på 39,5 mio.kr. mod et overskud på 31,9 mio.kr. i 2016. Skat af årets resultat udgør en indtægt på 23,5 mio.kr. mod en udgift på 1,7 mio.kr. året før. Den skattemæssige indtægt skyldes, at Banken i 2017 delvist indregner et udskudt skatteaktiv med 27,0 mio.kr. vedrørende uudnyttede skattemæssige underskud, som blev udgiftsført i 2011.

Årets resultat er et overskud på 63,0 mio.kr. mod 30,2 mio.kr. i 2016.

Kreditrisiko

Ved udgangen af 2017 udgjorde bruttoudlån 1.855 mio.kr. og garantier 784 mio.kr. før nedskrivninger. Hertil kommer uudnyttede trækingsretter på 443 mio.kr. Dermed har Banken en maksimal krediteksponering på 3.083 mio.kr., som er øget med 163 mio.kr. siden årets start.

Udlån og garantier er fordelt med 51 % til private husstande og 49 % til erhvervsvirksomheder. Af udlån og garantier til erhvervsvirksomheder udgør branchegruppen Finansiering og forsikring den største del med 17 %, i branchegruppen indgår finansieringen af Bankens datterselskab. Herefter følger Fast ejendom med 13 % og Landbrug med 10 % af de samlede udlån og garantier.

En væsentlig del af Bankens kreditrisiko kan henføres til store og svage engagementer, og nedbringelse af disse er en igangværende proces, som bestyrelsen følger nøje. Summen af store eksponeringer, der overstiger 10 % af Bankens justerede kapitalgrundlag, er reduceret fra 37,8 % ultimo 2016 til 36,2 % ultimo 2017. Når Banken alligevel præsterer en udlånsvækst på 12,0 % i 2017, skyldes det en god tilgang af mindre engagementer til private og erhverv samt vækst i datterselskabet.

Bankens kreditrisiko er uddybet og specificeret i note 32 og udgør i hovedtal:

I mio.kr.	<u>2017</u>		2016
Udlån	1.855		1.674
Garantier:			
Tabsgarantier for realkreditlån	331	310	
Andre garantier	<u>453</u>	<u>784</u>	698
Uudnyttede maksima	443		548
Maksimal kreditrisiko	3.083		2.920
Sikkerheder	1.213		1.296
Udækket kreditrisiko	1.870		1.624
Nedskrevet	195		193
Kapitalreserveret	219		204
Resterende kreditrisiko	1.456		1.227

I kreditrisikoen indgår uudnyttede maksima med 443 mio.kr. og garantier med 784 mio.kr. Uudnyttede maksima omfatter tilsagte kreditfaciliteter, der ikke er udnyttede af kunden, og opstår typisk på kassekreditter.

Garantier for realkreditlån 331 mio.kr. er stillet over for Totalkredit og DLR Kredit og var oprindeligt inden for 80/60 % af ejendommens værdi, hvorfor de i udgangspunktet anses som sikre garantier. Såfremt garantien for realkreditlånet bliver effektiv, har Bankens indtrædelsesret i realkreditpantebrevet. Indtrædelsesretten indgår med 331 mio.kr. i sikkerheder.

Både i 2017 og historisk har behovet for hensættelser og konstaterede tab på garantier været lav. Som følge heraf vurderes kreditrisikoen på andre garantier 453 mio.kr. at være beskedent.

Bankens udækkede kreditrisiko udgør 1.870 mio.kr. mod 1.624 mio.kr. ved udgangen af 2016. Den resterende kreditrisiko, efter nedskrivninger og kapitalreservationer, øges med 229 mio.kr. til 1.456 mio.kr., primært som følge af vækst i udlån og garantier.

Kapital og solvens

Bankens kapitalgrundlag før fradrag er på 388 mio.kr. Kapitalgrundlaget består af egentlig egenkapital på 286 mio.kr. samt hybrid kernekapital 65 mio.kr. og supplerende kapital 37 mio.kr. Såvel den hybride kapital som den supplerende kapital opfylder kravene i CRD/CRR og kan medregnes fuldt ud i Bankens kapitalgrundlag. Banken har i december 2017 indfriet hybrid kernekapital på 30 mio.kr. med tilladelse fra Finanstilsynet.

Bankens kapitalgrundlag er specificeret og uddybet i note 30 Kapital og solvens.

De vægtede poster øges med 147 mio.kr. (7 %) til 2.112 mio.kr. primært som følge af årets udlånvækst.

Bankens kapitalprocent påvirkes af indregningen af årets resultat med fradrag for udskudte skatteaktiver, indfrielse af hybrid kernekapital samt væksten i de vægtede poster og reduceres fra 18,0 ved årets start til 16,6. Lovkravet er en kapitalprocent på minimum 8.

Kernekapitalprocenten inkl. hybrid kernekapital reduceres fra 16,2 ultimo 2016 til 14,9 ved udgangen af 2017. Egenkapitalprocenten øges fra 11,6 ultimo 2016 til 11,8 ved udgangen af 2017.

Koncernens kapitalprocent reduceres fra 18,4 ultimo 2016 til 17,4 ved udgangen af 2017. Kernekapitalprocenten inkl. hybrid kernekapital reduceres fra 16,6 ultimo 2016 til 15,6 ved udgangen af 2017. Egenkapitalprocenten øges fra 11,8 ultimo 2016 til 12,5 ved udgangen af 2017.

På det foreliggende grundlag samt Bankens forventninger til 2018-2021 viser en fremskrivning af Bankens kapitalposition til og med udgangen af 2021, at Banken lever op til de fuldt indfasede kapitalkrav i CRD IV/CRR (Basel III).

Oplysninger om Bankens kapital-, kerne- og egenkapitalprocenter er uddybet i note 30 Kapital og solvens.

Solvensbehov

Opgørelsen af solvensbehovet sker efter Finanstilsynets 8+ model og er beskrevet i *Risikoreport – metode og proces*, der findes på totalbanken.dk under menupunktet Aktionær/Finansiell rapportering.

Bankens solvensbehov er ultimo 2016 opgjort til 11,2 % og falder til 10,6 % ved udgangen af 2017. Faldet kan henføres til øgede vægtede aktiver. Koncernens solvensbehov er ultimo 2016 opgjort til 10,9 % og falder til 10,6 % ved udgangen af 2017.

Solvensoverdækningen reduceres fra 6,8 procentpoint (133 mio.kr.) ultimo 2016 til 6,0 procentpoint (127 mio.kr.) ultimo 2017 og opfylder bestyrelsens målsætning om en overdækning på minimum 5,0 procentpoint. Solvensoverdækningen reduceres med lovbestemt kapitalbevaringsbuffer på 1,25 % og udgør herefter 4,7 procentpoint (100 mio.kr.).

Koncernens solvensoverdækning inklusiv kapitalbevaringsbuffer udgør 5,6 % (112 mio.kr.) ved udgangen af 2017.

Med baggrund i allerede foretagne nedskrivninger og kapitalreservationer samt en forventning om positiv indtjening i 2018 forventer bestyrelsen, at Banken fortsat vil opfylde lovgivningens krav til solvens og solvensoverdækning.

Likviditet

Liquidity Coverage Ratio (LCR) er et minimumskrav til et finansielt instituts beholdning af likvide aktiver i forhold til dets likviditetsbehov under en 30 dages akut likviditetskrise. LCR kravet udgør 80 % ved udgangen af 2017. Bankens LCR udgør 144 %, og Bankens opfylder det fuldt indfasede krav på 100 %, der er gældende fra 1. januar 2018. LCR overdækningen svarer til 150 mio.kr.

Likviditetsoverdækningen, i forhold til grænseværdien på 50 % i Tilsynsdiamanten, reduceres fra 241,7 % ultimo 2016 til 230,9 % ultimo 2017. Med virkning fra 30. juni 2018 ændres Tilsynsdiamanten, så pejlemærket for likviditetsoverdækning

baseres på en fremskrevet version af LCR-kravet, hvor der anvendes en lempeligere opgørelse af tælleren og en delvis fremskrivning af både de ind- og udgående pengestrømme. Det nye pejlemærke skal udgøre minimum 100 %.

Bankens indlånsoverskud inklusiv puljer i 2017 øges med 99 mio.kr. (14 %) til 811 mio.kr.

Til sikkerhed for trækingsret i Nationalbanken har Banken deponeret 266 mio.kr. obligationer.

Tilsynsdiamanten

I Tilsynsdiamanten fastlægger Finanstilsynet en række særlige risikoområder med angivelse af grænseværdier, som institutterne som udgangspunkt bør ligge inden for. Banken overholder samtlige grænseværdier i Tilsynsdiamanten.

Tilsynsdiamanten

Risikoområde	Grænseværdi	31.12.2016	31.12.2017
Store eksponeringer	< 125,0 %	37,8 %	36,2 %
Udlånsvækst	< 20,0 %	4,6 %	12,0 %
Ejendomseksponering	< 25,0 %	14,9 %	12,8 %
Stabil funding	< 1,00	0,58	0,58
Likviditetsoverdækning	> 50,0 %	241,7 %	230,9 %

Pejlemærket 'Store eksponeringer' erstattes fra 1. januar 2018 af et nyt pejlemærke 'Summen af de 20 største eksponeringer'. Pejlemærket indebærer, at summen af de 20 største eksponeringer højest må udgøre 175 % af den egentlige kernekapital. Pejlemærket udgjorde 183 % i Banken ved udgangen af 2017 og er i januar 2018 reduceret, så Banken opfylder grænseværdien.

Dansk Erhvervsfinansiering A/S

Koncernen består af Banken og Dansk Erhvervsfinansiering A/S, der er et 100 % ejet datterselskab. Selskabet er beliggende i Aarup og har 7 ansatte ved udgangen af 2017.

Dansk Erhvervsfinansiering A/S udbyder leasing af let omsættelige anlægsaktiver, herunder rullende materiel, til små og mellemstore virksomheder inden for transport, industri, byggeri og landbrug. Målgruppen er etablerede virksomheder, som har eksisteret i en årrække og har genereret et driftsmæssigt overskud samt en regnskabsmæssig positiv konsolidering.

Nærtstående parter

Transaktioner med nærtstående parter, herunder bestyrelse, direktion og datterselskab, er alle indgået på markedsvilkår og omfatter primært rentebetalinger.

Regnskabsrapporter

En oversigt over regnskabsrapporter og øvrige fondsårsmeddelelser, som Banken har offentliggjort i 2017, findes på Bankens hjemmeside totalbanken.dk under menupunktet *Aktionær*, hvor også indholdet af de enkelte meddelelser kan ses.

Årsrapporten og den øvrige finansielle rapportering suppleres med yderligere finansielle og ikke-finansielle oplysninger, hvor det skønnes påkrævet eller relevant.

Om regnskabspraksis

Koncernregnskabet aflægges i overensstemmelse med IFRS som godkendt af EU samt IFRS-bekendtgørelsen for finansielle virksomheder. Årsregnskabet for moderselskabet aflægges i overensstemmelse med bestemmelserne i lov om finansiel virksomhed og den gældende bekendtgørelse om pengeinstitutters regnskabsaflæggelse.

Regnskabsmæssige skøn og anvendt regnskabspraksis er beskrevet i note 47 og 48. Anvendt regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Regnskabsmæssige skøn

Ved opgørelsen af den regnskabsmæssige værdi af visse aktiver og forpligtelser kræves skøn over, hvordan fremtidige begivenheder påvirker værdien af disse aktiver og forpligtelser på balancedagen. De anvendte skøn hviler på forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige, men som i sagens natur er usikre.

De områder, som indebærer en højere grad af vurderinger eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet, er nedskrivninger på udlån og tilgodehavender, domicilejendomme, unoterede aktier samt udsudte skatteaktiver. Disse er uddybet i note 47 Regnskabsmæssige skøn.

Opgørelsesmetoder til fastsættelse af værdi af sikkerheder og fordelingen af værdiansatte sikkerheder på typer og kundegrupper fremgår af note 32 Kreditrisiko.

For nedskrivninger på udlån og tilgodehavender er der væsentlige skøn forbundet med kvantificeringen af risikoen for, at ikke alle fremtidige betalinger modtages. Hvis det kan fastslås, at ikke alle fremtidige betalinger modtages, er der også væsentlige skøn forbundet med at fastlægge størrelsen af de forventede betalinger, herunder realisationsværdier af sikkerheder og forventede dividendebetalinger fra nødlidende engagementer.

For hensættelser til tab på garantier er det også forbundet med usikkerhed, når det skal fastslås i hvilket omfang, garantien vil blive effektiv ved et økonomisk sammenbrud hos garantirekvirenten.

Der er ikke usikkerhed ved indregning og måling af øvrige væsentlige poster i regnskabet.

ÅRET 2018

Efter regnskabets afslutning

Der er ikke efter regnskabsperiodens afslutning indtruffet forhold, der forrykker ledelsens vurdering af årsrapporten.

Forventninger

Banken forventer at fortsætte væksten i 2018 og har afsat øgede omkostninger med henblik på at fastholde væksten. Det høje aktivitetsniveau i 2017 forventes at fortsætte, bl.a. som følge af en god tilgang af nye kunder. Renteniveauet forventes uændret over året. For 2018 forventes et stigende overskud i datterselskabet, Dansk Erhvervsfinansiering A/S.

Med baggrund i udsigterne for 2018 forventes fortsat lave nedskrivninger og tab. Det er forbundet med usikkerhed at budgettere kursreguleringer, da fondsbeholdningen i årets løb kan blive påvirket af en vis volatilitet, og Banken forventer let positive kursreguleringer.

For 2018 forventer Banken et resultat før skat i niveauet 30-40 mio.kr.

Nye regler for nedskrivninger

Regnskabsstandarden IFRS 9, der erstatter IAS 39, ændrer i væsentlig grad ved de gældende regler for regnskabsmæssige nedskrivninger og er obligatorisk for regnskabsår, der begynder 1. januar 2018 eller senere med mulighed for at førtidsimplementere standarden. Banken anvender IFRS 9 fra 1. januar 2018.

IFRS 9 er uddybet i note 48 Anvendt regnskabspraksis og note 49 Supplerende oplysninger om IFRS 9. Den forventede virkning af IFRS 9-nedskrivningsreglerne på nedskrivningskontoen udgør 24,0 mio.kr., som fuldt ud indregnes i balancen pr. 1. januar 2018.

For at imødegå en utilsigtet effekt på kapitalgrundlaget og dermed pengeinstitutternes muligheder for at understøtte kreditgivningen, har EU-Kommissionen foreslået en 5-årig overgangsordning således, at en negativ effekt af IFRS 9-nedskrivningsreglerne først får fuld virkning på kapitalgrundlaget efter 5 år. Overgangsordningen er besluttet og trådte i kraft samtidig med IFRS 9 den 1. januar 2018.

Det er frivilligt for pengeinstitutterne at anvende overgangsordningen, og pengeinstitutterne skal meddele Finanstilsynet deres beslutning samt offentliggøre beslutningen. Banken har besluttet at anvende overgangsordningen og meddelt beslutningen til Finanstilsynet.

Nye regler for nedskrivningsegne passiver

Der er fra myndighedernes side udmeldt nye regelsæt til alle pengeinstitutter om et bestemt krav til nedskrivningsegne passiver, det såkaldte NEP-krav, til successiv indfasning fra 1. januar 2019 frem til 1. januar 2023, hvor kravet er fuldt ud gældende. Finanstilsynet genberegner og meddeler pengeinstitutterne NEP-kravet én gang årligt, hvorved NEP-kravet ikke er statisk, men ændrer sig fra år til år, hvorved også indfasningen ændrer sig.

Pengeinstitutterne har i december 2017 modtaget et foreløbigt NEP-krav, baseret på 2016-tal, og modtager i 2018 det endelige NEP-krav, baseret på 2017-tal. Bankens foreløbige NEP-krav er som forventet på 6 % af de vægtede aktiver, og bestyrelsen vil i 2018 vurdere et eventuelt behov for ændring i Bankens kapitalgrundlag og -struktur med henblik på at sikre Bankens vækstmuligheder.

Offentliggørelse af oplysninger

I 2018 offentliggør Banken regnskabsoplysninger på følgende dage

Onsdag den 28. februar 2018	Årsrapport 2017
Onsdag den 2. maj 2018	Periodemeddelelse for 1. kvartal 2018
Onsdag den 15. august 2018	Halvårsrapport pr. 30. juni 2018
Onsdag den 31. oktober 2018	Periodemeddelelse for 3. kvartal 2018

RISIKOSTYRING

Beskrivelse af Bankens målsætninger og politikker for risikostyring er udarbejdet i overensstemmelse med artikel 431 til 455 i CRR-forordningen. Risikorapporteringen består af 'Risikorapport – metode og proces' og 'Risikorapport – udstedte kapitalinstrumenter', der offentligøres årligt og ved væsentlige ændringer, samt 'Risikorapport', der offentliggøres kvartalsvist og ved væsentlige ændringer. Rapporterne findes på www.totalbanken.dk/aktionaer/aktionaer/finansiell-rapportering/ og omhandler blandt andet nedenstående områder.

Marked og aktivitet

Bankens forretningsgrundlag er at tilbyde finansielle produkter og ydelser, kombineret med kompetent rådgivning, til privatkunder og små og mellemstore virksomheder med en sund økonomi, og at tiltrække og fastholde loyale helkunder fra markedsområdet. Banken har sit primære virke på Fyn.

På udlånssiden ønsker Banken primært helkundeforhold, og det tilstræbes, at privatkunder udgør minimum 40 % og erhvervs-kunder højst 60 %. På erhvervs-siden ønskes primært mindre og mellemstore virksomheder med en passende fordeling inden for detailhandel, bygge- og anlægsvirksomhed, landbrug, industri- og anden handels- og fremstillingsvirksomhed.

Kreditpolitik og risikovurdering

Bankens kreditpolitik fastsætter principper for størrelsen, typen og omfanget af de kreditrisici, Banken ønsker at påtage sig, samt principper for håndtering af styring af kreditrisici. Ved kreditrisici forstås risikoen for tab som følge af, at debitorer eller modparter misligholder indgåede betalingsforpligtelser. Kreditpolitikken revurderes minimum årligt af Bankens bestyrelse.

Bankens risikoprofil på kreditområdet skal være passende forsigtig, hvilket indebærer, at kreditgivning i Banken skal ske med afsæt i kreditpolitikens risikostyringsprincipper, at:

- al kreditgivning i Banken sker efter et princip om forretningsmæssig kalkuleret risiko.
- der kun bevilges kredit til kunder, hvor det kan dokumenteres, at kunden forventeligt kan tilbagebetale kreditterne samt for erhvervsdrivende tillige besidder evnen til at drive virksomheden på forsvarlig og rentabel vis.
- forhold hos den konkrete kunde eller i den branche, som kunden agerer i, tillægges betydning ved vurderingen af kundens kreditværdighed.
- der altid foretages en subjektiv vurdering af kundens vilje til tilbagebetaling.
- Bankens årlige udlånsvækst ikke overstiger 15 %, dvs. under grænseværdien i tilsynsdiamanten, der er på 20 %.

Det er Bankens målsætning, at summen af udlån og garantidebitorer til brancherne 'fast ejendom' og 'gennemførelse af byggeprojekter' maksimalt må være 20 % af Bankens samlede udlån og garantier, og tilstræbes at falde til under 15 %. Inden for branchen 'Finansiering og investering' ønsker Banken maksimalt en eksponering på 20 % af Bankens udlån og garantier, inklusiv eksponeringen mod Bankens datterselskab. For alle øvrige brancher tilstræbes, at de samlede udlån og garantier ikke overstiger 15 % til hver enkelt branche.

Med baggrund i opgørelsen af Tilsynsdiamantens pejlemærke for summen af store eksponeringer styrer Banken efter, at summen af store eksponeringer aldrig overstiger 60 % af Bankens justerede kapitalgrundlag, og løbende reduceres yderligere. Der kan ikke etableres nye eksponeringer, der overstiger 10 % af Bankens justerede kapitalgrundlag. Bestående eksponeringer kan forhøjes ud over 10 % af Bankens justerede kapitalgrundlag, i det omfang forhøjelsen forventes at være midlertidig og med respekt af gældende regulering.

Banken opdeler efter et princip om forsigtighed kunderne i klasser efter kreditrisiko, således at kunder med god kreditbonitet kan skelnes fra kunder med svag kreditbonitet. Alle eksponeringer større end 5 mio. kr. revurderes og risikoklassificeres årligt. Eksponeringer mindre end 5 mio. kr. revurderes og risikoklassificeres løbende via opdatering af kundens økonomiske oplysninger, overvågning af overtræk mv.

Sikkerheder og værdiansættelse

Banken ønsker som hovedregel sikkerhedsstillelse fra kunden i form af pantsætning af kundens aktiver. Banken prioriterer, at der tages sikkerhed i let omsættelige aktiver, herunder obligationer, aktier, ejendomme, biler m.m.

Der sker en løbende fyldestgørende, opdateret og forsigtig værdiansættelse af sikkerheder i lyset af de gældende markedsforhold. Maksimale belåningsprocenter tager udgangspunkt i en normal omsættelighed af de stillede sikkerheder. Procenterne reduceres, såfremt forhold omkring liggetid m.v. afviger fra det sædvanlige for det enkelte aktiv.

Ud over pant i fast ejendom vil Banken ikke have en væsentlig risikokoncentration på sikkerheder.

Opgørelsesmetoder til fastsættelse af værdi af sikkerheder og fordelingen af værdiansatte sikkerheder på typer og kundegrupper fremgår af note 32 Kreditrisiko.

Nedskrivnings- og hensættelsespolitik

Banken gennemgår løbende, om der ud fra regnskabsbekendtgørelsen er objektive indikationer for værdiforringelse (OIV) på eksponeringer med Bankens kunder. Tildeling af OIV sker ud fra en individuel vurdering.

På eksponeringer med OIV fastlægges nedskrivningsbehovet ud fra den vurderede værdi af deponerede sikkerheder og forventede fremtidige indbetalinger. Eksponeringer med OIV eller med væsentlige svaghedstegn uden OIV, der overstiger 2 % af Bankens justerede kapitalgrundlag, indgår som et tillæg i Bankens solvensbehov med den del af eksponeringen, som ikke er nedskrevet eller sikkerhedsmæssigt afdækket.

Herudover vurderer Banken, om der samlet set er indikation for værdiforringelse af Bankens udlånportefølje. Det sker ud fra inddelingen af Bankens kunder i kreditrisikogrupper, hvor kriterierne er ændringer i et antal forklarende makroøkonomiske variable.

På garantier hensættes den provision, Banken modtager for at påtage sig garantien. Provisionen indtægtsføres over risikoperioden. På garantier, der er værdiforringede og vurderes at blive effektive, foretages hensættelse svarende til Bankens forventede tab.

Acontoafskrivninger foretages, når det konstateres, at et tab er uundgåeligt. Banken foretager en løbende vurdering heraf. Ved større værdiforringelser foretages en konkret vurdering minimum fire gange årligt. Endelig afskrivning sker i forbindelse med sagens afslutning (konkurs, gældssanering mv.). Banken foretager jævnligt opfølgning på afskrevne fordringer.

På eksponeringer, hvor det skønnes, at rentetilskrivning blot vil medføre et yderligere tab for Banken, standses renteberegningen. Bankens krav på renter er dog fortsat opretholdt.

Idet Banken følger Bekendtgørelsen om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl., henvises til de regnskabsmæssige definitioner i §§ 51-54 i regnskabsbekendtgørelsen.

Kreditorganisation

Banken lægger vægt på, at kreditbeslutninger træffes tæt på kunden. Bankens kundeansvarlige medarbejdere er tildelt bevillingsbeføjelser, der matcher deres faglighed og kvalifikationer, og langt det overvejende antal af Bankens kreditbeslutninger træffes i dette regi.

Væsentlige private- og erhvervseksponeringer samt eksponeringer med objektiv indikation for værdiforringelse bevilges af Bankens kreditafdeling eller af Bankens direktion og bestyrelse efter forudgående kvalitetssikring i kreditafdelingen.

Væsentlige eksponeringer fremlægges til orientering eller bevilling på bestyrelsesmøder. Det sker minimum hvert år ved genforhandling af eksponeringen, når kundens årsregnskab foreligger, og i øvrigt når der sker ændringer i eksponeringen. Hvert kvartal gennemgår bestyrelsen eksponeringer med væsentlige overtræk samt større værdiforringelser og kreditreservationer.

I forbindelse med årsafslutningen foretager Bankens kreditafdeling eksponeringsgennemgang med rapportering til direktion og bestyrelse. Kriterier og omfang af eksponeringsgennemgangen fastlægges af bestyrelsen forud for gennemgangen.

Markedsrisici

Bankens markedsrisici opgøres efter Finanstilsynets regler.

Bestyrelsen har fastlagt konkrete rammer for direktionens investeringsbeføjelser og bliver minimum hvert kvartal orienteret om de enkelte eksponeringer i forhold til de fastsatte rammer.

Bankens renterisici er opgjort under hensyntagen til Finanstilsynets retningslinjer og fradragsfaktorer, som udtrykker tabsrisikoen ved en generel ændring i renten på 1 procentpoint. Renterisikoen opgøres minimum hvert kvartal. Ved opgørelse af solvensbehovet opdeles renterisikoen således, at renterisikoen inden- og udenfor handelsbeholdningen vurderes særskilt.

Hovedreglen er, at renterisiko indenfor handelsbeholdningen, der overstiger 5 % af kernekapitalen efter fradrag, ikke anses som værende dækket indenfor det lovpligtige krav på 8 % af kapitalgrundlaget, hvorfor der gives et tillæg på 100 basispunkter af renterisikoen.

Renterisiko udenfor handelsbeholdningen indgår i solvensbehovet med et stressniveau på 200 basispunkter. Ved negativ renterisiko stresses dog maksimalt ned til en rente på -1. Renterisiko udenfor handelsbeholdningen består primært af relativt korte aftaleindskud fra kunder samt supplerende kapital.

Renterisikoen opdeles i løbetidsklasser, hvor hver klasse vurderes for sig. Ved renteændringer forskydes rentekurven ikke nødvendigvis parallelt, hvorfor rentekurven stresses både parallelt og med rentevip.

Valutarisici opgøres med baggrund i valutakursindikator 1 og opgøres minimum hvert kvartal. Da Bankens valuta indikator 1 er under 10 %, anses valutarisikoen dækket af det lovpligtige krav på 8 % af basiskapitalen. Valuta indikator 1 er uddybet i 'Risikorapport – metode og proces', som offentliggøres på Bankens hjemmeside under *Finansiel rapportering*.

Derivater og afledte finansielle instrumenter opgøres i overensstemmelse med CRD IV. I solvensbehovet indgår modpartsrisikoen med 8,00 %.

Markedsrisiko er omtalt i note 37.

Likviditet

Bankens likviditetsrisiko skal være forsvarlig og tilpas forsigtig. Ved likviditetsrisiko forstås risikoen for, at Bankens omkostninger til likviditetsfremskaffelse stiger uforholdsmæssigt meget eller, at manglende finansiering forhindrer Banken i at opretholde den vedtagne forretningsmodel.

Bankens umiddelbare likviditetsberedskab opgøres som Liquidity Coverage Ratio (LCR) efter reglerne i CRR artikel 411-428. Banken ønsker en overdækning i forhold til lovkravet på minimum 50 %. Banken opgør tillige likviditet efter § 152 i Lov om finansiel virksomhed, da grænseværdien indgår i Tilsynsdiamanten og forventes erstattet af et pejlemærke for LCR i 2018.

Banken ønsker en finansieringsstruktur, hvor stabil funding er under 0,9. Grænseværdien for stabil funding er under 1,0 i Tilsynsdiamanten. Indlån skal som minimum udgøre 100 % af udlån.

Banken benytter i sin interne likviditetsstyring en likviditetsmodel, der er udviklet af Lokale Pengeinstitutter. Modellen opgør den forventede likviditetsudvikling for de næste 12 måneder under antagelse af normal forventning til likviditeten og i et afløbsscenario med en stresset likviditetsudvikling.

Banken har ikke likviditetsrisici, der relateres til indlån fra professionelle aktører eller udstedte obligationer med en restløbetid under 6 måneder, hvorfor der ikke indgår likviditetsrisiko via stresstest ved opgørelse af solvensbehovet.

Til sikkerhed for trækingsret i Nationalbanken har Banken deponeret obligationer.

Interne kontrol- og risikostyringssystemer

Bestyrelsen har stædse fuld opmærksomhed på Koncernens risici og følger regelmæssigt op herpå. Bestyrelsen udøver tilsyn og kontrol med direktionens daglige ledelse af Koncernen. Direktionen rapporterer løbende til bestyrelsen på bestyrelsesmøder, herunder om overholdelse af de grænser, der er anført i 'Bestyrelsens § 70 instruks til direktionen'. Instruksen revurderes af den samlede bestyrelse hvert år.

Revisionsudvalget overvåger blandt andet regnskabsaflæggelsesprocessen, den lovpligtige revision af årsregnskabet samt om Bankens interne kontrolsystemer og risikostyringssystemer fungerer effektivt med hensyn til regnskabsaflæggelsen. Koncernen har forretningsgange og arbejdsprocesser, der skal sikre, at relevante afstemninger foretages, og at regnskaber aflægges på et korrekt grundlag.

Henset til Bankens størrelse er Banken ikke omfattet af lovkrav om intern revision. Banken har en intern kontrol og interne kontrolrapporter tilgår revisionsudvalget og direktionen. Indholdet drøftes i den samlede bestyrelse.

SAMFUNDSANSVAR

Banken offentliggør den lovbestemte redegørelse om samfundsansvar, jf. bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter mv. § 135, på www.totalbanken.dk/aktionaer/aktionaer/finansiell-rapportering/.

LEDELSE

Generalforsamling

Aktionærernes ret til at træffe beslutninger i Banken udøves på generalforsamlingen. Bankens generalforsamlinger skal afholdes på Fyn, og den ordinære generalforsamling skal afholdes hvert år inden 4 måneder efter regnskabsårets udløb. Årets generalforsamling omtales i afsnittet *Aktionær*.

Repræsentantskab

Det følger af vedtægterne, at generalforsamlingen vælger repræsentantskabet, der består af 10 til 20 medlemmer efter generalforsamlingens beslutning. Aktuelt består repræsentantskabet af 20 medlemmer. Der afholdes typisk 4 repræsentantskabsmøder hvert år. Repræsentantskabet modtager ikke honorar.

Medlemmerne af repræsentantskabet vælges for tre år ad gangen, dog afgår hvert år 1/3 af de medlemmer, der har fungeret længst i den igangværende valgperiode. Genvælg kan finde sted. Der gælder en aldersgrænse på 70 år for medlemskab af repræsentantskabet og dermed også for Bankens bestyrelse.

Repræsentantskab pr. 31. december 2017

	Født	Indtrådt	Seneste genvalg	Udløb valgperiode
Direktør Søren Fohlmann, Odense, formand for repræsentantskabet	1963	2005	2017	2020
Direktør Louise Helmer, Fredericia, næstformand for repræsentantskabet	1973	2015	2017	2020
Konsulent Robert Beck, Flensborg	1977	2017	-	2019
Kommunikationskonsulent Charlotte Benn, Odense	1966	2010	2017	2020
* Optometrist Peter Brogaard, Aarup	1970	2015	-	2018
*** Fhv. borgmester Finn Viberg Brunse, Tommerup	1950	1992	2015	2018
Direktør Christian Fischer, Frederiksberg	1980	2015	2017	2020
Bygmester Poul Juhl Fischer, Aarup, formand for bestyrelsen	1948	1988	2016	2019
Direktør Allan Hansen, Odense	1970	2017	-	2020
* Direktør Claus Moltrup, Langeskov	1968	2010	2015	2018
** Skovfoged Torben Morth, Nørre Aaby	1947	1998	2016	2019
Direktør Søren Ladefoged Poulsen, Glamsbjerg	1972	2015	2017	2020
Direktør Morten Rasmussen, Aarup	1963	2015	2017	2020
* Økonomidirektør Mette Sigaard, Odense	1967	2015	-	2018
Advokat Merete Vangsøe Simonsen, Odense, næstformand for bestyrelsen	1967	2010	2016	2019
Økonomichef Jeppe Albin Sørensen, Aarup	1975	2010	2016	2019
Advokat Palle Thomsen, Middelfart	1953	1992	2016	2019
* Autoforhandler Jan Thybo, Aarup	1962	2015	-	2018
Læge Jens Thygesen, Gelsted	1949	1992	2016	2019
* Direktør Jesper Alsted Timming, Odense	1971	2015	-	2018

* På valg ** Udtræder som følge af vedtægternes aldersbestemmelser *** Ønsker at udtræde

Valg og nyvalg til repræsentantskabet på den kommende generalforsamling er beskrevet i afsnittet 'Aktionær'.

Bestyrelse

Bestyrelsen består af 4-6 repræsentantskabsvalgte medlemmer efter repræsentantskabets beslutning, dog kan der vælges ét bestyrelsesmedlem uden for repræsentantskabet, hvor det skønnes hensigtsmæssigt af hensyn til bestyrelsens sammensætning. Aktuelt består bestyrelsen af fem medlemmer og tre medarbejdervalgte medlemmer, i henhold til lovgivningen om medarbejderrepræsentation. Systemet med medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer er velkendt i Danmark og uddybes på Bankens hjemmeside under menupunktet Banken/Bestyrelsen.

Repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer vælges for højst tre år ad gangen, dog afgår hvert år 2 af de medlemmer, der har fungeret længst i den igangværende valgperiode. Medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer vælges for fire år ad gangen og har samme rettigheder, pligter og ansvar som repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer.

Bestyrelse pr. 31. december 2017

	Født	Indtrådt	Seneste genvalg	Udløb valgperiode
Bygmester Poul Juhl Fischer, Aarup, formand	1948	1990	2017	2020
Advokat Merete Vangsøe Simonsen, Odense, næstformand	1967	2011	2016	2019
Direktør Claus Moltrup, Langskov, formand for revisionsudvalget	1968	2013	2016	2019
* Konsulent Robert Beck, Flensborg	1977	2017	-	2018
** Fhv. borgmester Finn Viberg Brunse, Tommerup	1950	2004	2017	2020
*** Erhvervs-kundechef Henning Munch Jensen, Svendborg	1972	2017	-	2021
*** Filialchef Claus Lyngbakke-Hellesøe, Odense	1977	2005	2017	2021
*** Bankfuldmægtig Gitte N. Stentebjerg, Aarup	1957	2013	2017	2021

* På valg ** Ønsker at udtræde *** Medarbejdervalgt

Valg og nyvalg til bestyrelsen sker på repræsentantskabsmødet umiddelbart efter den kommende generalforsamling og er beskrevet i afsnittet 'Aktionær'.

Bestyrelsen anser advokat Merete Vangsøe Simonsen og direktør Claus Moltrup for uafhængige. Det følger af anbefalinger for god selskabsledelse, at mindst halvdelen af de repræsentantskabsvalgte ledelsesmedlemmer bør være uafhængige. Som beskrevet i afsnittet 'Aktionær' indstiller bestyrelsen nyvalg til bestyrelsen, og såfremt repræsentantskabet vælger at følge bestyrelsens indstilling, vil Banken i lighed med tidligere år efterleve anbefalingen.

Med henblik på at sikre, at bestyrelsen er sammensat på en sådan måde, at den besidder alle relevante kompetencer i forhold til at lede Banken, har bestyrelsen fastlagt en årlig procedure for selvevaluering af det enkelte bestyrelsesmedlems og den samlede bestyrelses kompetencer. Selvevalueringen er senest gennemført i oktober 2017 uden at give anledning til ændringer.

Direktion

Direktionen ansættes af bestyrelsen og består af

Direktion pr. 31. december 2017

	Født	Tiltrådt
Bankdirektør Ivan Sløk, Aarup	1965	2003

Med henblik på at sikre, at direktionen besidder alle relevante kompetencer i forhold til at lede Banken, har bestyrelsen fastlagt en årlig procedure for evaluering af direktionen og samarbejdet med bestyrelsen. Evalueringen er senest gennemført i oktober 2017 uden at give anledning til ændringer.

Bestyrelsens opgaver og ansvar

Bestyrelsen holder møde 1-2 gange hver måned og mødes så ofte, som det er nødvendigt. Banken benytter generelt ikke ledelsesudvalg, medmindre det er lovpligtigt. Bestyrelsen finder, at bestyrelsens mødefrekvens muliggør, at alle væsentlige drøftelser og beslutninger kan træffes af den samlede bestyrelse.

Bestyrelsens forretningsorden og instruks til direktionen fastlægger nærmere procedurer for planlægning, opfølgning og risikostyring mv. Bestyrelsens retningslinjer til direktionen er fastlagt i en instruks, hvor arbejdsfordelingen mellem bestyrelse og direktion fremgår. Forretningsordenen og Instruks opdateres årligt. Alle væsentlige forhold drøftes i forbindelse med den årlige gennemgang af forretningsordenen for bestyrelse og direktion.

Der er i 2017 afholdt 16 bestyrelsesmøder og 5 revisionsudvalgsmøder. Der har til såvel bestyrelsesmøder som revisionsudvalgsmøder været en høj mødedeltagelse, idet de enkelte medlemmer deltog i møderne som følger:

Bestyrelses- og revisionsudvalgsmøder i 2017

	Bestyrelsesmøder		Revisionsudvalgsmøder	
	i perioden	deltagelse	i perioden	deltagelse
Bygmester Poul Juhl Fischer, Aarup, formand	16	15	-	-
Advokat Merete Vangsøe Simonsen, Odense, næstformand	16	15	-	-
Revisor Peter Schak Larsen, Odense	5	5	3	3
Direktør Claus Moltrup, Langeskov	16	15	5	5
Fhv. borgmester Finn Viberg Brunse, Tommerup	16	15	-	-
Konsulent Robert Beck, Flensborg	11	11	2	2
Filialchef Claus Lyngbakke-Hellesøe, Odense	16	16	-	-
Bankfuldmægtig Gitte N. Stentebjerg, Aarup	16	14	5	4
Erhvervskundechef Henning Munch Jensen, Svendborg	11	11	-	-

Bestyrelse og revisionsudvalg, herunder fraværende medlemmer, modtager mødeindkaldelse og bilag forud for mødet og efterfølgende referat af mødet.

Bestyrelsen fastlægger Bankens overordnede strategi for 5 år ad gangen. Strategiplanen evalueres løbende og minimum årligt i sammenhæng med vurdering af Bankens forretningsmodel. Drøftelse af nødvendige kompetencer og finansielle ressourcer, for at Banken kan nå sine strategiske mål, indgår som en integreret del af den løbende evaluering af bestyrelsens strategiplan.

Det har ikke været relevant for bestyrelsesformanden at deltage i den daglige ledelse eller at udføre særlige opgaver for Banken i det forløbne rapporteringsår.

Revisionsudvalg

I overensstemmelse med Finanstilsynets bekendtgørelse om revisionsudvalg har Banken etableret et revisionsudvalg, der består af tre medlemmer med direktør Claus Moltrup, Langeskov, som formand.

Det er bestyrelsens vurdering, at Claus Moltrup er regnskabs- og revisionskyndig, idet Claus Moltrup som tidligere økonomidirektør og direktør i Autorola A/S og L'easy har erfaring med regnskabsaflæggelse efter IFRS, har en baggrund som cand.merc.aud og fungerer som censor på kandidatstudiet ved Syddansk Universitet. Claus Moltrup har været medlem af revisionsudvalget siden 2013.

Da revisionsudvalget alene udgøres af medlemmer af bestyrelsen, gælder ikke et uafhængighedskrav i relation til medlemmer af revisionsudvalget.

Revisionsudvalget overvåger blandt andet regnskabsaflæggelsesprocessen, den lovpligtige revision af årsregnskabet samt om Bankens interne kontrolsystemer og risikostyringssystemer fungerer effektivt med hensyn til regnskabsaflæggelsen. Revisionsudvalget overvåger og kontrollerer den valgte revisions uafhængighed og er ansvarlig for proceduren for udvælgelse og indstilling af revisor til valg på generalforsamlingen, ligesom revisionsudvalget til bestyrelsen indstiller en ramme til direktionen for levering af ikke-revisionsydelse.

Bestyrelsen har, i overensstemmelse med revisionsudvalgets indstilling, vurderet og besluttet, at Banken ikke skal have intern revision.

Bestyrelse og revision

Revisor vælges på Bankens generalforsamling, i 2017 blev følgende genvalgt

Valgt revisor pr. 31. december 2017

Revisor	PricewaterhouseCoopers Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
---------	---

Revisionen er certificeret til at påtegne årsrapporter for penge- og realkreditinstitutter i henhold til bekendtgørelse om Finanstilsynets certificering af statsautoriserede revisorer.

Bestyrelsen har en regelmæssig dialog og informationsudveksling med den valgte revision. Bestyrelsen mødes mindst en gang årligt med revisor uden, at direktionen er til stede. Revisionsaftale og revisionshonorar aftales mellem bestyrelsen og revisor efter indstilling fra revisionsudvalget. Bestyrelsen vurderer minimum hvert år behovet for etablering af en intern revision.

Som beskrevet i afsnittet 'Aktionær' indstiller bestyrelsen nyvalg af revisor.

Ledelsens vederlag

Vederlag og løn til bestyrelse og direktion fremgår af note 6 i årsrapporten.

Bestyrelsens aflønning besluttet af repræsentantskabet og er senest ændret i 2017, hvor repræsentantskabet besluttede, at bestyrelsen aflønnes med et pristalsreguleret, men i øvrigt fast vederlag.

Bestyrelsen har vedtaget en lønpolitik, som senest er godkendt af generalforsamlingen i 2017. Formålet med lønpolitikken er, at principperne for tildeling af løn er i overensstemmelse med og fremmer en sund og effektiv risikostyring i Banken. Lønpolitikken omfatter bestyrelse og direktion samt medarbejdere, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på Bankens risikoprofil og ansatte i kontrolfunktioner. Banken benytter ikke resultatafhængige løntillæg.

Lønpolitikken fremgår af Bankens hjemmeside, totalbanken.dk, under menupunktet *Banken*.

Aktiebesiddelser

Oplysninger om bestyrelsens aktiebesiddelser fremgår af note 42 i årsrapporten. I overensstemmelse med lov om værdipapirhandel offentliggør Banken lovbestemte opgørelser over aktiebesiddelser ved bestyrelse og direktion samt øvrige personer, der er omfattet af Bankens insiderliste.

Ledelsehverv i andre erhvervsvirksomheder

Ledelsehverv i andre erhvervsvirksomheder pr. 31. december 2017

Poul Juhl Fischer

Direktør i:

- * Aarup Entreprenørforretning ApS, Aarup
- * Gartnervænget Vissenbjerg ApS, Aarup
- * Højvangen 4 ApS, Aarup

Bestyrelsesformand i:

- * Fischer Ejendomme A/S, Frederiksberg C.
- * Kongevejen 21, Fredensborg ApS, Frederiksberg C.
- * LR etape 1 ApS, Frederiksberg C.
- * Mosegårdshaven ApS, Frederiksberg C.
- * Ravnsbjerggårdsvej ApS, Frederiksberg C.
- * Sønderbyvej Ejendomme ApS, Frederiksberg C.
- * Vandgranen ApS, Frederiksberg C.

Merete Vangsøe Simonsen

Direktør i:

- * Vangsøe Simonsen
Advokatanpartsselskab, Odense
- * K. C. Nielsen A/S, Odense
- * Fålen 21 m.fl. A/S, Odense

Bestyrelsesformand i:

- * Bøg Madsen Holding A/S, Odense
- * Linde EI A/S, Odense
- * Ventherm A/S, Broby

Bestyrelsesmedlem i:

- * Ejendomsforeningen Danmark, København
- * Grundejernes Investeringsfond, København
- * Odense Live Fonden, Odense

Claus Moltrup

Direktør i:

- * Limpopo Travel A/S, Svendborg
- * Moltrup ApS, Langeskov

Bestyrelsesformand i:

- * BAGGI A/S, Odense
- * Logistik Centralen A/S, Odense

Bestyrelsesmedlem i:

- * AV Center Odense Holding A/S, Odense
- * Semitech A/S, Odense
- * Uniggardin A/S, Nyborg
- * Dansk Erhvervsfinansiering A/S, Aarup (datterselskab)

Finn Viberg Brunse

Bestyrelsesmedlem i:

- * Assens Kommunes Jubilæumsfond, Assens
- * Edvard Munch Galleriet, Assens
- * Erhvervsforening Udvikling Assens, Assens
- * Lærernes Pension Forsikringsaktieselskab, Hellerup

Medlem af:

- * Assens Byråd, Assens
- * Repræsentantskabet i Kommunernes Landsforening

Robert Beck

Direktør i:

- * Investeringselskabet af 31.5.2013 ApS, Kerteminde
- * Beckwind Holding Ltd., UK
- * FKB Ltd., UK
- * Holdingham Biogas Ltd., UK
- * Nocton Fen Farms Ltd., UK
- * Shanry Wind LTD, UK
- * Strathendick Biogas Ltd., UK
- * Langenhorn Biogas GmbH, DE
- * RHB GmbH, DE

Bestyrelsesmedlem i:

- * Gårdmøsteriet ApS, Hesselager
- * Jobgarden.com ApS, Aarhus

Ivan Sløk

Bestyrelsesformand i:

- * Dansk Erhvervsfinansiering A/S, Aarup (datterselskab)
Omfattet af § 80 stk. 4 i lov om finansiel virksomhed.

Formand for:

- * Erhvervsforening Udvikling Assens, Assens

Virksomhedsledelse

Banken har valgt at offentliggøre den lovbestemte redegørelse om virksomhedsledelse, jf. bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter mv. § 134, på Bankens hjemmeside.

Redegørelsen findes på www.totalbanken.dk/aktionaer/aktionaer/finansiell-rapportering/.

Politik for det underrepræsenterede køn

I medfør af lov om finansiel virksomhed § 79 a har bestyrelsen opstillet måltal for andelen af det underrepræsenterede køn i bestyrelsen og udarbejdet en politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn på Bankens øvrige ledelsesniveauer.

Den kønsmæssige fordeling blandt Bankens repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer udgør 80 % mænd og 20 % kvinder i 2017. Det er bestyrelsens mål, at andelen af kvindelige repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer fra 2020 skal udgøre 40 %.

Ud over de repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer, består bestyrelsen af tre medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer, hvor den kønsmæssige fordeling i 2017 udgør 67 % mænd og 33 % kvinder. De medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer er ikke omfattet af Bankens måltal og politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn i Bankens ledelse.

Politikken har til hensigt at skabe grundlaget for en ligelig fordeling mellem kønnene i Bankens øvrige ledelsesniveauer. Ved øvrige ledelsesniveauer forstås de øvrige ledende stillinger, der ikke relaterer sig til bestyrelsen.

Andelen af kvindelige ledere udgjorde uændret 20 % i 2017. Målsætningen er, at andelen skal øges til 40 % gennem øget fokus på kvindelige ledere ved interne og eksterne rekrutteringer i forbindelse med genbesættelse af stillinger samt organisationsændringer mv.

AKTIONÆR

Banken tilstræber størst mulig åbenhed om Bankens aktiviteter og fremtidsudsigter og en løbende dialog med sine aktionærer. Relevant aktionær- og investorinformation publiceres i menuen *Aktionær* på Bankens hjemmeside totalbanken.dk, hvor der også er kontaktoplysninger til investor relations.

Kapital og ejerforhold

Aktiekapitalen i Banken består af 2.800.000 aktier på hver 20 kr. Dermed er aktiekapitalen på 56 mio.kr., som er noteret på Nasdaq Copenhagen. Hver aktie giver én stemme. Der gælder ingen indskrænkninger i aktiernes omsættelighed, og ingen aktier har særlige rettigheder.

Banken har 5.510 navnenoterede aktionærer, der ejer 55,2 mio.kr. (98,5 %) af aktiekapitalen. Tre aktionærer med kontrollerede selskaber besidder mere end 5 % af Bankens aktiekapital; direktør Heine Delbing, Odense, direktør Christian Fischer, Frederiksberg, og bygmester Poul Juhl Fischer, Aarup. Sidstnævnte er formand for Bankens bestyrelse. Banken har ikke beholdning af egne aktier ultimo 2017.

Kursen pr. 20 kroners aktie steg i 2017 med 21,4 kurspoint (51 %) til en ultimo kurs på 63,5.

Der udbetales ikke udbytte for året 2017, da bestyrelsen overordnet har et ønske om konsolidering af egenkapitalen.

Aktionærmøde og generalforsamling

Der afholdes aktionærmøde i Aarup mandag den 5. marts 2018 og i Odense torsdag den 8. marts 2018. Aktionærmøderne giver aktionærene mulighed for at tilkendegive og diskutere holdninger, interesser og synspunkter i relation til Banken forud for generalforsamlingen.

Bestyrelsen har på baggrund af Bankens størrelse og geografiske markedsområde vurderet, at det er mest hensigtsmæssigt at afholde fysisk generalforsamling. Banken følger selskabslovens bestemmelser om aktivt ejerskab, herunder reglerne om brevstemmer og fuldmægtige.

Bankens ordinære generalforsamling afholdes onsdag den 4. april 2018 kl. 19.00 i Bankens hovedkontor. Indkaldelsen er gengivet sidst i årsrapporten. Dagsorden følger vedtægterne.

Bestyrelsen indstiller til generalforsamlingen, at repræsentantskabet uændret består af 20 medlemmer.

Følgende medlemmer er på valg til repræsentantskabet

	Bopæl	Stilling/baggrund	Født
Peter Brogaard	Aarup	Optometrist, indehaver af Fangels, Aarup	1970
Finn Viberg Brunse	Tommerup	Fhv. borgmester i Assens Kommune	1950
Claus Moltrup	Langeskov	Direktør, medindehaver af Limpopo Travel A/S, Svendborg	1968
Mette Sigaard	Odense	Økonomidirektør hos Odense Teater, Odense	1967
Jan Thybo	Aarup	Autoforhandler, indehaver af Bilhuset Thybo A/S, Vissenbjerg	1962
Jesper Alsted Timming	Odense	Direktør, indehaver af Linde EI A/S, Odense	1971

Torben Morth udtræder af repræsentantskabet som følge af vedtægternes aldersbestemmelser. Finn Viberg Brunse ønsker at udtræde af repræsentantskabet og dermed også af Bankens bestyrelse. De øvrige er indstillede på genvalg.

Bestyrelsen indstiller nyvalg til repræsentantskabet af direktør Alex Lysemose, Frederiksberg, og advokat Jens Jacob Dühr, Vissenbjerg. Alex Lysemose indtræder i Torben Morths valgperiode, der udløber i 2019.

Alex Lysemose (født 1963) er direktør ved gourmet-slagteriet Grambogård i Tommerup og arbejder med en række iværksætterprojekter, primært indenfor konsumentvaremarkedet. Han har en baggrund indenfor kommerciel og generel ledelse i danske og internationale fødevarer virksomheder med fokus på forretningsudvikling. Alex Lysemose bor på Frederiksberg og har qua sin forretningsmæssige baggrund stor aktivitet på Fyn.

Jens Jacob Dühr (født 1976) er advokat og medindehaver af Ideal advokatfirma P/S, der har kontorer i Odense og Tommerup. Han rådgiver primært om insolvens-, landbrugs- samt bank- og finansieringsret. Jens Jacob Dühr er oprindelig fra Herning og er i dag bosiddende ved Vissenbjerg.

Bestyrelsen indstiller nyvalg af Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab i overensstemmelse med revisionsudvalgets indstilling og præference. Revisionsudvalget er ikke blevet påvirket af tredjeparter og har ikke været underlagt nogen aftale med tredjepart, som begrænser generalforsamlingens valg af visse revisorer eller revisionsfirmaer.

Efter ti år med PwC Statsautoriseret Revisionspartnerselskab som revisor har revisionsydelsen været i udbud i overensstemmelse med revisorforordningen. Ved udbuddet har revisionsudvalget lagt vægt på en række kriterier, som kvalifikationer hos revisionsteam, herunder branchekendskab, viden og erfaring, og prisen for revisionsydelsen.

Bestyrelsen indstiller til generalforsamlingen, at bemyndigelsen til kapitaludvidelse i vedtægternes § 4 forlænges indtil den 3. april 2023 og i øvrigt er uændret, med følgende ordlyd:

'Generalforsamlingen har besluttet at bemyndige bestyrelsen til ad en eller flere gange at forhøje Bankens aktiekapital med indtil nominelt 56.000.000 kr. til markedskurs indtil den 3. april 2023 ved kontant indbetaling, gældskonvertering eller indbetaling i andre værdier end kontanter. Kapitalforhøjelsen skal være med fortegningsret for bestående aktionærer.'

Bestyrelsen indstiller til generalforsamlingen, at bestemmelserne om udvidelse af repræsentantskabet ved selvsupplering i vedtægternes § 14 udgår. Bestemmelserne har følgende ordlyd:

'I tilfældet af vakance, eller såfremt forholdene i øvrigt skulle gøre det ønskeligt, kan repræsentantskabet ved selvsupplering udvides indtil det foran nævnte maksimum, idet dog således tiltrådte nye medlemmer kun fungerer indtil næste ordinære generalforsamling. Genvalg kan finde sted. I tiden indtil ordinær generalforsamling kan selvsupplerende medlemmer ikke indvælges i bestyrelsen.'

Der er ikke fremkommet andre forslag fra aktionærer, repræsentantskab eller bestyrelse.

Valg til bestyrelsen

På valg til bestyrelsen er konsulent Robert Beck, Flensborg, der er indstillet på genvalg. Fhv. borgmester Finn Viberg Brunse, Tommerup, ønsker at udtræde af repræsentantskabet og dermed også af bestyrelsen. Bestyrelsen indstiller til repræsentantskabet, at bestyrelsen uændret består af 5 repræsentantskabsvalgte medlemmer.

Bestyrelsen indstiller til repræsentantskabet, at direktør og indehaver af Bilhuset Thybo, Jan Thybo, Aarup, vælges som nyt medlem af bestyrelsen og indtræder i Finn Viberg Brunses valgperiode. Med valget af Jan Thybo tilføres bestyrelsen en person med en stor viden om og indgående kendskab til bankens markedsområde på Vestfyn, ligesom Jan Thybo bidrager med stor viden indenfor leasing og finansiering af biler og varevogne. Bestyrelsen vurderer, at Jan Thybo kan anses for uafhængig.

Regler for ændring af Bankens vedtægter

På generalforsamlingen træffes alle beslutninger ved simpelt flertal, bortset fra de tilfælde, hvor selskabsloven eller Bankens vedtægter kræver kvalificeret flertal.

Hvis et forslag om ændring af vedtægterne eller om Bankens fusion eller frivillig opløsning ikke er tiltrådt af mindst 2/3 af samtlige repræsentantskabsmedlemmer, kan forslaget kun gyldigt vedtages af generalforsamlingen, hvis mindst halvdelen af den samlede aktiekapital er repræsenteret på generalforsamlingen og forslaget tillige tiltrædes af mindst 2/3 af såvel de afgivne stemmer som af den på generalforsamlingen repræsenterede stemmeberettigede aktiekapital, dog under iagttagelse af gældende majoritetskrav i selskabsloven.

Er halvdelen af den samlede aktiekapital ikke repræsenteret på generalforsamlingen, men er forslaget i øvrigt vedtaget på generalforsamlingen med 2/3 af såvel de afgivne stemmer som af den på generalforsamlingen repræsenterede stemmeberettigede aktiekapital, indkalder bestyrelsen inden 14 dage til en ny generalforsamling, på hvilken forslaget kan vedtages med 2/3 af de afgivne stemmer uden hensyn til den repræsenterede aktiekapitals størrelse, dog under iagttagelse af gældende majoritetskrav i selskabsloven.

Bemyndigelser til bestyrelsen

Generalforsamlingen har på generalforsamlingen 6. april 2016 givet Bankens bestyrelse følgende bemyndigelse:

Generalforsamlingen bemyndiger bestyrelsen til, under iagttagelse af gældende regulering, i fem år fra generalforsamlingens dato til Banken at erhverve indtil kr. 1.680.000 af dennes aktiekapital mod et vederlag, der ikke må afvige mere end 15 % fra den på erhvervelsestidspunktet gældende kurs på Nasdaq OMX Copenhagen. Med bemyndigelsen til at købe og besidde egne aktier, kan Banken efter forudgående tilladelse fra Finanstilsynet få mulighed for at have en handelsbeholdning til dækning af løbende efterspørgsel fra kunder. Bemyndigelsen udnyttes ikke aktuelt.

Endvidere er Bankens bestyrelse indtil den 2. april 2018 bemyndiget til af en eller flere gange at forhøje Bankens aktiekapital med indtil nominelt 56 mio.kr. til markedskurs med fortegningsret for bestående aktionærer. Bestyrelsen indstiller på den kommende generalforsamling, at bemyndigelsen uændret forlænges til 3. april 2023.

SAMARBEJDER

Banken samarbejder i det daglige med en lang række interessenter. Disse omfatter kunder, aktionærer og investorer, samarbejdspartnere og leverandører samt medarbejdere. Bestyrelsen ønsker til stadighed at sikre interessenternes roller og interesser i overensstemmelse med Bankens politikker, gældende lovgivning, god skik regler mv.

Bankens interessenter har krav på at få tilstrækkelig information om Banken. Derfor lægges vægt på at kunne levere en åben, fyldestgørende og rettidig information, overfor såvel offentligheden som internt.

Det sker under hensyntagen til de informationsmæssige begrænsninger, det indebærer at være en fondsbørsnoteret virksomhed, samt under iagttagelse af tavshedsreglerne. Kontakten til pressen indgår som en naturlig del af ledelsesansvaret i Banken.

Banken har ikke væsentlige aftaler med interessenter, som får virkning, ændres eller udløber, hvis kontrollen med Banken ændres, som følge af et gennemført overtagelsestilbud samt virkningerne heraf.

Resultat – og totalindkomstopgørelse

Note	i 1.000 kr.	Banken		Koncernen	
		2017	2016	2017	2016
1	Renteindtægter	85.030	85.137	91.609	88.731
2	Renteudgifter	8.087	11.894	8.346	12.188
	NETTO RENTEINDTÆGTER	76.943	73.243	83.263	76.543
	Udbytte af aktier	609	981	609	981
3	Gebyrer og provisionsindtægter	48.972	51.110	50.709	51.827
	Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	1.667	1.137	1.696	1.155
	NETTO RENTE- OG GEBYRINDTÆGTER	124.857	124.197	132.885	128.196
4	Kursreguleringer	-1.153	6.491	-1.153	6.491
5	Andre driftsindtægter	399	1.754	1.835	3.115
6	Udgifter til personale og administration	79.538	74.248	85.995	78.999
	Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	1.268	667	2.434	1.787
8	Andre driftsudgifter	45	161	45	161
9	Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	8.488	26.836	9.035	26.636
10	Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	4.757	1.416	0	0
	RESULTAT FØR SKAT	39.521	31.946	36.058	30.219
11	Skat	-23.479	1.729	-26.942	2
	ÅRETS RESULTAT	63.000	30.217	63.000	30.217
	Fordeles på				
	Indehavere af hybride kapitalinstrumenter				
	Kuponrente	10.023	10.023	10.023	10.023
	Moderelskabet Totalbanken A/S' aktionærer				
	Henlægges til overført overskud	49.275	20.194	52.977	20.194
	Overføres til reserve for opskrivning efter indre værdis metode	3.702	0	0	0
	Årets resultat	63.000	30.217	63.000	30.217
12	Årets resultat pr. aktie (stykkørrelse 20 kr.)			18,92	7,21
	Udvandet resultat pr. aktie (stykkørrelse 20 kr.)			18,92	7,21
	TOTALINDKOMSTOPGØRELSE				
	Årets resultat	63.000	30.217	63.000	30.217
	Anden totalindkomst *)				
	Ejendomsopskrivninger netto	-80	-4	-80	-4
	Aktuarmæssig regulering af pensionsforpligtelse	-158	-150	-158	-150
	Anden totalindkomst efter skat	-238	-154	-238	-154
	Årets totalindkomst	62.762	30.063	62.762	30.063
	*) Ej recirkulerbar til resultatopgørelsen.				
	Fordeles på				
	Indehavere af hybride kapitalinstrumenter				
	Kuponrente	10.023	10.023	10.023	10.023
	Moderelskabet Totalbanken A/S' aktionærer				
	Henlægges til overført overskud	49.037	20.040	52.739	20.040
	Overføres til reserve for opskrivning efter indre værdis metode	3.702	0	0	0
	Årets totalindkomst	62.762	30.063	62.762	30.063

Balance

BALANCE		Banken		Koncernen	
Note	i 1.000 kr.	2017	2016	2017	2016
Aktiver					
	Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	65.642	61.739	65.642	61.739
13	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	207.900	135.675	207.900	135.675
14	Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	1.659.910	1.481.414	1.672.845	1.486.054
17	Obligationer til dagsværdi	289.728	320.790	289.728	320.790
18	Aktier mv.	38.525	36.806	38.525	36.806
19	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	8.717	3.960	0	0
20	Aktiver tilknyttet puljeordninger	548.894	496.743	548.894	496.743
21	Grunde og bygninger i alt	23.528	24.373	23.528	24.373
	Domicilejendomme	23.528	24.373	23.528	24.373
22	Øvrige materielle aktiver	1.485	1.458	4.968	6.504
	Aktuelle skatteaktiver	142	4.119	142	4.121
11	Udsudte skatteaktiver	26.992	0	26.992	0
23	Aktiver i midlertidig besiddelse	3.822	4.247	4.073	4.247
24	Andre aktiver	57.702	62.084	67.204	65.658
	Periodeafgrænsningsposter	1.667	1.497	1.640	1.858
	AKTIVER I ALT	2.934.653	2.634.905	2.952.081	2.644.568

Balance

BALANCE		Banken		Koncernen	
Note	i 1.000 kr.	2017	2016	2017	2016
Passiver					
GÆLD					
25	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	44.401	38.335	44.401	38.335
26	Indlån og anden gæld	1.921.706	1.696.671	1.921.706	1.696.671
26	Indlån i puljeordninger	548.894	496.743	548.894	496.743
	Aktuelle skatteforpligtelser	3.464	1.725	0	0
27	Andre passiver	23.298	31.020	44.088	42.360
	Periodeafgrænsningsposter	1.033	1.028	1.135	1.076
	Gæld i alt	2.542.796	2.265.522	2.560.224	2.275.185
FORPLIGTELSE					
28	Hensættelser til pensioner og lignende forpligtelser	3.718	3.794	3.718	3.794
28	Hensættelser til tab på garantier	261	590	261	590
	Hensatte forpligtelser i alt	3.979	4.384	3.979	4.384
30	Efterstillede kapitalindskud	36.790	36.650	36.790	36.650
	Forpligtelser i alt	40.769	41.034	40.769	41.034
	GÆLD OG FORPLIGTELSE I ALT	2.583.565	2.306.556	2.600.993	2.316.219
EGENKAPITAL					
	Aktiekapital	56.000	56.000	56.000	56.000
	Reserve for opskrivning efter indre værdis metode	3.702	0	0	0
	Opskrivningshenlæggelser	497	577	497	577
	Anden værdiregulering	-591	-433	-591	-433
	Overført overskud	226.480	177.205	230.182	177.205
	Moderelskabet Totalbanken A/S' aktionærer	286.088	233.349	286.088	233.349
	Indehavere af hybride kapitalinstrumenter	65.000	95.000	65.000	95.000
	Egenkapital i alt	351.088	328.349	351.088	328.349
	PASSIVER I ALT	2.934.653	2.634.905	2.952.081	2.644.568

Egenkapitalopgørelse

i 1.000 kr.

	Aktie- kapital	Lovpligtige reserver	Opskriv- ningshen- læggelser	Anden værdi regulering	Overført overskud	Foreslået udbytte	Egentlig egen- kapital	Hybrid kerne- kapital	Banken 2017 Egen- kapital
Egenkapital primo året	56.000	0	577	-433	177.205	0	233.349	95.000	328.349
Årets resultat					52.977		52.977	10.023	63.000
Reserve for opskrivning*		3.702			-3.702		0		0
<i>Anden totalindkomst</i>									
<i>Domicilejendomme:</i>									
Opskrivning			28				28		28
Nedskrivning			-108				-108		-108
<i>Aktuarmæssig regulering</i>									
af pensionsforpligtelse				-158			-158		-158
<i>Anden totalindkomst</i>									
			-80	-158			-238		-238
<i>Transaktioner med ejerne</i>									
Kuponrente								-10.023	-10.023
Indfriet hybrid kernekapital								-30.000	-30.000
Tilgang, salg af egne aktier					6.165		6.165		6.165
Afgang, køb af egne aktier					-6.165		-6.165		-6.165
<i>Transaktioner med ejerne</i>									
					0		0	-40.023	-40.023
Egenkapitalbevægelser	0	3.702	-80	-158	49.275	0	52.739	-30.000	22.739
Egenkapital ultimo året	56.000	3.702	497	-591	226.480	0	286.088	65.000	351.088
									2016
	Aktie- kapital	Lovpligtige reserver	Opskriv- ningshen- læggelser	Anden værdi regulering	Overført overskud	Foreslået udbytte	Egentlig egen- kapital	Hybrid kerne- kapital	Egen- kapital
Egenkapital primo året	56.000	0	581	-283	157.011	0	213.309	95.000	308.309
Årets resultat					20.194		20.194	10.023	30.217
Reserve for opskrivning*									
<i>Anden totalindkomst</i>									
<i>Domicilejendomme:</i>									
Opskrivning			15				15		15
Nedskrivning			-19				-19		-19
<i>Aktuarmæssig regulering</i>									
af pensionsforpligtelse				-150			-150		-150
<i>Anden totalindkomst</i>									
			-4	-150			-154		-154
<i>Transaktioner med ejerne</i>									
Kuponrente								-10.023	-10.023
Indfriet hybrid kernekapital									
Tilgang, salg af egne aktier					3.490		3.490		3.490
Afgang, køb af egne aktier					-3.490		-3.490		-3.490
<i>Transaktioner med ejerne</i>									
					0		0	-10.023	-10.023
Egenkapitalbevægelser	0	0	-4	-150	20.194	0	20.040	0	20.040
Egenkapital ultimo året	56.000	0	577	-433	177.205	0	233.349	95.000	328.349

Køb og salg af egne aktier foretages som led i Bankens almindelige handel med værdipapirer med Bankens kunder og samhandelspartnere.

* Reserve for opskrivning efter indre værdis metode, henføres til kapitalandele i tilknyttede virksomheder.

Egenkapitalopgørelse

i 1.000 kr.

Koncernen
2017

	Aktie- kapital	Lovpligtige reserver	Opskriv- ningshen- læggelser	Anden værdi regulering	Overført overskud	Foreslået udbytte	Egentlig egen- kapital	Hybrid kerne- kapital	Egen- kapital
Egenkapital primo året	56.000	0	577	-433	177.205	0	233.349	95.000	328.349
Årets resultat					52.977		52.977	10.023	63.000
Reserve for opskrivning*									
<i>Anden totalindkomst</i>									
Domicilejendomme:									
Opskrivning			28				28		28
Nedskrivning			-108				-108		-108
Aktuarmæssig regulering af pensionsforpligtelse				-158			-158		-158
<i>Anden totalindkomst</i>			-80	-158			-238		-238
<i>Transaktioner med ejerne</i>									
Kuponrente								-10.023	-10.023
Indfriet hybrid kernekapital								-30.000	-30.000
Tilgang, salg af egne aktier					6.165		6.165		6.165
Afgang, køb af egne aktier					-6.165		-6.165		-6.165
<i>Transaktioner med ejerne</i>					0		0	-40.023	-40.023
Egenkapitalbevægelser	0	0	-80	-158	52.977	0	52.739	-30.000	22.739
Egenkapital ultimo året	56.000	0	497	-591	230.182	0	286.088	65.000	351.088

2016

	Aktie- kapital	Lovpligtige reserver	Opskriv- ningshen- læggelser	Anden værdi regulering	Overført overskud	Foreslået udbytte	Egentlig egen- kapital	Hybrid kerne- kapital	Egen- kapital
Egenkapital primo året	56.000	0	581	-283	157.011	0	213.309	95.000	308.309
Årets resultat					20.194		20.194	10.023	30.217
Reserve for opskrivning*									
<i>Anden totalindkomst</i>									
Domicilejendomme:									
Opskrivning			15				15		15
Nedskrivning			-19				-19		-19
Aktuarmæssig regulering af pensionsforpligtelse				-150			-150		-150
<i>Anden totalindkomst</i>			-4	-150			-154		-154
<i>Transaktioner med ejerne</i>									
Kuponrente								-10.023	-10.023
Indfriet hybrid kernekapital									
Tilgang, salg af egne aktier					3.490		3.490		3.490
Afgang, køb af egne aktier					-3.490		-3.490		-3.490
<i>Transaktioner med ejerne</i>					0		0	-10.023	-10.023
Egenkapitalbevægelser	0	0	-4	-150	20.194	0	20.040	0	20.040
Egenkapital ultimo året	56.000	0	577	-433	177.205	0	233.349	95.000	328.349

Køb og salg af egne aktier foretages som led i Bankens almindelige handel med værdipapirer med Bankens kunder og samhandelspartnere.

* Reserve for opskrivning efter indre værdis metode, henføres til kapitalandele i tilknyttede virksomheder.

Pengestrømsopgørelse

i 1.000 kr.

Koncernen

	2017	2016
Pengestrøm fra drift		
Resultat før skat	36.057	30.219
Af- og nedskrivninger på immaterielle- og materielle aktiver	2.434	1.787
Tab og nedskrivninger på udlån	9.035	26.636
Andre ikke-kontante poster	-1.616	597
Pengestrøm fra driftsaktivitet i alt	45.910	59.239
Ændring i driftskapital		
Kreditinstitutter, netto	24.852	3.494
Udlån, reguleret for nedskrivninger mv.	-194.837	-93.908
Indlån, herunder puljer	277.186	65.627
Andre aktiver	2.825	17.318
Andre gældsposter inkl. periodeafgrænsningsposter	1.787	-1.835
Indkomstskatter	0	-2
Ændring i driftskapital i alt	111.813	-9.306
Pengestrøm fra driftsaktivitet i alt	157.723	49.933
Pengestrøm fra investeringer		
Værdipapirer	29.344	-119.065
Aktiver i puljeordninger	-52.152	-72.280
Afgang grunde og bygninger	0	-5
Køb af materielle aktiver	-117	-1.931
Pengestrøm fra investering i alt	-22.925	-193.281
Pengestrøm fra finansiering		
Efterstillede kapitalindskud	140	140
Køb af egne aktier	-6.165	-3.490
Salg af egne aktier	6.165	3.490
Indfrielse af hybrid kapital	-30.000	0
Kuponrente hybride kapitalinstrumenter	-10.023	-10.023
Pengestrøm fra finansiering i alt	-39.883	-9.883
Ændring i likvider		
Likvider primo	150.750	303.981
Pengestrøm fra driftsaktivitet, investeringer, finansielle forpligtelser og finansiering	94.915	-153.231
Likvider ultimo	245.665	150.750
Likvider ultimo er sammensat af		
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	65.642	61.739
13 Tilgodehavender på opsigelse hos centralbanker	180.023	89.011
Likvider ultimo	245.665	150.750

Noteoversigt

1 Renteindtægter.....	25
2 Renteudgifter.....	25
3 Gebyrer og provisionsindtægter	25
4 Kursreguleringer	25
5 Andre driftsindtægter	26
6 Udgifter til bestyrelse, direktion, personale og administration.....	26
7 Honorar til revisionsvirksomhed	27
8 Andre driftsudgifter	27
9 Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.....	27
10 Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	28
11 Skat	28
12 Resultat pr. aktie	29
13 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	29
14 Udlån og andre tilgodehavender	29
15 Finansielle leasingkontrakter	30
16 Operationelle leasingkontrakter	30
17 Obligationer til dagsværdi.....	30
18 Aktier mv.....	30
19 Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	31
20 Aktiver tilknyttet puljeordninger.....	31
21 Grunde og bygninger	31
22 Øvrige materielle aktiver	32
23 Aktiver i midlertidig besiddelse	32
24 Andre aktiver	32
25 Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	32
26 Indlån og anden gæld.....	33
27 Andre passiver	33
28 Hensatte forpligtelser	33
29 Eventualaktiver og -forpligtelser samt sikkerhedsstillelser	34
30 Kapital og solvens	35
31 Relative fordeling af udlån og garantier.....	38
32 Kreditrisiko.....	38
33 Afledte finansielle instrumenter	46
34 Modregning af finansielle aktiver og forpligtelser	47
35 Likviditetsrisiko	48
36 Forfaldsoversigt for finansielle instrumenter.....	48
37 Markedsrisiko	50
38 Oplysning om dagsværdi og amortiseret kostpris	51
39 Dagsværdihierarki	52
40 Dagsværdi af finansielle instrumenter, der måles til amortiseret kostpris	53
41 Nærtstående parter	54
42 Aktiebesiddelser	54
43 Aktier og kapital.....	54
44 Beholdning af egne aktier	55
45 Segmentoplysninger for koncernen	55
46 Efterfølgende begivenheder	56
47 Regnskabsmæssige skøn.....	56
48 Anvendt regnskabspraksis	57
49 Supplerende oplysninger om IFRS 9.....	61
50 5 års oversigt.....	63

Note	I 1.000 kr.	Banken		Koncernen	
		2017	2016	2017	2016
1 Renteindtægter					
	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	-824	-686	-824	-686
	Udlån og andre tilgodehavender	84.215	84.846	90.794	88.439
	Obligationer	1.614	1.995	1.614	1.995
	Afledte finansielle instrumenter i alt, rentekontrakter	-65	-1.018	-65	-1.018
	Øvrige renteindtægter	90	0	90	1
	Renteindtægter i alt	85.030	85.137	91.609	88.731
	Heraf renteindtægter af aktiver til amortiseret kostpris	84.215	84.846	90.794	88.439
2 Renteudgifter					
	Kreditinstitutter og centralbanker	155	118	155	118
	Indlån og anden gæld	4.282	8.124	4.282	8.124
	Efterstillede kapitalindskud	3.644	3.644	3.644	3.644
	Øvrige renteudgifter	6	8	265	302
	Renteudgifter i alt	8.087	11.894	8.346	12.188
	Heraf renteudgifter af forpligtelser til amortiseret kostpris	8.087	11.894	8.346	12.188
3 Gebyrer og provisionsindtægter					
	Værdipapirhandel og depoter	4.626	4.895	4.626	4.895
	Betalingsformidling	7.234	7.430	7.356	7.507
	Lånesagsgebyrer	9.363	7.808	10.976	8.442
	Garantiprovision	19.938	18.245	19.938	18.245
	Øvrige gebyrer og provisioner	7.811	12.732	7.813	12.738
	Gebyrer og provisionsindtægter i alt	48.972	51.110	50.709	51.827
	Engangsindtægt på puljeordninger 5 mio.kr. indgår i øvrige gebyrer og provisioner i 2016. Et element i aftalegrundlaget med Totalkredit og DLR Kredit er, at modregningsberettigede tab på realkreditlån behandles som en indtægtsreduktion i den periode, hvor der foretages modregning. Dermed kan fremtidige provisioner blive påvirket af tab på realkreditlån, der er formidlet gennem Totalkredit og DLR Kredit.				
4 Kursreguleringer					
	Andre udlån og tilgodehavender til dagsværdi	93	-122	93	-122
	Obligationer	1.812	1.103	1.812	1.103
	Aktier	-3.406	4.321	-3.406	4.321
	Valuta	-2.878	4.338	-2.878	4.338
	Valuta-, rente-, aktie- og andre kontrakter samt afledte finansielle instrumenter	3.226	-3.149	3.226	-3.149
	Aktiver tilknyttet puljeordninger	31.999	30.320	31.999	30.320
	Indlån i puljeordninger	-31.999	-30.320	-31.999	-30.320
	Kursreguleringer i alt	-1.153	6.491	-1.153	6.491
	Samlet værdiregulering af afledte finansielle instrumenter	3.161	-4.167	3.161	-4.167
	Kursregulering af 'Andre udlån og tilgodehavender til dagsværdi' omfatter dagsværdisikrede udlån.				

	Banken		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
5 Andre driftsindtægter				
Årets indtægtsførte leasingydelse	0	0	1.010	1.017
Årets indtægtsførte betingede leasingydelse	0	0	0	0
Driftsindtægter ejendomme	199	539	199	539
Øvrige driftsindtægter	200	137	626	481
Andre driftsindtægter i alt	399	676	1.835	2.037

6 Udgifter til bestyrelse, direktion, personale og administration

Vederlag til bestyrelsen i alt	925	607	970	652
Antal medlemmer	8	7	10	8
Poul Juhl Fischer, bestyrelsesformand	200	146	200	146
Merete Vangsøe Simonsen, næstformand	125	80	125	80
Claus Moltrup, bestyrelsesmedlem og formand for revisionsudvalget, bestyrelsesmedlem i Dansk Erhvervsfinansiering A/S (datterselskab)	119	73	134	88
Finn Viberg Brunse, bestyrelsesmedlem	100	73	100	73
Robert Beck, bestyrelsesmedlem	75	0	75	0
Claus Lyngbakke-Hellesøe, medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem	100	73	100	73
Gitte N. Stentebjerg, medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem	100	73	100	73
Henning Munch Jensen, medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem	75	0	75	0
Ivan Sløk, bestyrelsesformand i Dansk Erhvervsfinansiering A/S (datterselskab)	0	0	15	15
Peter Schak Larsen, afgået bestyrelsesmedlem, bestyrelsesmedlem i Dansk Erhvervsfinansiering A/S (datterselskab)	31	89	46	104
Bestyrelsen modtager ikke pension fra Banken.				
Vederlag til direktionen i alt	2.572	2.564	2.572	2.564
Antal medlemmer	1	1	1	1
Fast løn	2.085	2.075	2.085	2.075
Variabel løn	0	0	0	0
Aktiebaseret vederlag	0	0	0	0
Pension	487	489	487	489
Pension til direktionen udgiftsføres løbende og beregnes som en procentsats af lønnen. Satsen udgør	22	22	22	22
Direktionens ret til pensionstidspunkt (alder)	60	60	60	60
Bankens opsigelsesvarsel (måneder)	6	6	6	6
Direktionens opsigelsesvarsel (måneder)	3	3	3	3
Ved fratrædelse foranlediget af Banken er direktionen berettiget til en fratrædelsesgodtgørelse, der svarer til 18 måneders løn.				
Skulle Banken fusionere, kan direktøren vælge at betragte dette som en opsigelse og er i så fald berettiget til en fratrædelsesgodtgørelse svarende til gage i 18 måneder, udover gagen i opsigelsesperioden.				
Udbetaling ifølge pensionsforpligtelse for et tidligere medlem af direktionen	290	284	290	284
Pensionsforpligtelsen revurderes hvert år og indgår i balancen under Hensættelser til pensioner og lignende forpligtelser	3.718	3.794	3.718	3.794
Vederlag til ansatte med væsentlig indflydelse på Bankens risikoprofil				
Vederlag til ansatte med væsentlig indflydelse på Bankens risikoprofil	4.710	4.092	4.710	4.092
Antal ansatte med væsentlig indflydelse på Bankens risikoprofil	6	5	6	5

Incitamentsprogrammer

Der er ikke incitamentsprogrammer, herunder bonusløn eller salgafhængige løntillæg, for Bankens ledelse.

Note	1.000 kr.	Banken		Koncernen	
		2017	2016	2017	2016
6 Udgifter til bestyrelse, direktion, personale og administration - fortsat					
Personaleudgifter					
Lønninger		31.578	28.972	36.178	31.985
Pensioner		3.615	3.309	4.114	3.637
Udgifter til social sikring		132	118	133	121
Afgifter beregnet på grundlag af personaleantallet eller lønsummen		5.265	4.585	5.265	4.596
Personaleudgifter i alt		40.590	36.984	45.690	40.339
Øvrige administrationsudgifter		35.451	33.015	36.763	34.366
Udgifter til bestyrelse, direktion, personale og administration i alt		79.538	73.170	85.995	77.921
Antal beskæftigede					
Det gennemsnitlige antal beskæftigede, omregnet til heltidsbeskæftigede		60	57	67	62
7 Honorar til revisionsvirksomhed					
Honorar til generalforsamlingsvalgt revisionsvirksomhed, der udfører den lovpligtige revision		647	607	697	657
Heraf lovpligtig revision af årsregnskabet		431	431	481	481
Heraf honorar for andre erklæringsopgaver med sikkerhed		45	45	45	45
Heraf honorar for skatterådgivning		0	50	0	50
Heraf vedrørende andre ydelser		171	79	171	79
Heraf regulering af hensættelse vedrørende forudgående regnskabsår		0	2	0	2
Honorarer for andre ydelser end lovpligtig revision leveret af Bankens generalforsamlingsvalgte revisor udgør 171 t.kr. (79 t.kr.) og består af verifikation af halvårsrapporten for 2017, IFRS 9 gennemgang og anden generel regnskabs- og skatterådgivning.					
8 Andre driftsudgifter					
Øvrige driftsudgifter		45	161	45	161
Andre driftsudgifter i alt		45	161	45	161
9 Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.					
Individuelle nedskrivninger primo året		184.488	188.996	185.922	190.488
Nedskrivninger i året		48.188	51.374	48.819	51.374
Tilbageførte nedskrivninger i året		33.248	21.927	33.603	21.985
Tabt, tidligere nedskrevet		11.479	33.955	12.558	33.955
Individuelle nedskrivninger ultimo året		187.949	184.488	188.580	185.922
Gruppevise nedskrivninger primo året		8.433	9.272	8.433	9.272
Nedskrivninger i året		2.118	2.535	2.593	2.535
Tilbageførte nedskrivninger i året		3.043	3.374	3.253	3.374
Gruppevise nedskrivninger ultimo året		7.508	8.433	7.773	8.433
Individuelle hensættelser primo året		362	0	362	0
Hensættelser i året		0	362	0	362
Tabt, tidligere hensat		362	0	362	0
Individuelle hensættelser ultimo året		0	362	0	362
Gruppevise hensættelser primo året		32	22	32	22
Hensættelser i året		80	36	80	36
Tilbageførte hensættelser i året		47	26	47	26
Gruppevise hensættelser ultimo året		65	32	65	32
Samlede nedskrivninger og hensættelser ultimo året		195.522	193.315	196.418	194.749

	Banken		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
9 Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. - fortsat				
Akkumulerede nedskrivninger og hensættelser på udlån og garantier i procent af udlån og garantier ultimo året	7,4	8,2	7,4	8,2
Nedskrivninger i året	50.306	53.909	51.412	53.909
Tabt, ikke tidligere nedskrevet	1.581	1.606	1.629	1.611
Tilbageførte nedskrivninger i året	36.291	25.301	36.856	25.359
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	3.750	1.681	3.792	1.828
Rente af nedskrevne udlån	3.457	2.651	3.457	2.651
Resultatpåvirkning af nedskrivninger	8.389	25.882	8.936	25.682
Hensættelser i året	80	398	80	398
Tabt, ikke tidligere hensat	66	582	66	582
Tilbageførte hensættelser i året	47	26	47	26
Resultatpåvirkning af hensættelser	99	954	99	954
Resultatpåvirkning af nedskrivninger og hensættelser i alt	8.488	26.836	9.035	26.636
Oplysninger om udlån og tilgodehavender, som efter nedskrivning er indregnet i balancen med en regnskabsmæssig værdi større end nul:				
Samlet udlån med O/V før nedskrivning	271.471	314.563	274.939	314.563
Samlet udlån med O/V efter nedskrivning	124.012	160.124	126.849	160.124
Udlån med standset renteberegning	150.396	154.819	150.396	154.819

10 Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder

Resultat af kapitalandele i dattervirksomheder	4.757	1.416	0	0
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder i alt	4.757	1.416	0	0

11 Skat

Beregnet skat af årets indkomst	5.229	3.375	1.766	1.648
Delvis aktivering af udskudt skatteaktiv	-26.992	0	-26.992	0
Efterregulering af tidligere års beregnet skat	50	4	50	4
Anvendt fremførbart underskud, ej tidligere aktiveret	-1.766	-1.650	-1.766	-1.650
Skat i alt	-23.479	1.729	-26.942	2
Udskudte skatteindtægter eller skatteomkostninger indregnet i resultatopgørelsen	-23.479	1.729	-26.942	2
Udskudte skatteaktiver				
Det opgjorte udskudte skatteaktiv relaterer sig til følgende balanceposter:				
Fremførbart skattemæssigt underskud	35.647	37.349	35.647	37.351
Udlån og andre tilgodehavender	-529	-239	5.798	9.711
Materielle aktiver	288	434	295	442
Periodeafgrænsningsposter	-817	-1.051	-817	-1.051
Hensatte forpligtelser	910	1.023	1.107	1.338
Udskudt skatteaktiv, ikke aktiveret	-8.507	-37.516	-15.038	-47.791
Udskudte skatteaktiver i alt	26.992	0	26.992	0

Note i 1.000 kr.

	Banken		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
11 Skat - fortsat				
Udskudt skat beregnet i procent	22,0	22,0	22,0	22,0
Effektiv skatteprocent				
Gældende skatteprocent	22,0	22,0	22,0	22,0
Fradragsberettigede renter af hybrid kapital posteret på egenkapitalen	-5,6	-6,9	0,0	-6,9
Skattefri avance ved salg af anlægsaktier	0,0	0,4	0,0	0,5
Skattefri kursregulering, anlægsaktier	-1,0	0,1	-1,1	0,1
Beregnet regulering udskudt skat	-0,9	-3,0	-1,0	-3,1
Anvendt fremførbart underskud, ej tidligere aktiveret	-4,5	-5,2	-4,9	-5,5
Delvis aktivering af udskudt skatteaktiv	-68,3	0,0	-74,9	0,0
Andet	-1,1	-2,1	-14,8	-7,1
Effektiv skatteprocent	-59,4	5,4	-74,7	0,0

12 Resultat pr. aktie

Resultat pr. aktie (stykstørrelse 20 kr.) i kr.	-	-	18,92	7,21
Udvandet resultat pr. aktie (stykstørrelse 20 kr.) i kr.	-	-	18,92	7,21

Der er ikke udstedt potentielle aktier (aktieoptioner eller lignende) med udvandede effekt.

Til beregning af nøgletal er anvendt følgende værdier:

Tæller	Aktionærernes andel af årets resultat efter skat	-	-	52.977	20.194
Nævner	Gns. antal udstedte aktier (angivet i 1.000 stk.)	-	-	2.800	2.800
	Gns. antal egne aktier (angivet i 1.000 stk.)	-	-	0	0
	Antal aktier anvendt til nøgletallet	-	-	2.800	2.800

13 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender på opsigelse hos centralbanker	180.023	89.011	180.023	89.011
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	27.877	46.664	27.877	46.664
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker i alt	207.900	135.675	207.900	135.675
Løbetidsfordeling efter restløbetid				
Anfordringstilgodehavender	27.877	46.664	27.877	46.664
Til og med 3 måneder	180.023	89.011	180.023	89.011
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker i alt	207.900	135.675	207.900	135.675

14 Udlån og andre tilgodehavender

Udlån til amortiseret kostpris	1.659.910	1.481.414	1.672.845	1.486.054
Udlån og andre tilgodehavender i alt	1.659.910	1.481.414	1.672.845	1.486.054
Løbetidsfordeling efter restløbetid				
På anfordring	519.563	433.681	224.811	304.468
Til og med 3 måneder	186.134	123.887	181.198	119.304
Over 3 måneder og til og med 1 år	170.572	154.263	174.225	155.109
Over 1 år og til og med 5 år	445.141	500.071	644.149	579.656
Over 5 år	338.500	269.512	448.462	327.517
Udlån og andre tilgodehavender i alt	1.659.910	1.481.414	1.672.845	1.486.054

2017

2016

2017

2016

15 Finansielle leasingkontrakter

Koncernen er gennem Dansk Erhvervsfinansiering A/S leasinggiver af erhvervsleasing. De angivne beløb udgør en del af koncernens udlån.

Finansielle leasingkontrakter efter restløbetid

Op til og med 1 år	-	-	3.717	1.263
Over 1 år til og med 5 år	-	-	195.794	78.550
Over 5 år	-	-	116.770	46.103
Finansielle leasingkontrakter i alt	-	-	316.281	125.916

Bruttoinvesteringer i finansielle leasingkontrakter

Op til og med 1 år	-	-	4.588	1.390
Over 1 år til og med 5 år	-	-	223.604	86.578
Over 5 år	-	-	133.188	52.854
Bruttoinvesteringer i finansielle leasingkontrakter i alt	-	-	361.380	140.822

Fremtidig finansiell indkomst

Op til og med 1 år	-	-	871	127
Over 1 år til og med 5 år	-	-	27.810	8.028
Over 5 år	-	-	16.418	6.751
Fremtidig finansiell indkomst i alt	-	-	45.099	14.906

Årets nedskrivninger på finansielle leasingkontrakter

Endelig tabt, tidligere nedskrevet	-	-	-1.079	0
Akkumulerede nedskrivninger på finansielle leasingkontrakter	-	-	896	1.434

16 Operationelle leasingkontrakter

Koncernen er gennem Dansk Erhvervsfinansiering A/S leasinggiver af erhvervsleasing. De angivne beløb udgør en del af koncernens øvrige materielle aktiver.

Fremtidige minimumsleasingydelse

Op til og med 1 år	-	-	46	407
Over 1 år til og med 5 år	-	-	2.454	3.003
Fremtidige minimumsleasingydelse i alt	-	-	2.500	3.410

17 Obligationer til dagsværdi

Danske realkreditobligationer	269.728	249.440	269.728	249.440
Øvrige obligationer	20.000	71.350	20.000	71.350
Obligationer til dagsværdi i alt	289.728	320.790	289.728	320.790

Heraf realkreditobligationer, der er SDO'er eller har AAA-rating

Øvrige obligationer omfatter erhvervsobligationer.	269.728	249.440	269.728	249.440
--	---------	---------	---------	---------

18 Aktier mv.

Aktier/investeringsforeningsbeviser noteret på Nasdaq OMX Copenhagen A/S	1.333	1.707	1.333	1.707
Unoterede sektoraktier optaget til dagsværdi	37.192	28.916	37.192	28.916
Øvrige aktier	0	6.183	0	6.183
Aktier mv. i alt	38.525	36.806	38.525	36.806

Note	i 1.000 kr.	Banken		Koncernen	
		2017	2016	2017	2016
19 Kapitalandele i tilknyttede virksomheder					
	Samlet anskaffelsespris primo	5.015	5.015	0	0
	Samlet anskaffelsespris ultimo	5.015	5.015	0	0
	Op- og nedskrivninger primo	-1.055	-2.471	0	0
	Resultat	4.757	1.416	0	0
	Op- og nedskrivninger ultimo	3.702	-1.055	0	0
	Bogført beholdning ultimo	8.717	3.960	0	0
	Heraf kreditinstitutter	0	0	0	0
	Modtaget udbytte	0	0	0	0

Tilknyttede virksomheder omfatter Dansk Erhvervsfinansiering A/S (CVR 29638411), der er et 100% ejet datterselskab af Banken. Datterselskabets årsrapport for 2017 viser et resultat på 4.682 t.kr. og en egenkapital på 8.746 t.kr.

I forbindelse med købet af Dansk Erhvervsfinansiering A/S blev købesummen aftalt til 1 kr. Overtagelsen er i koncernregnskabet behandlet som erhvervelse af en gruppe af aktiver, hvorfor forskellen mellem købesummen og den bogførte egenkapital på overtagelsestidspunktet allokteres forholdsmæssigt på de overtagne aktiver.

Forskelsværdien var ved erhvervelsen 3,9 mio.kr., der indtægtsføres forholdsmæssigt over de underliggende aktivers løbetid. Der er i året indtægtsført 75 t.kr. og den resterende forskelsværdi udgør 28 t.kr., som i moderselskabsregnskabet er modregnet den regnskabsmæssige indre værdi af aktierne i Dansk Erhvervsfinansiering A/S.

20 Aktiver tilknyttet puljeordninger

Kontantindestående	2.472	2.430	2.472	2.430
Investeringsforeningsandele	539.345	491.480	539.345	491.480
Andre aktiver	7.077	2.833	7.077	2.833
Aktiver tilknyttet puljeordninger i alt	548.894	496.743	548.894	496.743

21 Grunde og bygninger

Domicilejendomme				
Omvurderet værdi ved det foregående regnskabsårs afslutning	24.373	24.483	24.373	24.483
Afskrivninger	155	155	155	155
Tilbageførte afskrivninger	5	0	5	0
Indregnet i anden totalindkomst	-80	-4	-80	-4
Værdiændringer, som i løbet af året er indregnet i resultatopgørelsen	-615	49	-615	49
Omvurderet værdi på balancetidspunktet	23.528	24.373	23.528	24.373
Lejeindtægter modtaget i året	469	539	469	539
Driftsomkostninger afholdt i året	304	638	304	638

Der har ikke medvirket eksterne eksperter ved målingen af Bankens domicilejendomme. Der er ved måling af domicilejendomme anvendt afkastkrav på 6-8 %, afhængig af ejendommens beliggenhed.

Grunde og bygninger i alt	23.528	24.373	23.528	24.373
----------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Niveau i dagsværdihierakiet

Domicilejendomme	3	3	3	3
------------------	---	---	---	---

Niveau 3 er værdiansættelsesmetoder, hvor væsentlige input ikke er baseret på observerbare markedsdata.

Ejendomsrisiko

Ved en 1 % højere forrentningsfaktor for domicilejendomme vil resultat og/eller anden totalindkomst samt egenkapital alt andet lige påvirkes med	-2.734	-2.886	-2.734	-2.886
--	--------	--------	--------	--------

	Banken		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
22 Øvrige materielle aktiver				
Bortset fra grunde og bygninger				
Kostpris ved det foregående regnskabsårs afslutning	15.844	20.240	23.441	28.375
Tilgang i årets løb, herunder forbedringer	530	1.635	864	4.807
Afgang i årets løb	0	6.031	1.299	9.741
Anskaffelsespris ultimo på aktiver i behold	16.374	15.844	23.006	23.441
Ned- og afskrivninger ved det foregående regnskabsårs afslutning	14.386	19.856	16.937	22.128
Afskrivninger i regnskabsåret	503	561	1.653	1.673
Ned- og afskrivninger på afhændede aktiver	0	6.031	552	6.864
Afskrivninger ultimo på aktiver i behold	14.889	14.386	18.038	16.937
Bogført beholdning ultimo	1.485	1.458	4.968	6.504

23 Aktiver i midlertidig besiddelse

Overtagne grunde og bygninger.				
Dagsværdi ved det foregående regnskabsårs afslutning	4.247	0	4.247	0
Tilgang	0	4.247	341	4.247
Salg af aktiver i midlertidig besiddelse	-425	0	-425	0
Værdiændringer, som i løbet af året er indregnet i resultatopgørelsen	0	0	-90	0
Dagsværdi på balancetidspunktet	3.822	4.247	4.073	4.247
Prioritetsgæld	3.142	3.142	3.142	3.142
Lejeindtægter modtaget i året	355	137	355	137
Driftsomkostninger afholdt i året	170	57	170	57
Niveau i dagsværdihierakiet				
Aktiver i midlertidig besiddelse	3	3	3	3

Niveau 3 er værdiansættelsesmetoder, hvor væsentlige input ikke er baseret på observerbare markedsdata.

24 Andre aktiver

Tilgodehavende rente	237	1.101	237	1.101
Tilgodehavende provision	3.698	3.557	3.698	3.557
Kapitalindsud BEC	40.582	36.206	40.582	36.206
Positive markedsværdier finansielle instrumenter	6.473	15.334	6.473	15.334
Øvrige aktiver	6.712	5.886	16.214	9.460
Andre aktiver i alt	57.702	62.084	67.204	65.658

25 Gæld til kreditinstitutter og centralbanker

Gæld til kreditinstitutter	44.401	38.335	44.401	38.335
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker i alt	44.401	38.335	44.401	38.335
Løbetidsfordeling efter restløbetid				
Anfordringsgæld	44.401	38.335	44.401	38.335
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker i alt	44.401	38.335	44.401	38.335

Note 1 1.000 kr.

	Banken		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
26 Indlån og anden gæld				
På anfordring	1.677.847	1.292.010	1.677.847	1.292.010
Med opsigelsesvarsel	34.306	85.436	34.306	85.436
Tidsindsud	78.481	192.075	78.481	192.075
Særlige indlånsformer	131.072	127.150	131.072	127.150
Indlån og anden gæld i alt	1.921.706	1.696.671	1.921.706	1.696.671
Indlån i puljeordninger	548.894	496.743	548.894	496.743
Indlån og anden gæld samt indlån i puljeordninger i alt	2.470.600	2.193.414	2.470.600	2.193.414
Løbetidsfordeling efter restløbetid				
På anfordring	1.677.847	1.292.010	1.677.847	1.292.010
Indlån med opsigelsesvarsel:				
Til og med 3 måneder	230.565	341.350	230.565	341.350
Over 3 måneder og til og med 1 år	61.277	56.040	61.277	56.040
Over 1 år og til og med 5 år	141.468	166.944	141.468	166.944
Over 5 år	359.443	337.070	359.443	337.070
Indlån og anden gæld samt indlån i puljeordninger i alt	2.470.600	2.193.414	2.470.600	2.193.414
27 Andre passiver				
Diverse kreditorer	14.173	11.921	22.986	22.114
Skyldig rente og provision	1.290	4.137	1.290	4.137
Negative markedsværdier finansielle instrumenter	4.647	11.780	4.647	11.780
Øvrige passiver	3.188	3.182	15.165	4.329
Andre passiver i alt	23.298	31.020	44.088	42.360
28 Hensatte forpligtelser				
Hensat til pensionsforpligtelse primo	3.794	3.872	3.794	3.872
Aktuarmæssig gevinst/tab	158	150	158	150
Renter	56	57	56	57
Udbetalt i året	290	285	290	285
Hensat til pensionsforpligtelse ultimo	3.718	3.794	3.718	3.794
Kapitalværdien er eksternt vurderet efter G82 for pensionsforsikringer med en opgørelsesrente på 1,5 %. Omkostninger indgår ikke, da Banken selv administrerer ordningen.				
Kapitalværdi efter G82 med opgørelsesrente 0,5 %	4.063	4.159	4.063	4.159
Kapitalværdi efter G82 med opgørelsesrente 2,5 %	3.420	3.480	3.420	3.480
Hensættelser til tab på garantier primo	590	218	590	218
Hensat i året	80	398	80	398
Tilbageført i året	47	0	47	0
Tabsbørgført tidligere hensat	362	26	362	26
Hensættelser til tab på garantier ultimo	261	590	261	590
Hensættelser til forpligtelser i alt	3.979	4.384	3.979	4.384
Løbetidsfordeling efter restløbetid				
Til og med 1 år	317	663	317	663
Over 1 år	3.662	3.721	3.662	3.721
Hensatte forpligtelser i alt	3.979	4.384	3.979	4.384

29 Eventualaktiver og -forpligtelser samt sikkerhedsstillelser

Eventualaktiver

Ej aktiveret fremførbart skattemæssigt underskud udgør 39 mio. kr., der såfremt koncernen over en længere årrække realiserer positive resultater i samme størrelsesorden, vil kunne indregnes som en skattemæssig indtægt, der med en fremtidig selskabsskattesats på 22 % udgør 8 mio.kr.

Eventualforpligtelser**Garantier**

Finansgarantier	354.544	310.296	354.544	310.296
Tabsgarantier for realkreditlån	330.986	309.828	330.986	309.828
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	2.104	3.686	2.104	3.686
Øvrige garantier	96.813	73.414	96.813	73.414
Garantier i alt	784.447	697.224	784.447	697.224

Andre eventualforpligtelser

Øvrige forpligtelser	520	434	520	434
Andre eventualforpligtelser i alt	520	434	520	434

Indgåede lejekontrakter

Omfatter lejekontrakter på bygninger til bankdrift. I perioden, hvor lejekontrakterne er uopsigelige fra Bankens side, udgør husleje med

Forfald < 1 år	700	686	700	686
Forfald 1-5 år	458	1.123	458	1.123
Forfald i alt	1.158	1.809	1.158	1.809

Årets indregnede omkostninger til husleje	695	668	695	668
---	-----	-----	-----	-----

Sikkerhedsstillelse

Til sikkerhed for trækingsret i Danmarks Nationalbank er deponeret	266.204	297.858	266.204	297.858
Obligationer	266.204	297.858	266.204	297.858

Deponeringen er i overensstemmelse med 'Bestemmelser for sikkerhedsstillelse for kredit i danske kroner i Danmarks Nationalbank'.

30 Kapital og solvens

Overvågning af kapitalgrundlaget sker løbende, og bestyrelsen modtager hvert kvartal rapportering ud fra fastlagte rammer. Bankens kapitalgrundlag opgøres i henhold til EU forordning nr. 575/2013 af 26. juni 2013.

Kapitalgrundlag

Bankens kapitalgrundlag før fradrag er på 388 mio.kr. Kapitalgrundlaget består af egentlig egenkapital på 286 mio.kr. samt hybrid kernekapital 65 mio.kr. og supplerende kapital 37 mio.kr.

Den hybride kernekapital er uden forfald og består af to lån med hovedstol på 15 mio.kr. og 50 mio.kr. Den hybride kernekapital opfylder CRD IV reglerens krav til kapitalens kvalitet og kan medregnes fuldt ud i Bankens kapitalgrundlag. De to lån kan tillige anvendes til dækning af tillægget til Bankens solvensbehov.

Den supplerende kapital med hovedstol 37 mio.kr. er udstedt i 2014 og har en løbetid på 10 år. Den supplerende kapital opfylder CRD IV reglerens krav til kapitalens kvalitet og kan medregnes fuldt ud i Bankens kapitalgrundlag.

Vilkårene for Bankens hybride og supplerende kapital er beskrevet i *Risikorapport – udstedte kapitalinstrumenter*, der findes på totalbanken.dk under menupunktet Aktionær/Finansiell rapportering.

Kapitalprocent

Kapital-, kernekapital- og egenkapitalprocenter er opgjort efter CRD IV/CRR (Basel III).

De vægtede poster øges med 147 mio.kr. (7 %) til 2.112 mio.kr., primært som følge af årets udlånsvækst.

Bankens kapitalprocent påvirkes af indregningen af årets resultat med fradrag for udskudte skatteaktiver, indfrielse af hybrid kernekapital samt væksten i de vægtede poster og reduceres fra 18,0 ved årets start til 16,6. Lovkravet er en kapitalprocent på minimum 8.

Kernekapitalprocenten inkl. hybrid kernekapital reduceres fra 16,2 ultimo 2016 til 14,9 ved udgangen af 2017. Egenkapitalprocenten øges fra 11,6 ultimo 2016 til 11,8 ved udgangen af 2017.

Koncernens kapitalprocent reduceres fra 18,4 ultimo 2016 til 17,4 ved udgangen af 2017. Kernekapitalprocenten inkl. hybrid kernekapital reduceres fra 16,6 ultimo 2016 til 15,6 ved udgangen af 2017. Egenkapitalprocenten øges fra 11,8 ultimo 2016 til 12,5 ved udgangen af 2017.

På det foreliggende grundlag samt Bankens forventninger til 2018-2021 viser en fremskrivning af Bankens kapitalsituation til og med udgangen af 2021, at Banken lever op til de fuldt indfasede kapitalkrav i CRD IV/CRR (Basel III).

Der er fra myndighedernes side udmeldt nye regelsæt til alle pengeinstitutter om et bestemt krav til nedskrivningsegne passiver, det såkaldte NEP-krav, til successiv indfasning fra 1. januar 2019 frem til 1. januar 2023, hvor kravet er fuldt ud gældende. Finanstilsynet genberegner og meddeler pengeinstitutterne NEP-kravet én gang årligt, hvorved NEP-kravet ikke er statisk, men ændrer sig fra år til år, hvorved også indfasningen ændrer sig.

Pengeinstitutterne har i december 2017 modtaget et foreløbigt NEP-krav, baseret på 2016-tal, og modtager i 2018 det endelige NEP-krav, baseret på 2017-tal. Bankens foreløbige NEP-krav er som forventet på 6 % af de vægtede aktiver, og bestyrelsen vil i 2018 vurdere et eventuelt behov for ændring i Bankens kapitalgrundlag og -struktur med henblik på at sikre Bankens vækstmuligheder.

Solvensopgørelse

Banken anvender standardmetoden for kreditrisiko uden for handelsbeholdningen samt basisindikatormetoden for operationelle risici. Markedsrisici opgøres efter Finanstilsynets regler. Det er Bankens vurdering, at der ikke på nuværende tidspunkt er behov for at anvende mere avancerede metoder til opgørelse af solvensen. Banken vurderer løbende behovet for, at der i risikostyringen indføres gradvist mere avancerede modeller.

Note i 1.000 kr.

	Banken		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
30 Kapital og solvens - fortsat				
Efterstillede kapitalindskud				
Efterstillede kapitalindskud i alt	36.790	36.650	36.790	36.650
Heraf medregnes ved opgørelse af kapitalgrundlag	36.790	36.650	36.790	36.650
Renter	3.644	3.644	3.644	3.644
Ansvarlig lånekapital				
Ansvarlig lånekapital	37.000	37.000	37.000	37.000
Amortiseret stiftelsesprovision	210	350	210	350
Valuta	DKK	DKK	DKK	DKK
Rentesats	9,470	9,470	9,470	9,470
Fast/Variabel rente	Fast	Fast	Fast	Fast
Forfaldsdag	26.6.2024	26.6.2024	26.6.2024	26.6.2024
Lånet er inkonvertibelt.				
For oplysninger om rentevilkår og mulighed for førtidsindfrielse henvises til 'Risikoreport – udstedte kapitalinstrumenter' på Bankens hjemmeside.				
Hybrid kernekapital, der klassificerer som egenkapital				
Hybrid kernekapital, der klassificerer som egenkapital i alt	65.000	95.000	65.000	95.000
Heraf medregnes ved opgørelse af kapitalgrundlag	65.000	95.000	65.000	95.000
Kuponrente	10.023	10.023	10.023	10.023
Hybrid kernekapital*				
Hybrid kernekapital*	0	30.000	0	30.000
Valuta	-	DKK	-	DKK
Rentesats	-	9,250	-	9,250
Fast/Variabel rente	-	Fast	-	Fast
Forfaldsdag	-	uden forfald	-	uden forfald
Lånet er uamortisabelt og inkonvertibelt.				
* Lånet er indfriet pr. 19.12.2017				
Hybrid kernekapital				
Hybrid kernekapital	15.000	15.000	15.000	15.000
Valuta	DKK	DKK	DKK	DKK
Rentesats	9,693	10,955	9,693	10,955
Fast/Variabel rente	Variabel	Fast	Variabel	Fast
Forfaldsdag	uden forfald	uden forfald	uden forfald	uden forfald
Lånet er uamortisabelt og inkonvertibelt.				
Hybrid kernekapital				
Hybrid kernekapital	50.000	50.000	50.000	50.000
Valuta	DKK	DKK	DKK	DKK
Rentesats	11,209	11,209	11,209	11,209
Fast/Variabel rente	Fast	Fast	Fast	Fast
Forfaldsdag	uden forfald	uden forfald	uden forfald	uden forfald
Lånet er uamortisabelt og inkonvertibelt.				

For den hybride kernekapital gælder, at Banken kan vælge ikke at betale kuponrente. For oplysninger om rentevilkår og mulighed for førtidsindfrielse henvises til 'Risikoreport – udstedte kapitalinstrumenter' på Bankens hjemmeside.

	Banken		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
30 Kapital og solvens – fortsat				
Aktiekapital, udstedte kapitalinstrumenter	56.000	56.000	56.000	56.000
Aktiekapital, betalte kapitalinstrumenter	55.872	56.000	55.872	56.000
Overført overskud	203.190	177.205	203.190	177.205
Opskrivningshenlæggelser	497	577	497	577
Anden værdiregulering	-591	-433	-591	-433
Værdijustering som følge af forsigtighedsbaseret værdiansættelse	-291	0	-291	0
Indirekte besiddelser af egne kapitalandele	0	-2.865	0	-2.865
Egentlig kernekapital (egenkapital) før fradrag	258.677	230.484	258.677	230.484
Fradrag i egentlig kernekapital	8.708	3.153	8.708	3.153
Egentlig kernekapital (egenkapital) efter fradrag	249.969	227.331	249.969	227.331
Hybrid kernekapital	65.000	95.000	65.000	95.000
Indirekte besiddelser af egne kapitalbeviser	0	-2.920	0	-2.920
Hybrid kernekapital før fradrag	65.000	92.080	65.000	92.080
Fradrag i kernekapital	1.089	1.051	1.089	1.051
Hybrid kernekapital efter fradrag	63.911	91.029	63.911	91.029
Kernekapital inkl. hybrid kernekapital efter fradrag	313.880	318.360	313.880	318.360
Supplerende kapital	36.790	36.650	36.790	36.650
Fradrag i supplerende kapital	1.089	1.051	1.089	1.051
Supplerende kapital efter fradrag	35.701	35.599	35.701	35.599
Kapitalgrundlag efter fradrag	349.581	353.959	349.581	353.959
Vægtede poster				
Vægtede poster med kreditrisiko	1.807.716	1.646.846	1.691.544	1.594.871
Vægtede poster med markedsrisiko	76.001	86.025	76.001	86.025
Vægtede poster med operationel risiko	227.852	231.457	239.760	239.532
Vægtede poster med risikoeksponering for kreditværdijustering	505	730	505	730
Vægtede poster i alt	2.112.074	1.965.058	2.007.810	1.921.158
Egenkapitalprocent	11,8	11,6	12,5	11,8
Kernekapitalprocent	14,9	16,2	15,6	16,6
Kapitalprocent	16,6	18,0	17,4	18,4
Kapitalkrav				
Kapitalgrundlag efter fradrag, jf. ovenfor	349.581	353.959	349.581	353.959
Kapitalkrav	168.966	157.205	160.625	153.693
Overskydende kapitalgrundlag	180.615	196.754	188.956	200.266
Justeret kapitalgrundlag	349.581	353.959	349.581	353.959

Note i 1.000 kr.

	Banken		Koncernen			
	2017	2017	2016	2017	2017	2016
31 Relative fordeling af udlån og garantier						
Erhverv						
Landbrug, jagt og skovbrug samt fiskeri		10	9		12	10
Industri og råstofindvinding		1	1		1	1
Energiforsyning		2	2		2	2
Bygge og anlæg						
Gennemførelse af byggeprojekter	0			0		
Opførelse af bygninger	0			0		
I øvrigt	1			3		
Bygge og anlæg i alt	1	1	2	3	3	3
Handel						
Transport, hoteller og restauranter		2	3		3	4
Transport, post- og kurertjenester	1			5		
Hoteller og restauranter	0			0		
Transport, hoteller og restauranter i alt	1	1	1	5	5	2
Information og kommunikation		0	0		1	1
Finansiering og forsikring		17	13		6	8
Fast ejendom						
Køb og salg af egen fast ejendom	2			2		
Udlejning mv. af fast ejendom	9			9		
Ejendomsmæglere og ejendomsadministration	2			2		
Fast ejendom i alt	13	13	15	13	13	15
Øvrige erhverv		2	3		3	3
Erhverv i alt		49	49		49	49
Private		51	51		51	51
I alt		100	100		100	100

32 Kreditrisiko

Kreditgivning er en meget væsentlig del af Bankens forretningsområde. Kreditrisiko er risikoen for, at modparten ikke kan eller vil opfylde sine forpligtelser, og eventuelle sikkerheder ikke i tilstrækkelig omfang dækker forpligtelserne. En forringelse af værdien af stillede sikkerheder eller i likviditet kan medføre tab og øge behovet for nedskrivninger og hensættelser.

Ved udgangen af 2017 udgjorde bruttoudlån 1.855 mio.kr. og garantier 784 mio.kr. før nedskrivninger. Hertil kommer uudnyttede trækingsretter på 443 mio.kr. Dermed har Bankens en maksimal krediteksponering på 3.083 mio.kr., som er øget med 163 mio.kr. siden årets start.

Udlån og garantier er fordelt med 51 % til private husstande og 49 % til erhvervsvirksomheder. Af udlån og garantier til erhvervsvirksomheder udgør branchegruppen Finansiering og forsikring den største del med 17 %, i branchegruppen indgår Bankens datterselskab. Herefter følger Fast ejendom med 13 % og Landbrug med 10 % af de samlede udlån og garantier.

En væsentlig del af Bankens kreditrisiko kan henføres til store og svage engagementer, og nedbringelse af disse er en igangværende proces, som bestyrelsen følger nøje. Summen af store eksponeringer, der overstiger 10 % af Bankens justerede kapitalgrundlag er reduceret fra 37,8 % ultimo 2016 til 36,2 % ultimo 2017.

Det er Bankens politik, at der ikke kan etableres nye eksponeringer, der overstiger 10 % af Bankens justerede kapitalgrundlag. Bestående eksponeringer kan forhøjes ud over 10 %, i det omfang forhøjelsen forventes at være midlertidig og med respekt af gældende regulering.

Boniteten og værdiansættelsen af deponerede sikkerheder i engagementerne er kritisk vurderet. Den vurderede udekkede kreditrisiko ultimo året indgår i Bankens regnskab og solvensbehov for 2017 i overensstemmelse med Finanstilsynets retningslinjer. Bankens kreditreservationer forventes reduceret yderligere ved nedbringelse af Bankens nuværende store og svage engagementer og ved fortsat stram styring af de kreditrisici, som Bankens påtager sig fremadrettet.

Ved formidling af realkreditlån gennem DLR Kredit og Totalkredit stiller Bankens tabsgaranti for en del af realkreditlånet. Såfremt garantien for realkreditlånet bliver effektiv, har Bankens indtrædelsesret i realkreditpantebrevet. Af de samlede garantier på 784 mio.kr. udgør tabsgarantier for realkreditlån 331 mio.kr. (42 %).

Værdien af deponerede sikkerheder er opgjort til 1.213 mio.kr. ultimo 2017, hvilket er 83 mio.kr. lavere end i 2016, idet sikkerhed i biler reduceres med 145 mio.kr. Det skyldes, at leasingaktiver 248 mio.kr. i datterselskabet ikke indregnes som sikkerhed i 2017. Sikkerheder, der ikke kan anvendes til reduktion af en kundes kreditrisiko (overskydende sikkerhed), medregnes ikke ved opgørelse af værdien af deponerede sikkerheder.

Af værdiansatte sikkerheder udgør indtrædelsesret i realkreditpantebreve 331 mio.kr. (27 %) og pant i fast ejendom 577 mio.kr. (48 %). Ud over pant i fast ejendom tilstræber Bankens at undgå væsentlige risikokoncentrationer på sikkerheder. De anvendte opgørelsesmetoder er i overensstemmelse med Finanstilsynets retningslinjer.

Den del af udlånet, der hverken er i restance eller nedskrevet, udgør 1.333 mio.kr. ved udgangen af 2017 mod 1.199 mio.kr. i 2016. Den del af udlånet, hvor der er vurderet, at der er objektiv indikation for værdiforringelse, er reduceret fra 345 mio.kr. ultimo 2016 til 312 mio.kr. ultimo 2017. I det omfang den ikke-nedskrevne del af udlånet overstiger værdien af deponerede sikkerheder, kapitalreserveres restbeløbet på større engagementer, ved opgørelse af Bankens solvensbehov.

Udviklingen i kreditrisikoen afspejler en konjunkturforbedring, men med fortsat usikre vilkår for bl.a. landbrug. Med denne tilgang har Bankens samlet nedskrevet 8,5 mio.kr. på udlån og garantier i 2017. Bankens akkumulerede nedskrivninger og hensættelser udgør 195 mio.kr. og repræsenterer en reservation til endnu ikke realiserede tab på debitorer på 7,4 % af låne- og garantiporteføljen.

Ud over allerede foretagne nedskrivninger på udlån og garantier reserveres kapital til eventuelle fremtidige nedskrivninger ved opgørelsen af Bankens solvensbehov. Ved udgangen af 2017 udgjorde kapitalreservationerne 44 mio.kr. til kreditrisiko på engagementer, der overstiger 2 % af Bankens justerede kapitalgrundlag, og andre kreditrisici der ikke vurderes at ligge inden for den generelle risiko. Herudover er der afsat 169 mio.kr. til generel risiko, herunder kreditrisiko på øvrige engagementer.

Bankens kreditrisiko udgør i hovedtal:

I mio.kr.	2017	2017	2016	2016
Udlån		1.855		1.674
Garantier:				
Tabsgarantier for realkreditlån	331		310	
Andre garantier	453	784	388	698
Udnyttede maksima		443		548
Maksimal kreditrisiko		3.083		2.920
Sikkerheder		1.213		1.296
Udækket kreditrisiko		1.870		1.624
Nedskrevet		195		193
Kapitalreserveret		219		204
Resterende kreditrisiko		1.456		1.227

I kreditrisikoen indgår udnyttede maksima med 443 mio.kr. og garantier med 784 mio.kr. Udnyttede maksima omfatter tilsagte kreditfaciliteter, der ikke er udnyttede af kunden, og opstår typisk på kassekreditter.

Garantier for realkreditlån 331 mio.kr. er stillet over for Totalkredit og DLR Kredit og var oprindeligt inden for 80/60 % af ejendommens værdi, hvorfor de i udgangspunktet anses som sikre garantier. Såfremt garantien for realkreditlånet bliver effektiv, har Banken indtrædelsesret i realkreditpantebrevet. Indtrædelsesretten indgår med 331 mio.kr. i sikkerheder.

Både i 2017 og historisk har behovet for hensættelser og konstaterede tab på garantier været lav. Som følge heraf vurderes kreditrisikoen på andre garantier 453 mio.kr. at være beskedent.

Bankens udækkede kreditrisiko udgør 1.870 mio.kr. mod 1.624 mio.kr. ved udgangen af 2016. Den resterende kreditrisiko, efter nedskrivninger og kapitalreservationer, øges med 229 mio.kr. til 1.456 mio.kr., primært som følge af vækst i udlån og garantier.

En forøgelse af kreditrisiciene kan påføre Banken tab eller indebære nedskrivningsbehov, risiko for endelige tab på allerede nedskrevne engagementer eller at behovet for kapitaldækning øges. Opgørelsen af risikoen afhænger meget af den enkelte sagsvurdering, hvor der sker et subjektivt skøn af, om kunden kan og vil overholde sine forpligtelser, og om værdien af sikkerhederne er til stede.

Usikkerhed om kreditrisici

Kreditrisikoen baseres i kundernes vurderede tilbagebetalingsevne og i værdien af sikkerheder. Ved vurdering af tilbagebetalingsevnen lægger Banken vægt på en række økonomiske oplysninger samt Bankens kendskab til kunden. De økonomiske oplysninger tager for erhvervs-kunder udgangspunkt i kundens regnskaber og budget, og for private kunder i rådighedsbeløb og formueforhold.

I det omfang kundernes tilbagebetalingsevne eller værdien af sikkerheder ændres, vil det påvirke Bankens kreditrisiko. En forøgelse af kreditrisikoen kan påføre Banken tab, indebære nedskrivningsbehov eller yderligere kreditreservationer, hvilket kan have en væsentlig indvirkning på Bankens virksomhed, driftsresultat og finansielle stilling.

Der er i Banken fastlagt opgørelsesmetoder til værdiansættelse af sikkerheder. Bankens politik for værdiansættelse af ikke-finansielle sikkerheder medfører, at værdiansættelsen vurderes som en konservativ markedsværdibetragtning.

Værdien af Bankens sikkerheder er forbundet med en betydelig risiko, idet ændringer i markedsf forholdene kan føre til et behov for en revurdering af værdien af de stillede sikkerheder. Selv for engagementer, hvor de stillede sikkerheder er tilstrækkelige efter Bankens nuværende vurdering, er der fremover en risiko på Bankens udlån og garantier til bl.a. ejendomssegmentet og landbrugssegmentet, idet værdien af de stillede sikkerheder og nedskrivningsbehov kan ændre sig, såfremt markedet ændrer sig.

Faldende salgspriser for fast ejendom, herunder erhvervsjendomme, landbrug og private ejendomme, generelle økonomiske konjunkturer eller andre forhold, der fører til faldende priser på værdipapirer eller andre sikkerheder, kan medføre, at værdien af de over for Banken stillede sikkerheder falder, og at sikkerhederne således ikke vil være tilstrækkelige til at dække kundens forpligtelser. Hvis sikkerhederne er illikvide, kan sikkerhederne muligvis ikke realiseres til dækning af kundens forpligtelser, hvilket kan have en væsentlig indvirkning på Bankens virksomhed, driftsresultat og finansielle stilling.

Banken har endvidere en forhøjet risiko på udlån og garantier inden for landbrugssektoren som følge af den fortsatte usikkerhed i branchen, herunder afregningspriser og betalingsevne hos debitorer. Såfremt Bankens risiko på engagementer inden for landbrugssektoren får et større omfang, vil det kunne have en væsentlig indvirkning på Bankens virksomhed, driftsresultat og finansielle stilling. Hvis Banken ikke får yderligere sikkerhed eller ikke kan realisere sikkerheder som forventet, kan dette påføre Banken tab eller indebære forøgelse af nedskrivningsbehovet, risiko for endelige tab på allerede nedskrevne engagementer eller behov for kapitaldækning, hvilket kan have en væsentlig indvirkning på Bankens virksomhed, driftsresultat og finansielle stilling.

Note	I 1.000 kr.	Banken		Koncernen	
		2017	2016	2017	2016
	Information om fordelingen af udlån				
	Normal/god bonitet	386.007	381.503	490.718	439.012
	Lidt forringet bonitet	869.183	746.778	750.245	688.797
	Udlån med væsentlige svaghestegn, der hverken er i restance eller individuelt nedskrevet	78.358	70.167	102.670	75.279
	Udlån i restance, der ikke er nedskrevet	209.678	131.099	209.678	131.099
	Udlån, der er individuelt nedskrevet	312.141	344.788	315.887	346.222
	Udlån før nedskrivninger i alt	1.855.367	1.674.335	1.869.198	1.680.409
	Nedskrivninger i alt	195.457	192.921	196.353	194.355
	Udlån i alt	1.659.910	1.481.414	1.672.845	1.486.054

32 Kreditrisiko - fortsat

Maksimal krediteksponering af udlån og garantier før nedskrivninger

Tabsgarantier for realkreditlån andrager 330.987 t.kr., ud af samlede garantier for 784.448 t.kr., og var oprindeligt inden for 60/80 % af ejendommens værdi, hvorfor de som udgangspunkt anses som sikrede garantier. Garantierne er stillet overfor DLR Kredit og Totalkredit.

Der deponeres sikkerheder for engagementet, medmindre debtors indtægts- og formueforhold betinger andet. Normalt stilles de sikkerheder, der er naturlige for lånetypen, herunder ejerpantebreve i fast ejendom og løsøre samt deponering af kontant indestående og værdipapirer.

Sikkerheden stilles, selv om der på tidspunktet for sikkerhedens etablering ikke kan forventes nogen friværdi. Garantier, kautioner og andre sikkerheder kræves individuelt, når sagen betinger det.

	Banken 2017					
	Udlån	Garantier	Udnyttet	Maksimal kreditrisiko	Sikkerheder	Udækket kreditrisiko
Erhverv						
Landbrug, jagt og skovbrug samt fiskeri	232.266	19.671	27.136	279.073	193.715	85.358
Industri og råstofindvinding	20.606	5.082	28.193	53.881	23.426	30.455
Energiforsyning	59.388	0	2.486	61.874	28.037	33.837
Bygge og anlæg	22.079	14.316	27.475	63.870	33.700	30.170
Handel	40.510	10.007	29.765	80.282	43.237	37.045
Transport, hoteller og restauranter	10.014	2.104	5.350	17.468	10.134	7.334
Information og kommunikation	1.668	0	4.018	5.686	750	4.936
Finansiering og forsikring	426.692	28.421	94.854	549.967	93.334	456.633
Fast ejendom	249.584	88.045	15.270	352.899	251.442	101.457
Øvrige erhverv	25.558	24.931	20.396	70.885	36.847	34.038
Erhverv i alt	1.088.365	192.577	254.943	1.535.885	714.622	821.263
Private	767.001	591.871	188.301	1.547.173	498.617	1.048.556
I alt	1.855.366	784.448	443.244	3.083.058	1.213.239	1.869.819

	Banken 2016					
	Udlån	Garantier	Udnyttet	Maksimal kreditrisiko	Sikkerheder	Udækket kreditrisiko
Erhverv						
Landbrug, jagt og skovbrug samt fiskeri	205.769	13.132	31.714	250.615	135.747	114.868
Industri og råstofindvinding	18.245	3.969	41.404	63.618	27.702	35.916
Energiforsyning	54.680	0	3.161	57.841	25.943	31.898
Bygge og anlæg	23.867	13.243	17.344	54.454	28.820	25.634
Handel	65.275	12.661	36.684	114.620	54.559	60.061
Transport, hoteller og restauranter	9.756	1.401	6.707	17.864	8.398	9.466
Information og kommunikation	1.832	0	2.571	4.403	0	4.403
Finansiering og forsikring	292.504	24.317	180.078	496.899	271.240	225.659
Fast ejendom	245.410	107.195	30.934	383.539	300.246	83.293
Øvrige erhverv	30.377	28.721	18.908	78.006	31.114	46.892
Erhverv i alt	947.715	204.639	369.505	1.521.859	883.769	638.090
Private	726.619	492.979	178.249	1.397.847	412.076	985.771
I alt	1.674.334	697.618	547.754	2.919.706	1.295.845	1.623.861

32 Kreditrisiko – fortsat

	Koncernen 2017					
	Udlån	Garantier	Udnyttet	Maksimal kreditrisiko	Sikkerheder	Udækket kreditrisiko
Erhverv						
Landbrug, jagt og skovbrug samt fiskeri	298.448	19.671	27.136	345.255	243.352	101.903
Industri og råstofindvinding	31.182	5.082	28.193	64.457	31.357	33.100
Energiforsyning	64.207	0	2.486	66.693	31.651	35.042
Bygge og anlæg	75.372	14.316	27.475	117.163	73.670	43.493
Handel	62.279	10.007	29.765	102.051	59.564	42.487
Transport, hoteller og restauranter	124.935	2.104	5.350	132.389	96.325	36.064
Information og kommunikation	15.095	0	4.018	19.113	10.820	8.293
Finansiering og forsikring	119.343	28.421	42.885	190.649	101.495	89.154
Fast ejendom	250.562	88.045	15.270	353.877	252.175	101.702
Øvrige erhverv	59.878	24.931	20.396	105.205	62.588	42.617
Erhverv i alt	1.101.301	192.577	202.974	1.496.852	962.997	533.855
Private	767.001	591.871	188.301	1.547.173	498.617	1.048.556
I alt	1.868.302	784.448	391.275	3.044.025	1.461.614	1.582.411

	Koncernen 2016					
	Udlån	Garantier	Udnyttet	Maksimal kreditrisiko	Sikkerheder	Udækket kreditrisiko
Erhverv						
Landbrug, jagt og skovbrug samt fiskeri	213.686	13.132	31.714	258.532	141.684	116.848
Industri og råstofindvinding	27.080	3.969	41.404	72.453	34.328	38.125
Energiforsyning	54.929	0	3.161	58.090	26.130	31.960
Bygge og anlæg	57.806	13.243	17.344	88.393	54.274	34.119
Handel	72.199	12.661	36.684	121.544	59.752	61.792
Transport, hoteller og restauranter	49.162	1.401	6.707	57.270	37.952	19.318
Information og kommunikation	16.833	0	2.571	19.404	11.210	8.194
Finansiering og forsikring	169.398	24.317	109.005	302.720	178.911	123.809
Fast ejendom	246.769	107.195	30.934	384.898	301.266	83.632
Øvrige erhverv	45.928	28.721	18.908	93.557	42.818	50.739
Erhverv i alt	953.790	204.639	298.432	1.456.861	888.325	568.536
Private	726.619	492.979	178.249	1.397.847	412.076	985.771
I alt	1.680.409	697.618	476.681	2.854.708	1.300.401	1.554.307

Værdiansættelse af sikkerheder

Der er i Banken fastlagt opgørelsesmetoder til værdiansættelse af sikkerheder. Bankens politik for værdiansættelse af ikke-finansielle sikkerheder medfører, at værdiansættelsen vurderes som en konservativ markedsværdibestragtning.

Sikkerheder i ejendomme værdiansættes efter følgende principper:

- * I landbrugsejendomme værdiansættes jorden til 140 t.kr. pr. hektar, stalde til 70 % af bogført værdi, staldinventar til 60 % af bogført værdi og stambesætning, der er omfattet af pantet, til 90 % af bogført værdi. Beboelsesdelen værdiansættes som privat beboelse. Herfra fratrækkes kontantværdien af foranstående hæftelser.
- * Udlejningsejendomme værdiansættes til handelsværdien med udgangspunkt i en rentabilitetsberegning med forsigtige, men realistiske afkastkrav, fratrukket haircut til handelsomkostninger mv. Herfra fratrækkes kontantværdien af foranstående hæftelser. Afkastkravet afhænger af beliggenhed, og om ejendommen udlejes til beboelse, kontor og butik, andet erhverv eller til blandet formål.
- * Andre erhvervsejendomme værdiansættes efter samme retningslinjer som udlejningsejendomme med udgangspunkt i, at en investor forventer et højere afkast af andre erhvervsejendomme end af udlejningsejendomme.
- * Privat beboelse værdiansættes til 80 % af handelsværdi eller vurdering fra kreditforening, såfremt ejendommen er handlet eller vurderet inden for det seneste år. Herfra fratrækkes kontantværdien af foranstående hæftelser.

Sikkerheder i noterede værdipapirer værdiansættes til 90 % af kursværdien for obligationer og 80 % af kursværdien for aktier.

Kautioner fra privatpersoner og virksomheder værdiansættes ikke, uagtet banken tillægger disse værdi i en realisationsituation.

Faldende salgspriser for fast ejendom, herunder erhvervsejendomme, landbrug og private ejendomme, generelle økonomiske konjunkturer eller andre forhold, der fører til faldende priser på værdipapirer eller andre sikkerheder, kan medføre, at værdien af de stillede sikkerheder falder, og at sikkerhederne således ikke vil være tilstrækkelige til at dække kundens forpligtelser. Hvis sikkerhederne er illikvide, kan sikkerhederne muligvis ikke realiseres til dækning af kundens forpligtelser, hvilket kan have en væsentlig indvirkning på Bankens virksomhed, driftsresultat og finansielle stilling.

32 Kreditrisiko - fortsat

Sikkerhedstype / Branche	Landbrug	Fast ejendom Bygge og anlæg	Andre erhverv	Private	Sikkerheder i alt	Banken 2017
						Andel i %
Ejendom	129.419	180.715	125.315	141.876	577.325	48
Indtrædelsesret i realkreditpantebreve	16.166	82.789	30.373	201.526	330.854	27
Noterede værdipapirer	556	7.050	12.415	37.885	57.906	5
Biler og rullende materiel	0	580	2.387	57.282	60.249	5
Anden sikkerhed	47.575	14.007	65.275	60.048	186.905	15
Sikkerheder i alt	193.716	285.141	235.765	498.617	1.213.239	100
Andel i %	16	24	19	41	100	

Sikkerhedstype / Branche	Landbrug	Fast ejendom Bygge og anlæg	Andre erhverv	Private	Sikkerheder i alt	Banken 2016
						Andel i %
Ejendom	95.645	208.879	118.420	136.040	558.984	43
Indtrædelsesret i realkreditpantebreve	6.925	102.114	31.914	169.237	310.190	24
Noterede værdipapirer	494	7.998	16.271	37.304	62.067	5
Biler og rullende materiel	0	615	155.651	48.899	205.165	16
Anden sikkerhed	32.683	9.460	96.701	20.595	159.439	12
Sikkerheder i alt	135.747	329.066	418.957	412.075	1.295.845	100
Andel i %	11	25	32	32	100	

Sikkerhedstype / Branche	Landbrug	Fast ejendom Bygge og anlæg	Andre erhverv	Private	Sikkerheder i alt	Koncernen 2017
						Andel i %
Ejendom	129.419	180.715	125.315	141.876	577.325	39
Indtrædelsesret i realkreditpantebreve	16.166	82.789	30.373	201.526	330.854	23
Noterede værdipapirer	556	7.050	12.415	37.885	57.906	4
Biler og rullende materiel	49.636	1.314	200.392	57.282	308.624	21
Anden sikkerhed	47.575	14.007	65.275	60.048	186.905	13
Sikkerheder i alt	243.352	285.875	433.770	498.617	1.461.614	100
Andel i %	16	20	30	34	100	

Sikkerhedstype / Branche	Landbrug	Fast ejendom Bygge og anlæg	Andre erhverv	Private	Sikkerheder i alt	Koncernen 2016
						Andel i %
Ejendom	95.645	208.879	118.420	136.040	558.984	43
Indtrædelsesret i realkreditpantebreve	6.925	102.114	31.914	169.237	310.190	24
Noterede værdipapirer	494	7.998	16.271	37.304	62.067	5
Biler og rullende materiel	5.937	27.089	127.796	48.899	209.721	16
Anden sikkerhed	32.683	9.460	96.701	20.595	159.439	12
Sikkerheder i alt	141.684	355.540	391.102	412.075	1.300.401	100
Andel i %	11	27	30	32	100	

32 Kreditrisiko - fortsat

Information om kreditkvaliteten på den del af udlånene, der hverken er i restance eller nedskrevne

	2017		2016	
	Lidt forringet bonitet	Normal/god bonitet	Lidt forringet bonitet	Normal/god bonitet
Erhverv				
Landbrug, jagt og skovbrug samt fiskeri	53.996	71.820	29.079	25.901
Industri og råstofindvinding	8.741	12.955	7.093	4.646
Energiforsyning	3.961	3.190	0	0
Bygge- og anlæg	846	7.635	5.473	8.179
Handel	8.779	14.803	15.228	33.421
Transport, hoteller og restauranter	5.511	7.147	580	1.908
Information og kommunikation	695	1.606	515	0
Finansiering og forsikring	343.360	171.711	41.093	40.743
Fast ejendom	55.534	108.575	22.697	19.949
Øvrige erhverv	8.326	13.339	12.547	13.384
Erhverv i alt	489.749	412.781	134.305	148.131
Private	379.434	333.997	251.702	233.372
I alt	869.183	746.778	386.007	381.503

	2017		2016	
	Lidt forringet bonitet	Normal/god bonitet	Lidt forringet bonitet	Normal/god bonitet
Erhverv				
Landbrug, jagt og skovbrug samt fiskeri	95.340	74.771	47.696	30.617
Industri og råstofindvinding	16.096	18.769	9.764	7.342
Energiforsyning	7.909	3.274	872	164
Bygge- og anlæg	24.809	21.351	29.445	26.529
Handel	22.800	18.618	22.268	36.530
Transport, hoteller og restauranter	75.194	30.471	40.012	16.987
Information og kommunikation	7.761	4.855	2.191	8.841
Finansiering og forsikring	35.042	48.606	42.062	41.017
Fast ejendom	56.274	109.934	22.934	19.949
Øvrige erhverv	29.586	24.151	21.772	17.664
Erhverv i alt	370.811	354.800	239.016	205.640
Private	379.434	333.997	251.702	233.372
I alt	750.245	688.797	490.718	439.012

Restancebeløb for udlån, der ikke er nedskrevne

Overtræk opstår typisk ultimo kvartalet i forbindelse med, at betaling af ydelser og rentetilskrivninger sker få dage før indtægter er modtaget og konteret. I posten 1-30 dage indgår derfor engagementer, der alene er i overtræk i en kort periode og dermed ikke tillægges væsentlig kreditmæssig betydning.

	2017		2016	
	Restancebeløb	Udlån i restance	Restancebeløb	Udlån i restance
1-30 dage	2.098	192.741	6.639	94.922
31-60 dage	90	5.676	114	7.551
61-90 dage	117	9.493	292	23.798
>90 dage	123	1.768	40	4.828
I alt	2.428	209.678	7.085	131.099

	2017		2016	
	Restancebeløb	Udlån i restance	Restancebeløb	Udlån i restance
1-30 dage	2.098	192.741	6.639	94.922
31-60 dage	90	5.676	114	7.551
61-90 dage	117	9.493	292	23.798
>90 dage	123	1.768	40	4.828
I alt	2.428	209.678	7.085	131.099

32 Kreditrisiko - fortsat

Fordeling af udlån der er individuelt nedskrevne

Objektiv indikation for værdiforringelse anses i det mindste at være indtruffet, når en eller flere af følgende begivenheder har fundet sted:

- 1) låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder
- 2) låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for afdrag og renter
- 3) pengeinstituttet yder låntager lempelser i vilkårene, som ikke ville være overvejet, hvis det ikke var på grund af låntagers økonomiske vanskeligheder, eller
- 4) det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller bliver underlagt anden økonomisk rekonstruktion.

Hvor det er vurderet, at der er objektiv indikation for værdiforringelse, er der foretaget beregning af nedskrivningsbehov.

	Udlån	Sikkerheder	Nedskrivning	Banken 2017 Blanko
Landbrug, jagt og skovbrug samt fiskeri	54.926	34.593	19.624	709
Industri og råstofindvinding	244	1	228	15
Energiforsyning	51.076	22.338	28.738	0
Bygge- og anlægsvirksomhed	248	48	200	0
Handel	4.794	1.419	3.366	9
Transport, hoteller og restauranter	1.841	1.004	687	150
Information og kommunikation	329	0	328	1
Finansiering og forsikring	40.803	12.415	25.039	3.349
Fast ejendom	90.187	36.484	53.153	550
Øvrige erhverv	779	72	708	0
Erhverv i alt	245.227	108.374	132.071	4.782
Private	66.914	4.361	55.878	6.675
I alt	312.141	112.735	187.949	11.457

	Udlån	Sikkerheder	Nedskrivning	Banken 2016 Blanko
Landbrug, jagt og skovbrug samt fiskeri	71.260	26.519	42.037	2.704
Industri og råstofindvinding	93	0	93	0
Energiforsyning	51.491	24.707	24.965	1.819
Bygge- og anlægsvirksomhed	0	0	0	0
Handel	12.483	6.991	3.378	2.114
Transport, hoteller og restauranter	0	0	0	0
Information og kommunikation	308	0	307	1
Finansiering og forsikring	42.208	11.735	26.158	4.315
Fast ejendom	90.044	55.871	29.690	4.483
Øvrige erhverv	3.499	1.717	1.661	121
Erhverv i alt	271.386	127.540	128.289	15.557
Private	73.402	8.796	56.561	8.045
I alt	344.788	136.336	184.850	23.602

32 Kreditrisiko - fortsat

	Koncernen			
	Udlån	Sikkerheder	Nedskrivning	Blanko
Landbrug, jagt og skovbrug samt fiskeri	55.043	34.711	19.624	708
Industri og råstofindvinding	244	1	228	15
Energiforsyning	51.076	22.338	28.738	0
Bygge- og anlægsvirksomhed	663	400	263	0
Handel	5.377	1.949	3.419	9
Transport, hoteller og restauranter	2.656	1.729	777	150
Information og kommunikation	329	0	328	1
Finansiering og forsikring	40.803	12.415	25.039	3.349
Fast ejendom	90.187	36.484	53.153	550
Øvrige erhverv	2.595	1.462	1.133	0
Erhverv i alt	248.973	111.489	132.702	4.782
Private	66.914	4.361	55.878	6.675
I alt	315.887	115.850	188.580	11.457

	Koncernen			
	Udlån	Sikkerheder	Nedskrivning	Blanko
Landbrug, jagt og skovbrug samt fiskeri	71.260	26.519	42.037	2.704
Industri og råstofindvinding	93	0	93	0
Energiforsyning	51.491	24.707	24.965	1.819
Bygge- og anlægsvirksomhed	1.434	0	1.434	0
Handel	12.483	6.991	3.378	2.114
Transport, hoteller og restauranter	0	0	0	0
Information og kommunikation	308	0	307	1
Finansiering og forsikring	42.208	11.735	26.158	4.315
Fast ejendom	90.044	55.871	29.690	4.483
Øvrige erhverv	3.499	1.717	1.661	121
Erhverv i alt	272.820	127.540	129.723	15.557
Private	73.402	8.796	56.561	8.045
I alt	346.222	136.336	186.284	23.602

Fordeling af udlån og garantier på engagementsstørrelser

	Banken			
	2017 antal	2017	2016 antal	2016
Udlån og garantier før nedskrivninger og hensættelser				
Over 5 mio.kr. til 10 mio.kr.	13	77.196	13	88.711
Over 10 mio.kr. til 20 mio.kr.	8	113.424	10	154.892
Over 20 mio.kr. til 50 mio.kr.	14	406.757	14	372.961
Over 50 mio.kr. til 100 mio.kr.	1	63.039	3	187.326
Over 100 mio.kr. til 500 mio.kr.	1	318.202	1	134.126
Udlån og garantier på engagementer over 5 mio.kr. i alt	37	978.618	41	938.016

	Koncernen			
	2017 antal	2017	2016 antal	2016
Over 5 mio.kr. til 10 mio.kr.	20	126.095	13	88.711
Over 10 mio.kr. til 20 mio.kr.	8	113.424	10	154.892
Over 20 mio.kr. til 50 mio.kr.	14	406.757	14	372.961
Over 50 mio.kr. til 100 mio.kr.	1	63.039	3	187.326
Over 100 mio.kr. til 500 mio.kr.	0	0	0	0
Udlån og garantier på engagementer over 5 mio.kr. i alt	43	709.315	40	803.890

33 Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter er identiske for Banken og Koncernen.

Løbetidsfordeling efter restløbetid

	2017 Nominel værdi	2017 Netto markedsværdi	2016 Nominel værdi	2016 Netto markedsværdi
Som <i>Andre aktiver</i> henholdsvis <i>Andre passiver</i> indgår positive henholdsvis negative markedsværdier af finansielle instrumenter.				
Til og med 3 måneder				
Valutakontrakter:				
Terminer/futures køb	67.484	1.030	84.546	4.897
Terminer/futures salg	154.956	1.064	240.647	-1.023
Rentekontrakter:				
Terminer/futures køb	12.771	126	6.052	119
Terminer/futures salg	12.771	-114	6.052	-113
Over 3 måneder til og med 1 år				
Valutakontrakter:				
Terminer/futures køb	0	0	15.384	90
Terminer/futures salg	0	0	15.384	-78
Swaps	0	0	25.346	0
Rentekontrakter:				
Swaps	20.106	0	0	0
Over 1 år og til og med 5 år				
Rentekontrakter:				
Swaps	15.212	0	30.106	0
Over 5 år				
Rentekontrakter:				
Swaps	10.000	0	25.166	0
Afledte finansielle instrumenter i alt				
Valutakontrakter:				
Terminer/futures køb	67.484	1.030	99.931	4.987
Terminer/futures salg	154.956	1.064	256.031	-1.102
Swaps	0	0	25.346	0
Rentekontrakter:				
Terminer/futures køb	12.771	126	6.052	119
Terminer/futures salg	12.771	-114	6.052	-113
Swaps	45.318	-284	55.272	-337
Netto markedsværdi i alt		1.822		3.554

33 Afledte finansielle instrumenter - fortsat

Afledte finansielle instrumenter brutto

	2017		2016	
	Markedsværdi		Markedsværdi	
	Positiv	Negativ	Positiv	Negativ
Valutakontrakter:				
Terminer/futures køb	2.093	1.062	5.080	93
Terminer/futures salg	1.463	399	293	1.395
Swaps	0	0	5.426	5.426
Rentekontrakter:				
Terminer/futures køb	126	0	119	0
Terminer/futures salg	0	114	0	113
Swaps	2.780	3.064	4.416	4.753
Brutto markedsværdi i alt	6.462	4.640	15.334	11.780

Uafviklede spotforretninger

	2017	2016
	Nominal værdi	Nominal værdi
Renteforretninger køb	3.772	503
Renteforretninger salg	5.111	503
Aktieforretninger køb	7	5
Aktieforretninger salg	7	5
Uafviklede spotforretninger i alt	8.897	1.016

	Markedsværdi		2017	2016
	2017	2017		
Markedsværdi af uafviklede spotforretninger	Positiv	Negativ	Netto	Netto
Renteforretninger køb	2	2	0	1
Renteforretninger salg	4	1	3	0
Aktieforretninger køb	1	3	-2	0
Aktieforretninger salg	3	1	2	0
Markedsværdi af uafviklede spotforretninger i alt	10	7	3	1

34 Modregning af finansielle aktiver og forpligtelser

Modregning af finansielle aktiver og forpligtelser er identisk for Banken og Koncernen.

Noten omfatter finansielle aktiver og forpligtelser, som er underlagt en modregningsaftale (master netting agreements), samt sikkerhedsstillelse ved derivathandler. Der er ikke foretaget modregning i balancen, hvorfor de anførte finansielle aktiver og forpligtelser i balancen er brutto.

	2017		2017	2016		2016
	Kreditinstitutter og centralbanker	Afledte finansielle instrumenter		Kreditinstitutter og centralbanker	Afledte finansielle instrumenter	
			I alt			I alt
Finansielle aktiver i balancen	0	1.519	1.519	0	289	289
Forpligtelser med modregningsret	0	1.142	1.142	0	289	289
Modtagne finansielle sikkerheder	0	378	378	0	0	0
Netto	0	0	0	0	0	0
Finansielle forpligtelser i balancen	0	3.164	3.164	0	11.159	11.159
Forpligtelser med modregningsret	0	1.142	1.142	0	289	289
Afgivne finansielle sikkerheder	0	2.022	2.022	0	512	512
Netto	0	0	0	0	10.358	10.358

35 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for tab, som følge af, at Banken ikke kan honorere sine betalingsforpligtelser ved hjælp af de normale likviditetsreserver. Banken har som målsætning at have en likviditetsoverdækning på minimum 50 % målt i forhold til LCR-kravet i CRR. Forholdet mellem indlån og udlån overvåges tæt, med henblik på at sikre en hensigtsmæssig finansiering af Bankens aktiver, herunder specielt udlån. Den generelle likviditetsrisiko styres ud fra rammer, der er besluttet af Bankens bestyrelse, og likviditetsbehovet planlægges på kort og lang sigt, så likviditetsberedskabet til enhver tid er sikret.

I henhold til den fælleseuropæiske lovgivning CRR skal pengeinstitutter til enhver tid besidde likvide aktiver, hvis samlede størrelse dækker udgående pengestrømme minus indgående pengestrømme i stresssituationer, således at det sikres, at institutterne opretholder likviditetsbuffer, der er tilstrækkelige til at dække eventuelle ubalancer mellem indgående og udgående pengestrømme i alvorlige stresssituationer over en periode på 30 dage. Det gældende LCR-krav er 80 %, stigende til 100 % den 1.1.2018.

Likviditetsoverdækning	Banken		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Liquidity Coverage Ratio (LCR)	143,9	230,2	145,8	233,7

36 Forfaldsoversigt for finansielle instrumenter

Forfaldsoversigten omfatter de pengestrømme, der vedrører betaling af hovedstolen og estimerede renter. Fordeling er foretaget ud fra betalingstidspunkt i henhold til kontraktlige aftaler herom.

Forfaldsoversigt	Anfordring	Til og med 1 år	Over 1 år til 5 år	Banken
				2017
				Over 5 år
Ikke afledte finansielle aktiver				
Kassebeholdning og				
anfordringstilgodehavender hos centralbanker	65.642	0	0	0
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	27.878	180.023	0	0
Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris	519.563	418.513	615.034	521.967
Obligationer	289.728	0	0	0
Aktier mv.	1.333	0	0	0
Aktiver tilknyttet puljeordninger	548.895	0	0	0
Ikke afledte finansielle aktiver i alt	1.453.039	598.536	615.034	521.967
Afledte finansielle aktiver		3.858	516	2.099
Finansielle aktiver i alt	1.453.039	602.394	615.550	524.066
Ikke afledte finansielle forpligtelser				
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	44.401	0	0	0
Indlån og anden gæld samt indlån i puljeordninger	1.677.847	292.714	143.672	363.397
Efterstillede kapitalindskud	0	3.504	38.752	0
Finansielle garantier	0	418.198	56.874	309.376
Ikke afledte finansielle forpligtelser i alt	1.722.248	714.416	239.298	672.773
Afledte finansielle forpligtelser	0	1.764	516	2.366
Finansielle forpligtelser i alt	1.722.248	716.180	239.814	675.139

36 Forfaldsoversigt for finansielle instrumenter - fortsat

Forfaldsoversigt

			2016	
	Anfordring	Til og med 1 år	Over 1 år til 5 år	Over 5 år
Ikke afledte finansielle aktiver				
Kassebeholdning og				
anfordringstilgodehavender hos centralbanker	61.739	0	0	0
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	46.664	89.011	0	0
Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris	433.681	331.375	656.450	406.424
Obligationer	320.790	0	0	0
Aktier mv.	1.705	0	0	35.101
Aktiver tilknyttet puljeordninger	496.743	0	0	0
Ikke afledte finansielle aktiver i alt	1.361.322	420.386	656.450	441.525
Afledte finansielle aktiver	0	10.800	1.239	3.295
Finansielle aktiver i alt	1.361.322	431.186	657.689	444.820
Ikke afledte finansielle forpligtelser				
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	38.336	0	0	0
Indlån og anden gæld	1.292.010	151.525	68.184	698.083
Efterstillede kapitalindskud	0	3.504	42.256	0
Finansielle garantier	0	310.296	309.828	0
Ikke afledte finansielle forpligtelser i alt	1.330.346	465.325	420.268	698.083
Afledte finansielle forpligtelser	0	6.915	1.239	3.626
Finansielle forpligtelser i alt	1.330.346	472.240	421.507	701.709
Koncernen				
2017				
	Anfordring	Til og med 1 år	Over 1 år til 5 år	Over 5 år
Ikke afledte finansielle aktiver				
Kassebeholdning og				
anfordringstilgodehavender hos centralbanker	65.642	0	0	0
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	27.878	180.023	0	0
Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris	224.811	417.230	814.042	631.929
Obligationer	289.728	0	0	0
Aktier mv.	1.333	0	0	0
Aktiver tilknyttet puljeordninger	548.895	0	0	0
Ikke afledte finansielle aktiver i alt	1.158.287	597.253	814.042	631.929
Afledte finansielle aktiver	0	3.858	516	2.099
Finansielle aktiver i alt	1.158.287	601.111	814.558	634.028
Ikke afledte finansielle forpligtelser				
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	44.401	0	0	0
Indlån og anden gæld	1.677.847	292.714	143.672	363.397
Efterstillede kapitalindskud	0	3.504	38.752	0
Finansielle garantier	0	418.198	56.874	309.376
Ikke afledte finansielle forpligtelser i alt	1.722.248	714.416	239.298	672.773
Afledte finansielle forpligtelser	0	1.764	516	2.366
Finansielle forpligtelser i alt	1.722.248	716.180	239.814	675.139

36 Forfaldsoversigt for finansielle instrumenter - fortsat

Forfaldsoversigt	Koncernen 2016			
	Anfordring	Til og med 1 år	Over 1 år til 5 år	Over 5 år
Ikke afledte finansielle aktiver				
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	61.739	0	0	0
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	46.664	89.011	0	0
Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris	304.469	327.638	736.035	464.429
Obligationer	320.790	0	0	0
Aktier mv.	1.705	0	0	35.101
Aktiver tilknyttet puljeordninger	496.743	0	0	0
Ikke afledte finansielle aktiver i alt	1.232.110	416.649	736.035	499.530
Afledte finansielle aktiver	0	10.800	1.239	3.295
Finansielle aktiver i alt	1.232.110	427.449	737.274	502.825
Ikke afledte finansielle forpligtelser				
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	38.336	0	0	0
Indlån og anden gæld	1.292.010	151.525	68.184	698.083
Efterstillede kapitalindskud	0	3.504	42.256	0
Finansielle garantier	0	310.296	309.828	0
Ikke afledte finansielle forpligtelser i alt	1.330.346	465.325	420.268	698.083
Afledte finansielle forpligtelser	0	6.915	1.239	3.626
Finansielle forpligtelser i alt	1.330.346	472.240	421.507	701.709

37 Markedsrisiko

Risikoen for, at markedsværdien af Bankens finansielle aktiver og forpligtelser ændrer sig som følge af ændringer i markedsforholdene, kaldes under ét 'markedsrisici'. Indgåelse af markedsrisici er en naturlig del af Bankens virksomhed med betydning for Bankens samlede indtjening. Banken arbejder med følgende typer af risici på markedsrisikoområdet: Renterisici, valutarisici og andre prisrisici, herunder aktierisici.

Det følger af Bankens markedsrisikopolitik, at Bankens samlede markedsrisiko skal være passende forsigtig, ligesom der er fastsat konkrete rammer for indgåelse af markedsrisici i bestyrelsens retningslinjer til direktionen. Overvågning af markedsrisici og kontrol af de fastsatte rammer sker på daglig basis. Afvigelser meddeles straks til direktionen. Bestyrelsen modtager hvert kvartal rapportering om udviklingen i samtlige de fastsatte grænser på markedsrisikoområdet.

Følsomhedsanalyse	Banken		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Ved overvågning af markedsrisici og opgørelse af den nødvendige basiskapital udføres en række følsomhedsberegninger, som inkluderer følgende markedsrisici:				
Renterisiko				
Såfremt renten ultimo året havde været 1 % højere, ville årets resultat efter skat og dermed egenkapitalen alt andet lige ændres med	-5.885	-3.903	-5.885	-4.242
Valutarisiko				
Ved en valutakursstigning ultimo året på 2,5 % af valutakursindikator 1, ville årets resultat efter skat og dermed egenkapitalen alt andet lige ændres med	-179	-225	-179	-225
Aktierisiko				
Hvis værdien af Bankens aktiebeholdning ultimo året havde været 10 % lavere, ville årets resultat efter skat og dermed egenkapitalen alt andet lige ændres med	-3.852	-3.681	-3.852	-3.681

38 Oplysning om dagsværdi og amortiseret kostpris

Finansielle instrumenter indgår i balancen enten til dagsværdi eller amortiseret kostpris. Nedenstående tabel opdeler for hver regnskabspost finansielle instrumenter efter værdiansættelsesmetode. For den dagsværdisikrede del af udlån til amortiseret kostpris oplyses dagsværdi.

	Banken		Koncernen	
	2017		2017	
	Dagsværdi	Amortiseret kostpris	Dagsværdi	Amortiseret kostpris
Finansielle aktiver				
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	0	65.642	0	65.642
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	207.900	0	207.900
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	0	1.659.910	0	1.672.845
Udlån og tilgodehavender	0	1.933.452	0	1.946.387
Obligationer til dagsværdi	289.728	0	289.728	0
Aktier mv.	38.525	0	38.525	0
Henført til dagsværdi over resultatopgørelsen	328.252	0	328.252	0
Aktiver tilknyttet puljeordninger	548.894	0	548.894	0
Positiv markedsværdi af afledte finansielle instrumenter	6.462	0	6.462	0
Handelsbeholdning	555.356	0	555.356	0
Finansielle aktiver i alt	883.608	1.933.452	883.608	1.946.387
Finansielle forpligtelser				
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	0	44.401	0	44.401
Indlån og anden gæld	0	1.921.706	0	1.921.706
Indlån i puljeordninger	548.894	0	548.894	0
Efterstillede kapitalindskud	0	36.790	0	36.790
Finansielle forpligtelser til amortiseret kostpris	548.894	2.002.897	548.894	2.002.897
Negativ markedsværdi af afledte finansielle instrumenter	4.356	0	4.356	0
Handelsbeholdningen	4.356	0	4.356	0
Finansielle forpligtelser i alt	553.250	2.002.897	553.250	2.002.897
	2016		2016	
	Dagsværdi	Amortiseret kostpris	Dagsværdi	Amortiseret kostpris
Finansielle aktiver				
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	0	61.739	0	61.739
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	135.675	0	135.675
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	0	1.481.414	0	1.486.054
Udlån og tilgodehavender	0	1.678.828	0	1.683.468
Obligationer til dagsværdi	320.790	0	320.790	0
Aktier mv.	36.806	0	36.806	0
Henført til dagsværdi over resultatopgørelsen	357.596	0	357.596	0
Aktiver tilknyttet puljeordninger	496.743	0	496.743	0
Positiv markedsværdi af afledte finansielle instrumenter	15.334	0	15.334	0
Handelsbeholdning	512.077	0	512.077	0
Finansielle aktiver i alt	869.673	1.678.828	869.673	1.683.468
Finansielle forpligtelser				
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	0	38.335	0	38.335
Indlån og anden gæld	0	1.696.671	0	1.696.671
Indlån i puljeordninger	496.743	0	496.743	0
Efterstillede kapitalindskud	0	36.650	0	36.650
Finansielle forpligtelser til amortiseret kostpris	496.743	1.771.656	496.743	1.771.656
Negativ markedsværdi af afledte finansielle instrumenter	11.780	0	11.780	0
Handelsbeholdningen	11.780	0	11.780	0
Finansielle forpligtelser i alt	508.523	1.771.656	508.523	1.771.656

39 Dagsværdihierarki

Dagsværdihierarkiet er identisk for Banken og Koncernen.

For aktiver og forpligtelser indregnet i balancen til dagsværdi, er målingen af dagsværdien inddelt i 3 niveauer:

Niveau 1: Noterede priser i et aktivt marked for samme type instrument.

Niveau 2: Noterede priser i et aktivt marked for lignende aktiver eller forpligtelser eller andre værdiansættelsesmetoder.

Niveau 3: Værdiansættelsesmetoder, hvor væsentlige input ikke er baseret på observerbare markedsdata.

Uddybning af målings- og værdiansættelsesmetoder er beskrevet under note 48 Anvendt Regnskabspraxis.

	Niveau 1 Noterede priser	Niveau 2 Observerbare input	Niveau 3 Ikke observerbare input	I alt
				2017
Finansielle aktiver				
Obligationer	269.728	0	20.000	289.728
Aktier	1.333	24.530	12.662	38.525
Aktiver i puljeordninger	539.345	0	0	539.345
Positiv markedsværdi af afledte finansielle instrumenter	0	6.462	0	6.462
Finansielle aktiver i alt	810.405	30.992	32.662	874.059
Finansielle forpligtelser				
Indlån i puljeordninger	539.345	0	0	539.345
Negativ markedsværdi af afledte finansielle instrumenter	0	4.356	0	4.356
Finansielle forpligtelser i alt	539.345	4.356	0	543.701
Såfremt den faktiske handelsværdi for niveau 3-aktier afviger +/- 10 % fra dagsværdien, påvirkes resultatet med			1.266	
Såfremt kredittillægget på niveau 3-obligationer var 3 % højere, påvirkes resultatet med			600	
	Niveau 1 Noterede priser	Niveau 2 Observerbare input	Niveau 3 Ikke observerbare input	I alt
				2016
Finansielle aktiver				
Obligationer	300.790	0	20.000	320.790
Aktier	1.707	23.066	12.033	36.806
Aktiver i puljeordninger	493.910	0	0	493.910
Positiv markedsværdi af afledte finansielle instrumenter	0	15.334	0	15.334
Finansielle aktiver i alt	796.407	38.400	32.033	866.840
Finansielle forpligtelser				
Indlån i puljeordninger	493.910	0	0	493.910
Negativ markedsværdi af afledte finansielle instrumenter	0	11.780	0	11.780
Finansielle forpligtelser i alt	493.910	11.780	0	505.690
Såfremt den faktiske handelsværdi for niveau 3 aktier afviger +/- 10 % fra dagsværdien, påvirkes resultatet med			1.203	
Såfremt kredittillægget på niveau 3 obligationer var 3 % højere, påvirkes resultatet med			600	
Finansielle instrumenter, der måles til dagsværdi baseret på ikke-observerbare priser (niveau 3)			2017	2016
Regnskabsmæssig værdi primo			32.033	11.302
Kursreguleringer i resultatopgørelsen			845	676
Køb			0	20.055
Salg			-216	0
Regnskabsmæssig værdi ultimo			32.662	32.033

40 Dagsværdi af finansielle instrumenter, der måles til amortiseret kostpris

Oplysninger om dagsværdi for finansielle instrumenter beregnes til amortiseret kostpris baseret på nedenstående vurderinger:

- * For udlån til amortiseret kostpris vurderes de indregnede nedskrivninger at svare til dagsværdireguleringen af kreditrisikoen. Dagsværdien vurderes i al væsentlighed at svare til den regnskabsmæssige værdi.
- * For indlån, udstedte obligationer og efterstillede kapitalindskud vurderes dagsværdien i al væsentlighed at svare til den regnskabsmæssige værdi.

Dagsværdihierarki for finansielle instrumenter, der måles til dagsværdi

Finansielle instrumenter indregnes og måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris som beskrevet i anvendt regnskabspraksis. For finansielle instrumenter, der prissættes på aktive markeder, opgøres dagsværdien på baggrund af markedsprisen heraf på balancedagen.

For noterede aktier måles dagsværdien på grundlag af værdiansættelsesmetoder, der fastsættes med udgangspunkt i en forventet og beregnet prisfastsættelse mellem uafhængige parter. Udlån målt til dagsværdi er afdækket fuldt ud ved afledte finansielle instrumenter.

	Banken 2017		Koncernen 2017	
	Dagsværdi	Amortiseret kostpris	Dagsværdi	Amortiseret kostpris
Finansielle aktiver				
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	65.642	65.642	65.642	65.642
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	207.900	207.900	207.900	207.900
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	1.664.551	1.659.910	1.677.424	1.672.845
Finansielle aktiver i alt	1.938.093	1.933.452	1.950.966	1.946.387
Finansielle forpligtelser				
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	44.401	44.401	44.401	44.401
Indlån og anden gæld inkl. puljeordninger	2.470.600	2.470.600	2.470.600	2.470.600
Efterstillede kapitalindskud	37.000	36.790	37.000	36.790
Finansielle forpligtelser i alt	2.552.001	2.551.791	2.552.001	2.551.791
	Banken 2016		Koncernen 2016	
	Dagsværdi	Amortiseret kostpris	Dagsværdi	Amortiseret kostpris
Finansielle aktiver				
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	61.739	61.739	61.739	61.739
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	135.675	135.675	135.675	135.675
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	1.485.993	1.481.414	1.490.633	1.486.054
Finansielle aktiver i alt	1.683.407	1.678.828	1.688.047	1.683.468
Finansielle forpligtelser				
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	38.335	38.335	38.335	38.335
Indlån og anden gæld inkl. puljeordninger	2.193.414	2.193.414	2.193.414	2.193.414
Efterstillede kapitalindskud	37.000	36.650	37.000	36.650
Finansielle forpligtelser i alt	2.268.749	2.268.399	2.268.749	2.268.399

41 Nærtstående parter

Størrelsen af lån til, samt pant, kautioner eller garantier stillet for medlemmerne i Bankens	Rentesatser	Lån mv.	Lån mv.
Direktion (Talsgaranti for realkreditlån)	-	207	207
Bestyrelse (Talsgaranti for realkreditlån)	-	900	0
Bestyrelse	gns. 5,91	635	450
Modtagne sikkerheder fra medlemmerne i Bankens		Sikkerhed	Sikkerhed
Direktion		207	207
Bestyrelse		1.160	250

Alle engagementer er ydet på markedsvilkår, herunder såvel rente- som garantiprovisioner.

Om vederlag til bestyrelse og direktion mv. henvises til note 6 Udgifter til bestyrelse, direktion, personale og administration.

Mellemværende med tilknyttede virksomheder, Dansk Erhvervsfinansiering A/S

Udlån og andre tilgodehavender	1,25	313.202	129.126
Ansvarligt lån	3,00	5.000	5.000
Renter af udlån og andre tilgodehavender		3.105	1.281
Andre driftsindtægter (husleje mv.)		69	68

Løbende mellemværende forrentes på markedsbaserede vilkår.

Koncerninterne ydelser afregnes på markedsvilkår eller omkostningsdækkende basis.

Koncerninterne handler med værdipapirer og andre aktiver afregnes til markedspriser.

42 Aktiebesiddelser

Af Bankens samlede aktiekapital besidder			
Direktør Heine Delbing, Odense, med kontrollerede virksomheder i procent		15,89	12,89
Af Bankens samlede aktiekapital og stemmeretter besidder			
Bygmester Poul Juhl Fischer, Aarup, med kontrollerede virksomheder i procent		11,56	11,56
Direktør Christian Fischer, Frederiksberg C., med kontrollerede virksomheder i procent		5,78	-
Aktiebesiddelser ved bestyrelse, direktion og nærtstående		Nominelt	Nominelt
Poul Fischer, bestyrelsesformand		6.835	6.835
Merete Vangsøe Simonsen, næstformand		2	2
Robert Beck, menigt bestyrelsesmedlem		118	187
Finn Viberg Brunse, menigt bestyrelsesmedlem		5	5
Claus Moltrup, formand for revisionsudvalget		4	4
Claus Lyngbakke-Hellesø, medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem		40	40
Gitte N. Stentebjerg, medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem		78	78
Henning Munch Jensen, medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem		0	0
Ivan Sløk, direktion		204	204
Aktiebesiddelser ved bestyrelse og direktion i alt		7.177	7.181

Nærtstående til bestyrelse og direktion omfatter ægtefæller, umyndige børn og kontrollerede selskaber.

43 Aktier og kapital

Antal aktier (styk)	2.800.000	2.800.000
Pålydende værdi (stykstørrelse)	20	20
Aktiekapital i alt	56.000	56.000

Banken har én aktieklasser, og alle aktier har samme rettigheder.

44 Beholdning af egne aktier

Primo					
Antal egne aktier				0	0
	Handelspris	Nominelt	Antal		
Erhvervede aktier i året	6.165	1.986	99.293		
Afhændede aktier i året	6.165	1.986	99.293	0	0
Ultimo					
Antal egne aktier				0	0

45 Segmentoplysninger for koncernen

Koncernen opdeles i segmenterne traditionel pengeinstitutdrift og leasing. Segmenterne er identiske med koncernens organisatoriske enheder, hvorpå intern opfølgning foregår. Bankforretninger omfatter driften i Totalbanken, og leasing omfatter driften i datterselskabet Dansk Erhvervsfinansiering A/S. Der er ikke sket sammenlægning af driftssegmenter.

Segmentindtægter og -omkostninger samt segmentaktiver og -forpligtelser omfatter de poster, der direkte kan henføres til det enkelte segment, og de poster, der kan fordeles på de enkelte segmenter på et pålideligt grundlag. De ikke-fordelte poster omfatter elimineringsposter.

	Bankdrift	Leasing	Eliminering	2017 Koncernen
Renteindtægter	85.030	9.684	-3.105	91.609
Renteudgifter	8.087	3.365	-3.106	8.346
Gebyr og provisionsindtægter	48.972	1.737	0	50.709
Udgifter til personale og administration	79.538	6.526	-69	87.407
Tab og nedskrivninger	8.488	547	0	9.035
Resultat før skat	39.521	4.757	-8.221	36.057
Skat	-23.478	3.463	-6.927	-26.942
Resultat efter skat	63.000	4.757	-4.757	63.000
Aktiver	2.934.653	347.840	-330.412	2.952.081
Gæld i alt	2.542.797	339.094	-321.667	2.560.224
Egenkapital	351.087	8.746	-8.746	351.087
Bruttotilgang anlægsaktiver	530	3.484	0	4.014
	Bankdrift	Leasing	Eliminering	2016 Koncernen
Renteindtægter	85.137	4.875	-1.281	88.731
Renteudgifter	11.894	1.575	-1.281	12.188
Gebyr og provisionsindtægter	51.110	717	0	51.827
Udgifter til personale og administration	73.170	4.818	-68	77.921
Tab og nedskrivninger	26.836	-200	0	26.636
Resultat før skat	31.946	1.416	-3.143	30.219
Skat	1.729	1.727	-3.454	2
Årets resultat	30.217	1.416	-1.416	30.217
Aktiver	2.634.905	147.851	-138.190	2.644.568
Gæld i alt	2.265.522	143.787	-134.126	2.275.185
Egenkapital	328.349	4.064	-4.064	328.349
Bruttotilgang anlægsaktiver	1.635	3.172	0	4.807

46 Efterfølgende begivenheder

Der er ikke efter regnskabsperiodens afslutning indtruffet forhold, der forrykker ledelsens vurdering af årsrapporten.

47 Regnskabsmæssige skøn

Ved opgørelsen af den regnskabsmæssige værdi af visse aktiver og forpligtelser kræves skøn over, hvordan fremtidige begivenheder påvirker værdien af disse aktiver og forpligtelser på balancedagen. Skøn, der er væsentlige for regnskabet, foretages blandt andet ved opgørelse af nedskrivninger på værdiforringede udlån.

De anvendte skøn hviler på forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige, men som i sagens natur er usikre.

De områder, som indebærer en højere grad af vurderinger eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet, er følgende:

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender følger Finanstilsynets uddybende retningslinjer vedrørende individuelle nedskrivninger og hensættelser i bilag 10 til regnskabsbekendtgørelsen.

For nedskrivninger på udlån og tilgodehavender er der væsentlige skøn forbundet med kvantificeringen af risikoen for, at ikke alle fremtidige betalinger modtages. Hvis det kan fastslås, at ikke alle fremtidige betalinger modtages, er der også væsentlige skøn forbundet med at fastlægge størrelsen af de forventede betalinger, herunder realisationsværdier af sikkerheder og forventede dividendebetalinger fra nødlidende engagementer.

For hensættelser til tab på garantier er det også forbundet med usikkerhed, når det skal fastslås i hvilket omfang, garantien vil blive effektiv ved et økonomisk sammenbrud hos garantirekvirenten.

Gruppevis nedskrivninger

For udlån og tilgodehavender, der ikke er individuelt nedskrevet, foretages en gruppevis vurdering af, om der for gruppen er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse.

Den gruppevis vurdering foretages på grupper af udlån og tilgodehavender, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. Der opereres med 12 grupper fordelt på én gruppe af offentlige myndigheder, én gruppe af privatkunder og 10 grupper af erhvervs-kunder, idet erhvervs-kunderne er opdelt efter branche.

Den gruppevis vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, som er udviklet af foreningen Lokale Pengeinstitutter, der forestår den løbende vedligeholdelse og udvikling af modellen. Segmenteringsmodellen fastlægger sammenhængen i de enkelte grupper mellem konstaterede tab og et antal signifikante forklarende makroøkonomiske variable via en lineær regressionsanalyse. Blandt de forklarende makroøkonomiske variable indgår arbejdsløshed, boligpriser, rente, antal konkurser og tvangsauktioner m.fl.

Den makroøkonomiske segmenteringsmodel er i udgangspunktet beregnet på baggrund af tabsdata for pengeinstitutsektoren. Banken har derfor vurderet, hvorvidt modelestimerne afspejler kreditrisikoen for Bankens egen udlånsportefølje.

Banken har vurderet, at modellen passer på egne forhold.

Modellens estimater danner baggrund for beregningen af de gruppevis nedskrivninger. For hver gruppe af udlån og tilgodehavender fremkommer et estimat, som udtrykker den procentuelle værdiforringelse, som knytter sig til en given gruppe af udlån og tilgodehavender på balancedagen. Ved at sammenligne det enkelte udlåns aktuelle tabsrisiko med udlånets oprindelige tabsrisiko og udlånets tabsrisiko primo den aktuelle regnskabsperiode, fremkommer det enkelte udlåns bidrag til den gruppevis nedskrivning. Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og den tilbagediskonterede værdi af de forventede fremtidige betalinger.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender samt gruppevis nedskrivninger fremgår af note 9 Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. Usikkerhed om kreditrisici er beskrevet i note 32 Kreditrisiko.

Domicilejendomme

Til måling af dagsværdien af ejendomme anvendes afkastmetoden. De fremtidige pengestrømme er baseret på Bankens bedste estimering af de fremtidige driftsindtægter og -omkostninger samt afkastkrav for hver enkelt ejendom under hensyntagen til blandt andet beliggenhed. Domicilejendomme fremgår af note 21 Grunde og bygninger.

Unoterede aktier

For unoterede aktier er der væsentlige skøn forbundet med måling af dagsværdien. Hovedparten af unoterede aktier er sektoraktier, der er baseret på indre værdi eller senest handlede kurs.

For unoterede aktier i sektorejede selskaber, hvor der sker omfordeling af aktierne, anses omfordelingen at udgøre det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes som omfordelingskursen. Ved værdiansættelsen af øvrige unoterede aktier i sektorejede selskaber indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt input fra kvalificeret ekstern part.

Unoterede aktier fremgår af note 18 Aktier mv.

Udskudte skatteaktiver

Udskudte skatteaktiver, vedrørende skattemæssige underskud, indregnes i balancen i den udstrækning, der foreligger overbevisende dokumentation for, at der inden for en femårig periode realiseres skattemæssige overskud, hvori underskuddene kan modregnes. Efter en årrække med stabil indtjening har ledelsen vurderet, at overbevisende dokumentation foreligger.

For den restende del af udskudte skatteaktiver, vedrørende uudnyttede skattemæssige underskud vil der i de efterfølgende år, såfremt Koncernen realiserer positive resultater, kunne indregnes en skattemæssig indtægt ved udnyttelse af ikke-aktiverede skattemæssige underskud, ligesom det skattemæssige underskud helt eller delvist vil kunne aktiveres, hvis Bankens indtjening tillader det.

48 Anvendt regnskabspraksis

Koncernregnskabet omfatter moderselskabet Totalbanken A/S (Banken) samt dattervirksomheden Dansk Erhvervsfinansiering A/S, der er et 100 % ejet og kontrolleret datterselskab.

Generelt

Koncernregnskabet aflægges i overensstemmelse med IFRS som godkendt af EU samt IFRS-bekendtgørelsen for finansielle virksomheder. Årsregnskabet for moderselskabet aflægges i overensstemmelse med bestemmelserne i lov om finansiel virksomhed og den gældende bekendtgørelse om pengeinstitutters regnskabsaflæggelse.

Ved aflæggelsen af koncernregnskabet for 2017 er anvendt de af EU godkendte standarder.

Standarder, der er implementeret i 2017 har ikke haft nogen effekt på indregning og måling. Ændrede standarder ultimo 2017, som først træder i kraft 1. januar 2018 eller senere, er ikke implementeret. De ændrede standarder forventes ikke at få væsentlig betydning for Koncernens regnskabsaflæggelse, dog er en årlig forbedring til standarden IAS 12, som forventes indført i 2019, relevant med præcisering af indregning af skatteeffekten af betalinger på instrumenter, der klassificeres som egenkapital.

Regnskabsstandarden IFRS 9, der erstatter standarden IAS 39, ændrer i nogen grad ved reglerne om regnskabsmæssig sikring, hvilket ikke påvirker Koncernens regnskabsaflæggelse. IFRS 9 medfører væsentlige ændringer i de gældende regler for klassifikation og måling af finansielle aktiver, samt regnskabsmæssige nedskrivninger.

IFRS 9-standarden er obligatorisk for regnskabsår, der begynder 1. januar 2018 eller senere med mulighed for at førtidsimplementere standarden. Banken anvender IFRS 9-standard fra 1. januar 2018.

IFRS 9-reglerne om finansielle instrumenter fastsætter følgende:

IFRS 9 klassifikation og måling:

Efter IFRS 9 foretages klassifikation og måling af finansielle aktiver på baggrund af forretningsmodellen for de finansielle aktiver og de kontraktmæssige betalingsstrømme, som knytter sig til de finansielle aktiver.

Finansielle aktiver, som holdes for at generere de kontraktmæssige betalinger, og hvor de kontraktlige betalinger udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning til amortiseret kostpris.

Finansielle aktiver, som holdes i en blandet forretningsmodel, hvor nogle finansielle aktiver holdes for at generere de kontraktmæssige betalinger, og andre finansielle aktiver sælges, og hvor de kontraktlige betalinger på de finansielle aktiver i den blandede forretningsmodel udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning som udgangspunkt til dagsværdi gennem anden totalindkomst.

Finansielle aktiver, som ikke opfylder de ovennævnte kriterier for forretningsmodel, eller hvor de kontraktmæssige pengestrømme ikke udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning til dagsværdi gennem resultatopgørelsen.

Anvendelsen af IFRS 9 målingskategorierne for finansielle aktiver på baggrund af forretningsmodellen og på baggrund af karakteristika ved de kontraktmæssige betalingsstrømme forventes kun at føre til ubetydelige ændringer i målingsprincipper i forhold til målingsprincipperne anvendt i Bankens aktuelle regnskabsrapportering.

IFRS 9 – nedskrivninger:

Med IFRS 9 erstattes den gældende nedskrivningsmodel, der er baseret på indtrufne tab ('incurred loss'-model), af en nedskrivningsmodel baseret på forventede tab ('expected loss'-model). Den nye forventningsbaserede nedskrivningsmodel indebærer, at et finansielt aktiv på tidspunktet for første indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab i 12 måneder (stadie 1). Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning nedskrives aktivet med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i aktivets restløbetid (stadie 2). Konstateres aktivet værdiforringet (stadie 3), nedskrives aktivet uændret med et beløb svarende til det forventede kredittab i aktivets restløbetid, men baseret på en øget tabssandsynlighed.

Nedskrivningerne på kunder/faciliteter i stadie 1 og 2 foretages på baggrund af en porteføljemæssig modelberegning, mens nedskrivningerne for stadie 3-kunder/faciliteter foretages ved en manuel, individuel vurdering.

Den porteføljemæssige modelberegning foretages på baggrund af en PD-model ('Probability of Default'), der udvikles og vedligeholdes af Bankens datacentral, BEC, suppleret med et fremadskuende, makroøkonomisk modul, der udvikles og vedligeholdes af LOPI. Det fremadskuende, makroøkonomiske modul genererer en række justeringsfaktorer, som multipliceres med datacentralens 'rå' PD-værdier, som derved justeres i forhold til udgangspunktet.

Den forventede virkning af IFRS 9-nedskrivningsreglerne på nedskrivningskontoen udgør 24,0 mio.kr., som fuldt ud indregnes i balancen pr. 1. januar 2018. Supplerende oplysninger om IFRS 9 fremgår af note 49.

For at imødegå en utilsigtet effekt på kapitalgrundlaget og dermed pengeinstitutternes muligheder for at understøtte kreditgivning, har EU-Kommissionen som et element i den reformpakke, som Kommissionen præsenterede den 23. oktober 2016 (risikoreduktionspakken, også benævnt CRR II/CRD V/BRRD II), foreslået en 5-årig overgangsordning således, at en negativ effekt af IFRS 9-nedskrivningsreglerne først får fuld virkning på kapitalgrundlaget efter 5 år. Overgangsordningen er besluttet og trådte i kraft samtidig med IFRS 9 den 1. januar 2018.

Banken har besluttet at anvende overgangsordningen.

Samlet set vurderer Banken virkningen af IFRS 9 på kapitalgrundlaget vil være uvæsentlig ved reglerne ikrafttrædelse i 1. januar 2018, mens virkningen på kapitalgrundlaget fremover vil være afdæmpet negativ i takt med, at virkningen af overgangsordningen udfases.

Anvendt regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Generelt om indregning og måling

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles finansielle instrumenter, som efterfølgende måles til amortiseret kostpris, ved første indregning til dagsværdi med tillæg af de transaktionsomkostninger, som er direkte forbundet med erhvervelsen eller udstedelsen af det

finansielle instrument, og fradrag for de modtagne gebyrer og provisioner, der indgår som en integreret del af den effektive rente. Eneste undtagelse herfra er materielle anlægsaktiver, der ved første indregning måles til kostpris.

Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Indtægter og udgifter er fuldt periodiseret. Værdireguleringer af finansielle aktiver, finansielle forpligtelser og afledte finansielle instrumenter indregnes i resultatopgørelsen.

Værdipapirer og andre finansielle instrumenter indregnes på afregningsdatoen.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes til transaktionsdagens kurs. Gevinster og tab, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

Tilgodehavender, gæld og andre poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes efter lukkekursen på balancedagen. Forskelle mellem balancedagens lukkekurs og transaktionsdagens kurs indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

Modregning

Koncernen modregner tilgodehavender og forpligtelser, når Koncernen har juridisk ret til at modregne de indregnede beløb og samtidig har til hensigt at nettomodregne eller realisere aktivet og indfri forpligtelsen samtidig.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi. Ved sikringsforhold, der opfylder betingelserne for at blive betragtet som regnskabsmæssig sikring til dagsværdi, måles sikringsinstrumentet til dagsværdi, og den sikrede del af det sikrede til amortiseret kostpris reguleres for ændring i afdækket risiko på balancedagen.

Alle værdireguleringer på afledte finansielle instrumenter samt regnskabsmæssigt sikrede poster medtages i resultatopgørelsen under posten 'Kursreguleringer'.

Koncernregnskabet

Koncernregnskabet er udarbejdet som et sammendrag af moderselskabets og datterselskabets regnskaber, opgjort efter Koncernens regnskabspraksis, elimineret for koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, interne mellemværender og udbytter.

Valuta

Koncernregnskabet præsenteres i danske kroner, som er Bankens og dets datterselskabs funktionelle valuta.

Virksomhedssammenslutninger og køb af porteføljer af aktiver

Nyerhvervede eller nystiftede selskaber indregnes i koncernregnskabet fra overtagelsestidspunktet. Solgte eller afviklede selskaber indregnes i den konsoliderede resultatopgørelse frem til afståelsestidspunktet henholdsvis afviklingstidspunktet.

Ved erhvervelse af selskaber vurderes det, om det overtagne udgør en virksomhed eller en gruppe af aktiver. En virksomhed er bl.a. kendetegnet ved, at der i væsentligt omfang overtages eksisterende processer.

Ved erhvervelse af selskaber, der udgør en virksomhed, anvendes overtagelsesmetoden, hvorefter de nytilkøbte virksomheders identificerbare aktiver og forpligtelser måles til dagsværdi på overtagelsestidspunktet. Der tages hensyn til skatteeffekten af de foretagne omvurderinger.

Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem kostprisen for den erhvervede kapitalandel og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser indregnes under immaterielle aktiver og nedskrives, hvis der opstår værdiforringelse. Negative forskelsbeløb (negativ goodwill) indregnes som en indtægt i resultatopgørelsen.

Ved erhvervelse af selskaber, der ikke udgør en virksomhed, allokeres købesummen forholdsmæssigt på de overtagne aktiver og forpligtelser, baseret på disses relative dagsværdier.

Fortjeneste eller tab ved afhændelse eller afvikling af dattervirksomheder opgøres som forskellen mellem salgssummen eller afviklingssummen og den regnskabsmæssige værdi af nettoaktiverne på afhændelses- henholdsvis afviklingstidspunktet, inklusiv ikke-afskrevet goodwill samt forventede omkostninger til salg eller afvikling.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen præsenteres efter den indirekte metode med udgangspunkt i periodens nettoresultat. Pengestrømme fra drift opgøres som årets nettoresultat, reguleret for ikke-kontante driftsposter samt ændring i driftskapital. Pengestrømme fra investeringer omfatter køb og salg af materielle og immaterielle aktiver samt værdipapirer. Pengestrømme fra finansielle forpligtelser omfatter efterstillede kapitalindskud. Pengestrømme fra finansiering omfatter betalt udbytte og rentekuponer på hybrid kernekapital samt bevægelser på egenkapital og hybrid kernekapital, der klassificeres som egenkapital. Likvider omfatter kassebeholdning samt anfordringstilgodehavender hos centralbanker.

Der oplyses ikke om pengestrømme fra rapporterbare segmenter, idet disse oplysninger ikke vurderes at have væsentlig betydning for forståelsen af Koncernens finansielle stilling og likviditet.

Segmentrapportering

Koncernen opdeles i segmenterne traditionel pengeinstitutdrift og leasing. Banken er én enhed med ensartede services og kundetyper, og den interne rapportering specificeres kun i et antal afdelinger inden for et begrænset geografisk område. Pengeinstitutvirksomhed udgør således ét rapporterbart segment, og leasing udgør ét rapporterbart segment. Segmentregnskabet fremgår af note 45 i årsrapporten.

Leasing

Leasingkontrakter klassificeres som finansielle leasingkontrakter, når alle væsentlige risici og afkast forbundet med ejendomsretten til et aktiv overdrages til leasingtager. Alle andre leasingkontrakter klassificeres som operationelle leasingkontrakter.

Indtægter og balanceposter, herunder værdiforringelser af finansielle leasingtilgodehavender, behandles som 'Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris'.

Leasingindtægter fra operationelle leasingaktiver indregnes lineært over leasingperioden og føres under posten 'Andre driftsindtægter'. Operationelle leasingaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger, eller til en eventuel lavere genindvindingsværdi, og indgår som 'Øvrige materielle aktiver'. Afskrivninger foretages lineært under hensyntagen til den forventede restværdi over aktiverens forventede brugstid.

Avance ved salg af leasingaktiver føres under posten 'Andre driftsindtægter'. Tab ved salg af leasingaktiver føres under posten 'Andre driftsudgifter'.

Skat

Banken er sambeskattet med danske datterselskaber. Den aktuelle selskabsskat for de sambeskattede selskaber fordeles mellem de sambeskattede selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster.

RESULTATOPGØRELSEN

Netto rente- og gebyrindtægter

Renteindtægter og renteudgifter indregnes i resultatopgørelsen i den periode, de vedrører.

Renteindtægter måles efter den effektive rentes metode, hvilket indebærer, at renteindtægter omfatter den periodiserede del af stiftelsesprovisioner mv., der er anset for at være en del af lånets effektive rente.

Renteindtægter fra udlån, hvorpå der er foretaget nedskrivninger, føres for den nedskrevne del af udlånet under posten 'Nedskrivninger på udlån mv.'.

Provisioner og gebyrer, der er led i en løbende ydelse, periodiseres over løbetiden.

Ved formidling af realkreditlån gennem Totalkredit og DLR Kredit modtager Banken provisioner efter modregningsmodellen, hvilket medfører, at der løbende modtages provision for de formidlede lån. Provisionen indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de optjenes. Modregningsmodellen indebærer, at der kan ske modregning i fremtidige provisioner, i det omfang, der forventes tab på formidlede realkreditlån.

Øvrige gebyrer indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

Andre driftsindtægter og Andre driftsudgifter

Andre driftsindtægter omfatter årets indtægtsførte leasingydelse af operationelle leasingaftaler. Derudover omfatter Andre driftsindtægter og Andre driftsudgifter øvrige indtægter og udgifter af sekundær karakter i forhold til Koncernens hovedaktiviteter, der ikke henhører under andre af resultatopgørelsens poster.

Udgifter til personale og administration

Under udgifter til personale og administration føres lønninger og vederlag mv. til personale og ledelse samt administrationsudgifter, herunder husleje af lejede lokaler.

Skatter

Skat af årets resultat er indregnet i resultatopgørelsen. Skatten omfatter aktuel skat af årets forventede skattepligtige resultat, årets regulering af udskudt skat samt regulering af tidligere års beregnet skat.

Aktuel og udskudt skat af anden totalindkomst indregnes i totalindkomstopgørelsen. Aktuel og udskudt skat af egenkapitalbevægelser indregnes direkte i egenkapitalen.

Der beregnes udskudt skat af midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier med den på balancedagen gældende skattesats for de regnskabsperioder, hvor de midlertidige forskelle forventes udignet. En udskudt skatteforpligtelse indgår i posten regnskabsposten 'Hensat til udskudt skat', mens et udskudt skatteaktiv indgår i posten 'Udskudte skatteaktiver' i den udstrækning, der foreligger overbevisende dokumentation for, at der inden for en kortere periode realiseres skattemæssige overskud, hvori underskuddene kan modregnes.

BALANCEN

Balancen er opstillet i likviditetsorden.

Finansielle instrumenter generelt

Finansielle aktiver klassificeres på indregningstidspunktet i følgende kategorier:

- Handelsbeholdning, som værdiansættes til dagsværdi
- Udlån og tilgodehavender, som værdiansættes til amortiseret kostpris
- Finansielle aktiver designet til dagsværdi med værdiregulering over resultatopgørelsen (fair value option)

Finansielle forpligtelser klassificeres på indregningstidspunktet i følgende kategorier:

- Handelsbeholdning, som værdiansættes til dagsværdi
- Øvrige finansielle forpligtelser, som værdiansættes til amortiseret kostpris

Henført til dagsværdi over resultatopgørelsen omfatter beholdningen af noterede værdipapirer og beholdningen af sektoraktier, som styres og evalueres på et dagsværdigrundlag.

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker måles til amortiseret kostpris.

Udlån og andre tilgodehavender

Udlån og andre tilgodehavender måles til amortiseret kostpris. Stiftelsesprovisioner mv., der sidestilles med løbende rentebetaling, og dermed betragtes som en integreret del af den effektive rente for lånet, indtægtsføres over løbetiden for det enkelte lån.

Såfremt der på udlån og andre tilgodehavender konstateres en indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse, foretages der nedskrivninger til dækning af Koncernens skønnede tab. Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender foretages på baggrund af en kombination af individuelle og gruppevis vurderinger.

Nedskrivninger beregnes som forskellen mellem udlånets regnskabsmæssige værdi og nutidsværdien af de forventede betalinger. Til beregning af nutidsværdien anvendes for variabelt forrentet udlån den aktuelle effektive rentesats på udlånet og for fast forrentet udlån den oprindeligt fastsatte effektive rentesats.

Ændringer i foretagne nedskrivninger reguleres i resultatopgørelsen under posten 'Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.'

Aconto afskrivninger foretages, når det konstateres, at et tab er uundgåeligt. Endelig afskrivning sker i forbindelse med sagens afslutning (konkurs, gældssanering mv.).

Værdipapirer

Værdipapirer måles til dagsværdi. Dagsværdihierarkiet kategoriserer input til de værdiansættelsesmetoder, der benyttes til at måle dagsværdien, i tre niveauer: noterede priser, observerbare data og ikke observerbare data.

Værdipapirer, der handles i et aktivt marked, måles til dagsværdi fastsat som den pris, som værdipapiret vil kunne overdrages til på balancedagen. Denne vurderes bedst at blive udtrykt ved lukkekursen på balancedagen. Udtrukne obligationer måles til nutidsværdi. Værdipapirer, der handles i et aktivt marked, indgår i dagsværdihierarkiet som niveau 1-input (noterede priser).

Hovedparten af unoterede værdipapirer er aktier i sektorejede selskaber og er optaget til dagsværdi, opgjort med udgangspunkt i, hvad transaktionsprisen ville være i handel mellem uafhængige parter.

For unoterede aktier i sektorejede selskaber, hvor der sker omfordeling af aktierne, anses omfordelingen at udgøre det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes som omfordelingskursen, og aktierne indgår i dagsværdihierarkiet som niveau 2-input (observerbare data).

For øvrige unoterede aktier i sektorejede selskaber, hvor observerbare data ikke umiddelbart er tilgængelige, er værdiansættelsen forbundet med skøn, hvori indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt input fra kvalificeret eksternt part. Aktierne indgår i dagsværdihierarkiet som niveau 3-input (ikke observerbare data).

Beholdning af egne aktier måles til 0. Køb og salg indregnes direkte på egenkapitalen.

Alle løbende værdireguleringer på børsnoterede og unoterede værdipapirer resultatføres over driften under posten 'Kursreguleringer'.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Resultat af kapitalandele i tilknyttede virksomheder i moderselskabet omfatter andel af tilknyttede virksomheders resultat efter skat, med udgangspunkt i de værdier som er opgjort på købstidspunktet, jf. afsnittet 'Virksomhedssammenslutninger og køb af porteføljer af aktiver'.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder indregnes til forholdsmæssig andel af indre værdi på balancedagen med fradrag for endnu ikke allokerede negative forskelsbeløb (negativ goodwill) på købstidspunktet.

Værdiforringelser indregnes i resultatopgørelsen. Værdistigninger indregnes i anden totalindkomst og bindes i egenkapitalen under posten 'Reserve for opskrivning efter indre værdis metode', med mindre stigningen modsvarer en værdiforringelse, der tidligere er indregnet i resultatopgørelsen.

Puljeordninger

Aktiver, der indgår i puljeordninger, og kunders indlån i puljeordninger præsenteres i separate balanceposter. Afkast af puljeaktiver og -indskud præsenteres samlet under posten 'Kursreguleringer'.

Grunde og bygninger

Grunde og bygninger omfatter 'Domicilejendomme', som huser Bankens afdelinger.

Domicilejendomme måles til dagsværdi, der fastsættes efter afkastmetoden.

Domicilejendomme måles i balancen til omvurderet værdi, som er dagsværdien på omvurderingstidspunktet med fradrag af efterfølgende akkumulerede afskrivninger og eventuelle tab ved værdiforringelse. Den omvurderede værdi udgør afskrivningsgrundlaget. Afskrivninger beregnes af afskrivningsgrundlaget ud fra en forventet brugstid på 50 år, fratrukket en scrapværdi på 75 %. Grunde afskrives ikke.

For domicilejendomme indregnes afskrivninger og tab ved værdiforringelse i resultatopgørelsen. Stigninger i den omvurderede værdi indregnes i anden totalindkomst og bindes i egenkapitalen under posten 'Opskrivningshenlæggelser', med mindre stigningen modsvarer en værdinedgang, der tidligere er indregnet i resultatopgørelsen.

Øvrige materielle anlægsaktiver

Øvrige materielle anlægsaktiver, omfattende driftsmidler, måles i balancen til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Afskrivninger beregnes lineært ud fra aktivernes forventede brugstid på 3-6 år af afskrivningsgrundlaget opgjort som kostprisen fratrukket en eventuel scrapværdi. Af- og nedskrivninger indregnes i resultatopgørelsen.

Andre aktiver

Posten omfatter blandt andet positive markedsværdier af afledte finansielle instrumenter, som måles til dagsværdi, samt tilgodehavende renter, der måles til nominal værdi. Andre aktiver måles til amortiseret kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter, opført som aktiver, omfatter forudbetalte udgifter.

Periodeafgrænsningsposter, opført som passiver, omfatter indtægter, der er indgået før balancetidspunktet, men som vedrører senere regnskabsperioder.

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker måles til amortiseret kostpris. Stiftelsesprovisioner mv., der sidestilles med løbende rentebetaling, og dermed betragtes som en integreret del af den effektive rente for gældsposten, udgiftsføres over løbetiden for den enkelte gældspost.

Indlån og anden gæld

Indlån måles til amortiseret kostpris.

Andre passiver

Posten omfatter blandt andet negative markedsværdier af afledte finansielle instrumenter samt andre skyldige poster, herunder renter. Afledte finansielle instrumenter samt andre finansielle forpligtelser, der besiddes med handel for øje, måles til dagsværdi. Øvrige forpligtelser måles til amortiseret kostpris.

Hensatte forpligtelser

Under hensatte forpligtelser føres forpligtelser, der forfalder efter balancetidspunktet, og som er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling.

Uafdækkede pensionsforpligtelser afsættes i balancen under posten 'Hensættelser til pensioner og lignende forpligtelser' med den kapitaliserede værdi af de forventede fremtidige pensionsudbetalinger. Aktuarmæssige gevinster eller tab indregnes i anden totalindkomst.

Efterstillede kapitalindskud

Efterstillede kapitalindskud måles til amortiseret kostpris. Stiftelsesprovisioner mv., der sidestilles med løbende rentebetaling, og dermed betragtes som en integreret del af den effektive rente for kapitalindskuddet, udgiftsføres over løbetiden for det enkelte kapitalindskud.

Hybrid kernekapital

Hybride kapitaludstedelser, der opfylder betingelserne for hybrid kernekapital i CRR-forordningen, herunder at løbetiden er uendelig, at udsteder uden begrundelse kan vælge at undlade at betale rentekupon samt at hovedstolen nedskrives, når kernekapitalprocenten når under minimum 5,125 %, klassificeres som egenkapital og præsenteres som en særskilt post i egenkapitalen. Betalte kuponrenter heraf føres over egenkapitalen.

Udbytte

Foreslået udbytte af aktiekapitalen indregnes som en forpligtelse på tidspunktet for vedtagelse på den ordinære generalforsamling. Udbytte, som forventes udbetalt for året, vises som en særskilt post under egenkapitalen.

Eventualaktiver og -forpligtelser

I note 29 er kort beskrevet Koncernens eventualaktiv bestående af akkumulerede ikke-aktiverede skattemæssige underskud, hvis beløbsmæssige og tidsmæssige udnyttelse er behæftet med usikkerhed.

Såfremt det vurderes sandsynligt, at en udestående garanti eller andre eventualforpligtelser vil påføre Koncernen tab, er forpligtelsen hertil hensat under posten 'Hensættelser til tab på garantier' og udgiftsført i resultatopgørelsen under 'Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.'.

49 Supplerende oplysninger om IFRS 9

IFRS 9-standarden omhandler klassifikation og måling, nedskrivninger samt regnskabsmæssige sikring og er uddybet i Anvendt regnskabspraksis. Banken anvender IFRS 9-standarden fra 1. januar 2018.

Betydelig stigning i kreditrisikoen

Ved vurderingen af udviklingen i kreditrisiko antages det, at der er indtruffet en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for førstegangsindregning i følgende situationer:

- En stigning i PD ('Probability of Default') for den forventede restløbetid for det finansielle aktiv på 100 pct. og en stigning i 12 måneders PD på 0,5 procentpoint, når 12 måneders PD ved første indregning var under 1,0 pct.
- En stigning i PD for den forventede restløbetid for det finansielle aktiv på 100 pct. eller en stigning i 12 måneders PD på 2,0 procentpoint, når 12 måneders PD ved første indregning var 1,0 pct. eller derover.
- Lånet har været i restance/overtræk i 30 dage eller derover med et beløb, der overstiger 1.000 kr. for private og 10.000 kr. for erhverv

Hvis kreditrisikoen på det finansielle aktiv betragtes som lav på balancetidspunktet, fastholdes aktivet dog i stadie 1, som er karakteriseret ved fravær af en betydelig stigning i kreditrisikoen. Kreditrisikoen betragtes som lav, når kundens 12-måneders PD er under 0,2 pct.

Definition af misligholdelse

Udlån og garantier er defineret som misligholdte ('default'), såfremt de opfylder mindst ét af følgende kriterier:

- Der er konstateret objektiv indikation på kreditforringelse (OIK)
- Kunden har været i restance/overtræk i 90 dage eller derover med et beløb, der overstiger 1.000 kr. for private og 10.000 kr. for erhverv.

Med den valgte default-definition skabes en høj grad af overensstemmelse mellem kapitalkravsforordningens (CRR) default definition og den regnskabsmæssige default-definition samtidig med, at definitionen er konsistent med default-definitionen anvendt til Bankens interne kreditrisiko-styringsformål.

Anvendelse af fremadskuende information i beregningen af forventet tab

Fremadskuende information indgår i beregningen af forventet tab efter de nye IFRS 9-nedskrivningsregler i form af makroøkonomiske prognoser og fremskrivninger, der er forankret i et makroøkonomisk modul, der udvikles og vedligeholdes af Lokale Pengeinstitutter (LOPI).

Det makroøkonomiske modul er bygget op om en række regressionsmodeller, der fastlægger den historiske sammenhæng mellem årets nedskrivninger inden for en række sektorer og brancher og en række forklarende makroøkonomiske variable. Regressionsmodellerne tilføres herefter estimater for de makroøkonomiske variable baseret på prognoser fra konsistente kilder som Det Økonomiske Råd, Nationalbanken m.fl., hvor prognoserne i almindelighed rækker to år frem i tid og omfatter variable som stigning i offentligt forbrug, stigning i BNP, rente etc.

Derved beregnes de forventede nedskrivninger i op til to år frem i tid inden for de enkelte sektorer og brancher, mens der for løbetider udover 2 år foretages en lineær interpolation mellem nedskrivningsprocenten for år 2 og nedskrivningsprocenten i år 10, hvor der i modelmæssig henseende antages at indtræffe en 'langtidsligevægt' opgjort som et strukturelt niveau fra prognoserne. Løbetider udover 10 år tildeles i modelmæssig henseende samme nedskrivningsprocent som langtidsligevægten i år 10. Endelig transformeres de beregnede nedskrivningsprocenter til justeringsfaktorer, der korrigerer datacentralens 'rå' estimater i de enkelte sektorer og brancher.

Forretningsmodeller i relation til klassifikation af finansielle aktiver

Banken opererer med to forretningsmodeller (forretningsmæssige målsætninger) i relation til klassifikation og måling af finansielle aktiver:

1. Finansielle aktiver, som Banken holder for at generere de kontraktmæssige betalinger fra de finansielle aktiver (anlægsbeholdning). Beholdningen måles til amortiseret kostpris.
2. Finansielle aktiver, der indgår i en residualkategori, der omfatter finansielle aktiver, hvis afkast indgår i den interne ledelsesrapportering på grundlag af udvikling i dagsværdier. Beholdningen måles til dagsværdi gennem resultatopgørelsen.

Påvirkning på balancen

Overgangen til IFRS 9 pr. 1. januar 2018 påvirker følgende balanceposter:

Note	BALANCE i 1.000 kr.	Banken		Koncernen	
		1.1.2018	31.12.2017	1.1.2018	31.12.2017
AKTIVER					
	Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	1.635.946	1.659.910	1.648.881	1.672.845
AKTIVER I ALT		2.910.689	2.934.653	2.928.118	2.952.081
PASSIVER					
EGENKAPITAL					
	Aktiekapital	56.000	56.000	56.000	56.000
	Reserve for opskrivning efter indre værdis metode	3.702	3.702	0	0
	Opskrivningshenlæggelser	497	497	497	497
	Anden værdiregulering	-591	-591	-591	-591
	Overført overskud	202.516	226.480	206.218	230.182
Moderselskabet Totalbanken A/S' aktionærer		262.124	286.088	262.124	286.088
Indehavere af hybride kapitalinstrumenter		65.000	65.000	65.000	65.000
Egenkapital i alt		327.124	351.088	327.124	351.088
PASSIVER I ALT		2.910.689	2.934.653	2.928.118	2.952.081

50 5 års oversigt

Hovedtal	2017	2016	2015	2014	Banken 2013
Netto rente- og gebyrindtægter	124.857	124.197	126.662	119.755	110.094
Kursreguleringer	-1.153	6.491	7.355	5.764	6.120
Udgifter til personale og administration	79.538	73.170	68.547	65.796	66.353
Andre driftsudgifter	45	161	4.628	4.339	5.071
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	8.488	26.836	37.290	36.062	34.021
Resultat før skat	39.521	31.946	24.165	19.332	10.923
Årets resultat	63.000	30.217	24.098	18.986	10.781
Udlån	1.659.910	1.481.414	1.416.868	1.430.678	1.518.739
Indlån	2.470.600	2.193.414	2.127.788	1.939.407	1.821.304
Egenkapital	351.088	328.349	308.309	294.730	233.302
Aktiver i alt	2.934.653	2.634.905	2.552.051	2.458.734	2.396.303
Ikke-balanceførte poster					
Garantier	784.447	697.224	548.244	469.122	383.923
Nøgletal					
Kapitalprocent	16,6	18,0	18,0	17,6	17,3
Kernekapitalprocent	14,9	16,2	16,1	15,7	12,5
Årets egenkapitalforrentning før skat	11,6	10,0	8,0	7,3	4,7
Årets egenkapitalforrentning efter skat	18,5	9,5	8,0	7,2	4,7
Indtjening pr. omkostningskrone	1,44	1,32	1,22	1,18	1,10
Renterisiko	1,9	1,2	0,6	-1,0	-0,6
Valutaposition	1,5	1,9	1,7	6,4	3,3
Valutarisiko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Udlån plus nedskrivninger herpå i forhold til indlån	75,1	76,3	75,9	82,9	94,2
Udlån i forhold til egenkapital	4,7	4,5	4,6	4,9	6,5
Årets udlånsvækst	12,0	4,6	-1,0	-5,8	-0,3
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	230,9	241,7	242,4	171,0	169,8
Liquidity Coverage Ratio (LCR)	143,9	230,2	-	-	-
Summen af store eksponeringer	36,2	37,8	45,1	70,2	71,4
Andel af tilgodehavender med nedsat rente	5,7	6,5	6,6	6,8	9,4
Akkumuleret nedskrivningsprocent	7,4	8,2	9,2	8,5	9,4
Årets nedskrivningsprocent	0,3	1,1	1,7	1,7	1,6
Afkastningsgrad	2,3	1,2	1,0	0,8	0,5
Årets resultat pr. aktie (stykstørrelse 100 kr.)	94,6	36,1	25,1	21,0	11,4
Indre værdi pr. aktie (stykstørrelse 100 kr.)	511	586	551	357	336
Udbytte pr. aktie	0	0	0	0	0
Børskurs / årets resultat pr. aktie (stykstørrelse 100 kr.)	3,4	5,8	9,3	7,8	17,9
Børskurs / indre værdi pr. aktie (stykstørrelse 100 kr.)	0,6	0,4	0,4	0,5	0,6

Beregning af nøgletal pr. aktie sker på grundlag af den del af resultat og egenkapital, der kan henføres til moderselskabet Totalbanken A/S' aktionærer.

50 5 års oversigt - fortsat

Hovedtal					Koncernen
	2017	2016	2015	2014	2013
Netto rente- og gebyrindtægter	132.885	128.196	129.818	122.302	111.103
Kursreguleringer	-1.153	6.491	7.355	5.764	6.120
Udgifter til personale og administration	85.995	77.921	73.006	69.642	67.883
Andre driftsudgifter	45	161	4.628	4.339	5.079
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	9.035	26.636	37.259	36.081	33.600
Resultat før skat	36.058	30.219	24.165	19.186	10.923
Årets resultat	63.000	30.217	24.098	18.986	10.781
Udlån	1.672.845	1.486.054	1.419.238	1.428.295	1.518.019
Indlån	2.470.600	2.193.414	2.127.788	1.939.407	1.821.304
Egenkapital	351.088	328.349	308.309	294.730	233.302
Aktiver i alt	2.952.081	2.644.568	2.560.291	2.461.307	2.397.892
Ikke-balanceførte poster					
Garantier	784.447	697.224	548.244	469.122	383.923
Nøgletal					
Kapitalprocent	17,4	18,4	18,2	17,7	17,5
Kernekapitalprocent	15,6	16,6	16,3	15,8	12,7
Årets egenkapitalforrentning før skat	10,6	9,5	8,0	7,3	4,7
Årets egenkapitalforrentning efter skat	18,5	9,5	8,0	7,2	4,7
Indtjening pr. omkostningskrone	1,37	1,28	1,21	1,17	1,10
Renterisiko	1,9	1,3	0,7	-1,0	-0,6
Valutaposition	1,5	1,9	1,7	3,3	3,3
Valutarisiko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Udlån i forhold til egenkapital	4,8	4,5	4,6	4,8	6,5
Årets udlånsvækst	12,6	4,7	-0,6	-5,9	-0,4
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	229,2	240,6	241,4	170,6	169,7
Liquidity Coverage Ratio (LCR)	145,8	233,7	-	-	-
Summen af store eksponeringer	36,2	37,8	45,1	70,2	71,4
Akkumuleret nedskrivningsprocent	7,4	8,2	9,2	8,6	9,5
Årets nedskrivningsprocent	0,3	1,1	1,7	1,7	1,6
Afkastningsgrad	2,3	1,2	1,0	0,8	0,5

Ledespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017 for Totalbanken A/S.

Koncernregnskabet udarbejdes efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiel virksomhed. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes herudover i overensstemmelse med yderligere danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber. Ledelsesberetningen udarbejdes ligeledes efter danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber.

Koncernregnskabet og årsregnskabet giver efter vores opfattelse et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og selskabets aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultat og af koncernens og selskabets finansielle stilling samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og selskabet står over for.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Aarup, den 28. februar 2018

Ivan Sløk
Bankdirektør

Poul Juhl Fischer
Bestyrelsesformand

Merete Vangsøe Simonsen
Næstformand

Claus Moltrup
Bestyrelsesmedlem
Revisionsudvalgsformand

Finn Viberg Brunse
Bestyrelsesmedlem

Robert Beck
Bestyrelsesmedlem

Claus Lyngbakke-Hellesø
Medarbejdervalgt
bestyrelsesmedlem

Gitte N. Stentebjerg
Medarbejdervalgt
bestyrelsesmedlem

Henning Munch Jensen
Medarbejdervalgt
bestyrelsesmedlem

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i Totalbanken A/S

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet giver et retvisende billede af koncernens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af koncernens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017 i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere krav i lov om finansiell virksomhed.

Det er endvidere vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af bankens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt resultatet af bankens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Hvad har vi revideret

Totalbanken A/S' koncernregnskab og årsregnskab for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017 omfatter resultatopgørelse og totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse for koncernen og noter, herunder anvendt regnskabspraksis og 5 års hovedtal og nøgletal ('regnskabet').

Grundlag for konklusion

Vi udførte vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision (ISA) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit Revisors ansvar for revisionen af regnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i overensstemmelse med IESBA's Etiske regler.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Valg

Vi blev første gang valgt som revisor for koncernen den 26. marts 2008 for regnskabsåret 2008. Vi er genvalgt årligt ved generalforsamlingsbeslutning i en samlet sammenhængende opgaveperiode på 10 år frem til og med regnskabsåret 2017.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af regnskabet for 2017. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af regnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

<i>Centralt forhold ved revisionen</i>	<i>Hvordan vi har behandlet det centrale forhold ved revisionen</i>
<p>Nedskrivninger på udlån Udlån måles til amortiseret kostpris med fradrag af nedskrivninger. Nedskrivninger på udlån er ledelsens bedste skøn over de tab, som forventes at være på udlån pr. balancedagen på baggrund af indtrufne begivenheder.</p> <p>Nedskrivninger af bankens udlån foretages såvel individuelt som gruppevist. Der foretages nedskrivninger, hvis der konstateres objektiv indikation for værdiforringelse (OIV) ud fra indtrufne begivenheder, og det har en indvirkning på størrelsen af de forventede betalinger. Den gruppevise vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, som er udviklet af brancheforeningen Lokale Pengeinstitutter og hvor modelestimerne tilpasses af ledelsen, så de passer til kreditrisikoen for bankens egen udlånsportefølje, herunder justeringer som følge af tids- eller modelmæssige begrænsninger.</p> <p>En væsentlig del af bankens nedskrivninger er relateret til landbrug. De fortsatte betydelige økonomiske udfordringer inden for landbruget medfører, at der er en forøget usikkerhed ved opgørelsen af nedskrivningsbehovet for udlån til landbrug.</p> <p>Nedskrivninger på udlån er et centralt fokusområde, fordi ledelsen udøver væsentlige skøn over, om der skal foretages nedskrivninger på udlån og størrelsen af nedskrivningerne på udlån.</p> <p>Følgende områder er centrale ved opgørelsen af nedskrivninger på udlån:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fuldstændigheden af registreringen af udlån med indikation for værdiforringelse (OIV). • Væsentligste forudsætninger og skøn anvendt af ledelsen i nedskrivningsberegningerne, herunder principper for vurdering af sikkerhedsværdier på bl.a. ejendomme og landbrugsjord, som indgår i nedskrivningsberegningerne. • Ledelsesmæssige justeringer til gruppevise nedskrivninger som følge af tidsmæssige eller modelmæssige begrænsninger. <p>Der henvises til regnskabets note 32, Kreditrisiko, og note 47, Regnskabsmæssige skøn, hvor forhold, der kan påvirke nedskrivninger på udlån er beskrevet.</p>	<p>Vi gennemgik og vurderede de af banken tilrettelagte forretningsgange, herunder kreditafdelingens involvering, der er etableret for at sikre, at udlån med OIV identificeres rettidigt, og nedskrivninger beregnes i overensstemmelse med regnskabsbestemmelserne.</p> <p>Vi vurderede og testede de af ledelsen anvendte principper ved måling af sikkerhedsværdier på bl.a. ejendomme og landbrugsjord, der indgår i nedskrivningsberegninger på udlån med OIV.</p> <p>Med baggrund i den samlede eksponering mod kunder (både udlån, garantier og finansielle rammer) udvalgte vi en stikprøve af bankens eksponeringer. Stikprøven var risikobaseret, og indeholdt således bankens største eksponeringer, eksponeringer med svaghedstegn og eksponeringer med OIV. Stikprøven indeholdt herudover tilfældigt udvalgte eksponeringer.</p> <p>For eksponeringer med OIV testede vi, om der var sket rettidig identifikation og registrering af OIV. Vi vurderede ligeledes de fremtidige pengestrømme fastlagt af ledelsen som led i nedskrivningsberegningen. Vi udfordrede ledelsens forudsætninger og estimater, bl.a. ved sammenholdelse med eksterne data.</p> <p>Vi testede endvidere en stikprøve af udlån, der ikke var klassificeret som OIV. Her foretog vi vores egen vurdering af, om kreditklassifikationen som "svagt markerede" eller "udlån forbundet med normal kreditrisiko" var forsvarlig.</p> <p>Vi gennemgik bankens opgørelse af gruppevise nedskrivninger, herunder ledelsens tilpasning af modelestimerne samt justeringen som følge af tids- eller modelmæssige begrænsninger. Vi udfordrede de ledelsesmæssige skøn ud fra vores kendskab til porteføljen, branchekendskab og de aktuelle konjunkturer.</p>

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere krav i lov om finansiel virksomhed og for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernen og bankens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller banken, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernen og bankens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og bankens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og banken ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af regnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele, den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

Herning, 28. februar 2018

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Cvr.nr. 3377 1231

H.C. Krogh
statsautoriseret revisor
mne9693

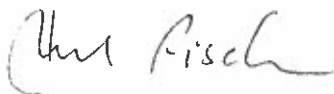
Generalforsamling

Bestyrelsen for Totalbanken A/S indkalder til ordinær generalforsamling i Bankens hovedkontor, Bredgade 95, 5560 Aarup, onsdag den 4. april 2018 kl. 19.00 med følgende dagsorden:

1. Bestyrelsens beretning om Bankens virksomhed i det forløbne år.
2. Fremlæggelse af årsrapport og koncernregnskab med revisionspåtegning til godkendelse samt årsberetning.
3. Beslutning om anvendelse af overskud eller dækning af tab i henhold til den godkendte årsrapport.
4. Beslutning om meddelelse af decharge for bestyrelse og direktion.
5. Valg af medlemmer til repræsentantskabet, for så vidt sådanne er på valg efter § 14.
Bestyrelsen indstiller til generalforsamlingen, at repræsentantskabet uændret består af 20 medlemmer.
Følgende er på valg:
Optometrist Peter Brogaard, Aarup
Fhv. borgmester Finn Viberg Brunse, Tommerup *)
Direktør Claus Moltrup, Langeskov
Økonomidirektør Mette Sigaard, Odense
Autoforhandler Jan Thybo, Aarup
Direktør Jesper Alsted Timming, Odense
*) Fhv. borgmester Finn Viberg Brunse, Tommerup, ønsker at udtræde af repræsentantskabet.
Bestyrelsen indstiller nyvalg af advokat Jens Jacob Dühr, Vissenbjerg.
Skovfoged Torben Morth, Nørre Aaby, udtræder af repræsentantskabet som følge af vedtægternes aldersbestemmelser. Bestyrelsen indstiller nyvalg af direktør Alex Lysemose, Frederiksberg, der indtræder i valgperioden med udløb i 2019.
6. Valg af revisor
Bestyrelsen indstiller nyvalg af Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab i overensstemmelse med revisionsudvalgets indstilling og præference. Revisionsudvalget er ikke blevet påvirket af tredjeparter og har ikke været underlagt nogen aftale med tredjepart, som begrænser generalforsamlingens valg af visse revisorer eller revisionsfirmaer.
Revisionsydelsen har været i udbud i overensstemmelse med revisorforordningen. Ved udbuddet har revisionsudvalget lagt vægt på en række kriterier, som kvalifikationer hos revisionsteam, herunder branchekendskab, viden og erfaring, og prisen for revisionsydelsen.
7. Eventuelle forslag fra bestyrelse, repræsentantskab eller aktionærer
Bestyrelsen indstiller til generalforsamlingen, at
- bemyndigelsen til kapitaludvidelse med indtil 56 mio.kr. til markedskurs med fortegningsret for bestående aktionærer i vedtægternes § 4 forlænges indtil den 3. april 2023 og ellers er uændret.
- bestemmelser om udvidelse af repræsentantskabet ved selvsupplering i vedtægternes § 14 udgår.
Der er ikke kommet andre forslag til behandling på generalforsamlingen.
8. Eventuelt

Adgangskort kan bestilles på telefon 63 457 000 til og med den 28. marts 2018.

Aarup, den 28. februar 2018

Poul Juhl Fischer
Bestyrelsesformand

Aktiekapitalen i Totalbanken A/S er på 56 mio.kr. og består af 2.800.000 stk. aktier á 20 kr. Hvert aktiebeløb på 20 kr. giver en stemme. Aktiekapitalen repræsenterer dermed i alt 2.800.000 stemmer. Fuldmagt eller brevstemme kan eventuelt bestilles på telefon 63 457 000 eller på www.totalbanken.dk.

Filialer

● HOVEDSÆDE

Aarup
Bredgade 95
5560 Aarup
Tlf. 63 457 000

www.totalbanken.dk
cvr.nr. 10349818
LEI 549300CFA85CF9Y03270

● FILIALER

Odense
Lille Gråbrødrestræde 1
5000 Odense C
Tlf. 63 457 002

Tarup
Rugårdsvej 244
5210 Odense NV
Tlf. 63 457 008

Tommerup
Tallerupvej 24
5690 Tommerup
Tlf. 63 457 006

Vissenbjerg
Vestergade 2 A
5492 Vissenbjerg
Tlf. 63 457 003

Aarup
Bredgade 95
5560 Aarup
Tlf. 63 457 001

● PENGEAUTOMATER

Gelsted
Gelsted Byvej 5, 5591 Gelsted

Hørndrup
Rugårdsvej 63, 5463 Hørndrup

Odense C
Lille Gråbrødrestræde 1, 5000 Odense C

Odense NV
Rugårdsvej 244, Tarup, 5210 Odense NV

Tommerup
Tallerupvej 24, 5690 Tommerup

Vissenbjerg
Vestergade 2 A, 5492 Vissenbjerg

Aarup
Bredgade 95, 5560 Aarup

● LEASING

Dansk ErhvervsFinansiering A/S
Bredgade 95
5560 Aarup
Tlf. 63 456 360

www.danskerhvervsfinansiering.dk
cvr.nr. 29638411